

Plato

M. P.

Plato

Plato

Digenes

Fephus

Ca. 2. 1.

Marcus

H

A

N

I

C

QVINCTVS
HORATIVS
FLACCVS,

AB OMNI OBSCOE
NITATE ROMAE EX-
PVRGATVS.

re natum.

obus circi-

ta, quo

ius

2757

COLONIAE AGRIPPINAE,
In Officina Brickmannica, sumptibus
Arnoldi Mylij,
clō. Id. xcvi.

Cum gratia & priuilegio S. C. M.

13854

2791 a 1929

Q
R

C
P
ter a
temp
Catu
toribi
ex ph
Orbi
uit, q
breui
facili
discip
nis sta
ceptis
cita vi
Me
Cun
Mori
paulo e
sus, vt n

nobilior esset. Nam primo dignitatem tribunitiam honestis suffragijs est adeptus, & Romane legionis prae-positus, quod ipse de se scribit. Amicos verò habuit ex poetis Albiū Tibullū, Quinctiliū Varū, cuius obitum officiosè deplorat, Valgiū Consularem, Virgiliūq; ipsum. Ex prima nobilitate Iulium Florum, Maximū Lellium, & Maecenatem, cum quo supra septem annos summa familiaritate vixit, quod cum locis multis, tum maxime his versibus apparet.

Septimus octavo propior iam suggerit annus,
Ex quo Maecenas me coepit habere suorum

In numero.

Nam cum ipso quidem Horatio iocari liberius Maecenas, atq; agere consuevit, eidemq; concedere sua studia in rebus civilibus, cū ipsa ciuitas magnis factionibus teneretur, varijsq; seditionibus astuaret. Secutus primò est Bruti & Cassij partes, quod à multis alijs & à Sidonio Appollinare traditum est, qui ad Iulium Maioranum sic refert.

Et tibi Flacce acies Bruti, Cassique secuto
Carminis est auctor, qui fuit, & venia.

Mox verò accidit, vt fauore Maecenatis non dignitates tantum assequeretur, sed ipsi quoq; Octauiū Imperatori foret insinuatus, cum liberè & amicè ad illū scribat, illas tamen epistolas, quae referuntur à quibusdam Augusti ad Flaccum, magis confictas opinamur, quam dignas tanto principe, eiusq; summa eruditione quod ipsum cum alia multa, tum elocutio in primis, probat. Composuit per plura, quae vulgo etiam sunt notissima, nos quam breuissimè repetemus, libros Carminū quatuor, Epodon, & Seculare carmen, quibus Augustum ac Maecenatē miris laudibus celebrat. In scribendis

lan-

Iambic
Ailian
dign
do, &
& figu
Hic
Syde
Can
Sue
Imp

Apollin

Sed
Vis
Qua
Fran
Dun
Nec
Iun
Ven
Ven

Dion

ti carma
quorum
mede ip
Pisones, v
larum. In
lutulentu
puum in S
in primis, e
re fuit, vt
bitatē ac v
ant, atq; aff
frōte inuad

Iambicis mirè efficax habitus est, quod & Fabius Quintilianus testatur. Inter Lyricos verò inquit, solus ferè dignus est legi Horatius, quoniam & insurgit aliquando, & plenus est iucunditatis & gratiæ, varijsq; verbis & figuris felicissimè audax, ex quo illud per uulgatū:

Hic inter Lyricos sublimi vertice vates
Sydera summa ferit,
Cantat amicitias, conuiuia, prælia, paces:
Sive Lyncambeisam lacerat latratibus hostem.
Impetit aut vario corruptos carmine mores.

Apollinaris quoque sic ad Tonantium de Horatio:

Sed tu per Calabri traimitis aggerem
Vis ut nostra dehinc cursitet orbita,
Qua Flaccus Lyricos Pindaricum ad melos
Franis flexit equos plestri potentibus,
Dum metro quatitur corda Glyconio,
Nec non Alcaico vel pherecratio
Iuncto & Lesbiaco, siue Anapestico,
Versans per varij carminis eclogas
Veriorum violis multi coloribus.

Dionedes grammaticus & alij veteres, vnde viginti carminum modos ab Horatio decantatos asserunt, quorum rationes in tertio de grammatica libro à Diomede ipse referuntur. Scripsit de Poëtica librum ad Pisones, volumina duo Satyrarum, ac totidem epistolarum. In satyra verò Lucilium secutus est, et si eum ut lutulentum accusat. Fabius certe Quintilianus præcipuum in Satyra dicit hunc ipsum Horatium, ac purè inprimis, & tersum; quin hoc illi proprium & peculiare fuit, ut videnti similis, & quasi dissimulans improbitatē ac vitia hominū accusaret, quod ea magis urgeant, atq; afficiat, quæ sensim irrepūt, quàm quæ aperta fronte inuadit, quod ipsum & Poëta Persius demonstrat.

Omne vafer vitium ridenti Flaccus amico
Tangit, & admissus circum præcordia ludit.
Callidus excusso populum suspendere naso.

*Sed & Poëta Ouidius ingenue fatetur magnopere
se Horatianis versibus delectatum, & eius carmen di-
ligenter audisse, veluti Propertium, Macrum, Ponti-
cum & Bassum, qui Lambicos iuste:*

Et tenuit nostras numerosus Horatus aures,
Cum ferit Ausonia carmina culta lyra.

Per multos verò enumerat Horatius, quorū & stu-
dium & iudicium percoluit, vt Plocium: Macenatem,
Varum, Vergilium, Fuscum, Viscos, Valgiū, Pollionem
Messalam, & alios. Secutus est eū in cōponendis lyricis
Paulus Pasienus, qui, vt est auctor Plinius, mirificè il-
lū exprimebat. Statur a fuisse traditur breui, corpore
obeso, oculis lippis, quæ vel ex carmine illius varijs locis
colliguntur. Moritur autē Horatius anno ætatis suæ se-
ptimo & quinquagesimo, vt in Eusebianis annalibus re-
latū est. Alij suprà septuagesimū annū vixisse scribunt:
quod ego tamē falsum existimo, vt alibi obseruatū est.

EIVSDEM VITA, E VETVSTISSIMO CODICE DE- SCRIPTA.

Horatius Flaccus Venusinus, patre, vt p̄se tradit,
libertino, & exactio-num coactore, vt verò cre-
ditum est, salsamentario, cum illi quidam in alterca-
tione exprobasset, Quotiens ego vidi patrem tuū bra-
chio se emungentē? bello Philippensi excitus à M. Bruto
imperatore tribunus militum meruit, vicisq; partibus
venia impetrata, scriptum quaestorium comparauit, ac

primò

primò
crem
quant
gram

Sed m

Ho
larum
scripto
stolis a
ratium
ista par
scriben
censur
Extant
ieci: Sun
Et or mil
niam id
tuā sfer
poteris e
illo cor à
amicitiā
p̄p̄ōis iue
rissimum
vnaq; &
dē eius vj
dit, vt non
sed & Vin
suorū, cum
ex logo inf

primò Macenati, mox Augusto insinuatus, non medio-
crem in amborum amicitia locum tenuit. Macenas
quantopere eum dilexerit, satis monstratur illo epi-
grammate:

Ni te visceribus meis Horati
Plus iam diligo, tu tuum sodalem
Nimio videas strigiosior em.

Sed multo magis extremis, tali ad Augustum elogio.

Horati Flacci, vt mei esto memor. Augustus episto-
larum quoque ei officium obtulit. Hoc ed Macenatem
scripto significat: Antè ipse sufficiebam scribendis epi-
stolis amicorum: nunc occupatissimus & infirmus, Ho-
ratium nostrum te cupio adducere. Veniet igitur ab
ista parasita mensa ad hanc regiam, & nos in epistolis
scribendis adiuvabit. Ac ne recusanti quidem, aut suc-
censuit quicquã, aut amicitiam suam ingerere desyr.
Extant epistole, è quibus argumenti gratia pauca sub-
ieci: Sume tibi aliquid iuris apud me, tanquam si cõui-
etor mihi fueris, rectè enim, & nõ temere feceris: quo-
niam id vsus mihi tecum esse volui, si per valetudinem
tuã fieri possit. Et rursus: Tui qualem habeã memoriã,
poteris ex Septimio quoq; nostro audire, nã incidit, vt
illo corã fieret à me tui metio, neq; enim, si tu superbus
amicitiã nostram spreuisti, ideo nos quoque & vobis reg-
povs uep. Præterea sepe eum, inter alios iocos, pu-
rissimum penem, & homuncionè lepidissimũ appellat,
vnaq; & alter a liberalitate locupletauit: scripta qui-
dè eius vsq; adeo probauit, mansurãq; perpetuo credi-
dit, vt non modò seculare carmè cõponendũ inuixerit,
sed & Vindelicã victoriã Tiberij Drusiq; priuignorũ
suorũ, eumq; coëgerit propter hoc tribus carminũ libris
ex logo inter nallo quartũ addere. Post sermones rei d
lectos

lectos nullam sui mentionem habitam ita sit questus:
Iraſci me tibi ſcito, quod non in plerisq; eiusmodi ſcri-
ptis mecū poſſimū loquaris; an vereris ne apud poſte-
ros infame tibi ſit, quod videaris familiaris nobis eſſe?
Exprefſitq; eclogam, cuius initium eſt:

Cum tot ſultincas, & tanta pericula ſolus,
Res Italas armis tuteris, moribus ornes,
Legibus emendes: in publica commoda peccem,
Si longo ſermone morer tua tempora Caſar:

Habitu corporis brevis fuit, atq; obefus, qualis & à
ſemet ipſo in ſatyris deſcribitur, & ab Auguſto hac epi-
ſtola: Pertulit ad me Dionyſius libellum tuum: quem
ego vt accuſantem, quantuluscunque eſt, boni conſulo,
vereri autem videris, ne maiores libelli tui ſint, quam
ipſe es: ſed ſi tibi ſtatura deeſt, corpusculum non deeſt,
itaq; licebit in ſextariolo ſcribas, cum circuitus volu-
minis tui ſit* οὐκ ἂν ἴσῃς & ſicut eſt ventriculi tui. Ad
res Venereas intemperantior traditur. Vixit plurimū
in ſeceſſu ruris ſui Sabini, aut Tiburtini, domusq; eius
oſtenditur circa Tiburni luculum. Venerunt in manus
meas & elegi ſub eius Titulo, & epiſtola proſa oratio-
ne, quaſi commendantis ſe Mæcenati, ſed vtraq; falſa
puto. Nam elegi vulgares: epiſtola etiā obſcura: quo
vitio minimè tenebatur. Natus eſt VI. id. Decembris,
L. Cotta & L. Torquato conſulibus, deceſſit V. Calend.
Decemb. C. Mario Cenſorino, & C. Aſinio Gallo conſu-
lubus, poſt nonum & quinquageſimum annum, hæredè
Auguſto palàm nuncupato, cum, vrgente vi vale-
tudinis, non ſufficeret ad obſignandas teſta-
menti tabulas. Humatus & conditus eſt
extremis Eſquilij iuxta Mæce-
natis tumulum.

Q
Alio
ſu
O
ſus ch
tale
riamb
M
O &
Terra
Hunc ſi m
Certa
illum,

Q. HORATII
FLACCI CAR.

MINVM,

LIBER PRIMVS,

AD MAECENATEM

*Alios alijs rebus duci, se lyricorum ver-
suum studio teneri.*

Ode 1. Monocolos. Sunt enim omnes ver-
sus choriambici A sclepiadei, tetrametri aca-
talecti: qui constante spondeo, & duobus cho-
riambis, & pyrrhichio vel iambo, hoc modo:

Mæce -- nas atavis - uu - edite re - uu - gi-
bus uu

O & -- præsidium & - uu - dulce decus - uu -
meum uu

--- uu --- uu - uu

--- uu --- uu - uu

AECENAS atavis edite Regibus,
O & præsidium, et dulce decus meum:
Sunt quos curriculo pulverè olympicū
Collegisse iuvas, metag, feruidis
Euit at a roris, palmaq, nobilis

Terrarum dominos euehit ad deos.

Hunc si mobilitum turba Quiritium

Certat teygeminis tollere honoribus:

illum, si proprio condidit horreo

A

Quic

CARMINVM

Quicquid de Libycis verritur areis.
 Gaudentem patrios findere sarculo
 Agros: Attalicis conditionibus
 Nunquam dimoueas, vt trabe Cypria
 Myrtoum pavidus nauta fecet mare.
 Luctantem Icarj's fluctibus Africum
 Mercator metuens, otium & oppidū
 Laudat rura sui: mox reficit rates
 Quassas, indocilis pauperiem pati.
 Est, qui nec veteris pocula Massici,
 Nec partem solido demere de die
 Spernit, nunc viridi membr a sub arbuto
 Stratus, nunc ad aqua lene caput sacra.
 Multos castra iuuant, & lituo tube
 Permissus sonitus, bellaq; matribus
 Detestata, manet sub Ioue frigido
 Venator tener a coniugis immemor:
 Seu visa est catulis cerua fidelibus,
 Seu rupit teretes Marsus aper plagas.
 Me doctarum edere premia fontium
 Djs miscent superis: me gelidum nemus,
 Nympharumq; leues cum Satyris choris
 Secernunt populi: si neq; tibias
 Euterpe cohibet, nec Polyhymnia
 Lesboum refugit tendere barbiton,
 Quod si me Lyricis vatibus inseris,
 Sublimi feriam sidera vertice.

AD AVGVSTVM CAESAREM.

Deos omnes iratos esse Romanis, ob Caesaris cadem:
 Innam imperij spem in Augusto constitutam.

Ode

LIBER I.

Ode II. Dicolos tetraſtrophos. Primi qui-
que tres verſus ſunt hendecaſyllabi, Sapphi-
ci pentametri acataleſtici; qui conſtant è tro-
chæo, ſpondeo, Daſtylo, & duobus trochæis,
vel ſpondeo vltimo, ſic:

Iam ſa - u tis ter -- ris niuis - uu atque - u
diræ --

Grandi - u nis mi -- ſit pater - uu & ru - u
bente - u

Dexte - u ra ſa -- cras iacu - uu latus - u ar-
ces --

Quartus autem quiſque eſt Adonius, dime-
ter, cataleſticus, ex daſtylo, & ſpondeo, vel
trochæo, ſic:

Terruit - uu urbem - u

- u -- - uu - u --

- u -- - uu - u --

- u -- - uu - u --

- uu - u

Iam ſatis terris niuis, at que diræ
Grandinis miſit pater: & rubens
Dextera ſacras iaculatus arces

Terruit urbem:

Terruit gentes, graue ne rediret
ſaculum Pyrrhæ noua monſtra queſta,
Omne cum Protheus pecus egit altos

Viſere montes:

Piſcium & ſumma genus haſit vlmo,
Nota qua ſedes fuerat columbis,
Et ſuperiecto pauida nat aruns
Aequore dâma.

EM.
em:

Ode

C A R M I N V M

Vidimus flauum Tiberim retortis
Littore Heirusco violenter undis,
Ire deiectum monumenta regis,

Templaq; Vestæ:

Ilia dum se nimum querentis
Iactat vltorem: vagus & sinistra
Labitur ripa, Ioue non probante

Vxorius annis.

Audiet ciues acuisse ferrum,
Quo graues Persa melius perirent:

Audiet pugnas, vitio parentum

Rara iuuentus.

Quem vocet diuum populus ruentis
Imperi rebus? prece qua fatigent
Virgines sancta minus audientem

Carmina Vestam?

Cui dabit partes scelus expiandi
Iupiter? tandem venias precamur
Nube candantes humeros amictus

Augur Apollo.

Sive tu mauius Erycina ridens:
Quam locus circumuolat, & Cupido,
Sive neglectum genus, & nepotes

Respicis auctor.

Heu nimis longo satiate ludo:
Quem iuuat clamor galeæq; leues.
Acer & Mauri peditis cruentum

Vultus in hostem.

Sive mutata inuenem figura,
Ales in terris imit aris, alma
Filius Maia: patiens vocari

Cesaris vltor.

Sermo

Serus in calum redeas, diuq,
 Latus intersis populo Quirini:
 Neue te nostris vitijs inquam
 Ocior aura

Tollat hic magnos potius triumphos,
 Hic ames dici pater, atque princeps:
 Neusinas Medos equitare inultos
 Te duce, Casar.

IN VIRGILIVM ATHENAS

PROFICISCENTEM.

*Secundam ei nauigationem precatur: deinde
 occasione sumpta a hominum auda-
 ciam detestatur.*

Ode III. Dicolos distrophos. Primus quis-
 que versus est choriambicus glyconius trime-
 ter acatalecticus; constat è Spondeo, choriamb-
 o, & Pyrrichio vel iambo, sic:

Sicte-- diua potens - uu - Cypri -

Secundus vero quisque est choriambicus As-
 clepiadeus, Tetrameter acatalecticus, è
 spondeo, duobus choriambis, & pyrrhi-
 chio, vel iambo, sic:

Sic fra-- tres Helenæ - uu - lucida si - uu - de-
 ra uu

--- uu - u -

--- uu - uu - uu

Sic te diua potens Cypri,
 Sic fratres Helena, lucida sidera,

Ventorumq³, regat pater,
 Obstrictis alijs, præter Iapyga,
 Nautis: quæ tibi creditum
 Debes Virgilium, finibus Atticis
 Reddas incolumem precor:
 Et serues anima dimidium mea.
 Illi robur, & as triplex
 Circa pectus erat, qui fragilem truci
 Commisit pelago ratem
 Primus: nec timuit præcipitem Africum
 Decertantem Aquilonibus:
 Nec tristes Hyadas, nec rabiem Noti,
 Quo non arbiter Adria
 Maior, tollere seu ponere vult freta.
 Quem mortis timuit gradum:
 Qui siccis oculis monstra natantia,
 Qui vidit mare turgidum, &
 Infames scopulos Acrocerania;
 Ne quicquam deus abscedit
 Prudens Oceano dissociabili
 Terras: si tamen impia
 Non tangenda rates, transfiliunt vada,
 Audax omnia perpeti
 Gens humana, ruit per vetitum nefas.
 Audax Iapeti genus
 Ignem fraude mala gentibus intulit.
 Post ignem aethera domo
 Subductum, macies, & noua febrium
 Terris incubuit cohors:
 Semotiq³, prius tarda necessitas
 Lethi corripuit gradum.

Exper-

Expertus vacuum Dadalus aëra
 Pennis non homini datis:
 Perrupit Acheronta Hercules labor.
 Nil mortalibus arduum est.
 Cælum ipsum petimus stultitia: neque
 Per nostrum patimur scelus
 Iracunda Iouem ponere fulmina.

AD P. SEXTIVM CON-
 SVLAREM.

*Aduentu veris, & communi moriendi conditione pro-
 posita, hortatur ad voluptates.*

Ode IIII. Dicoles distrophos. Primus
 quisque versus est dactylicus Archilochius,
 heptameter acatalectus constans è quatuor
 primis pedibus spondeis, vel dactylis indiffe-
 réter, vt in versu Heroico, deinde tribus tro-
 chæis, vel spondeo vlt. sic:

Soluitur - u-acris hi - u- ems gra -- ta vi-
 ce - u- veris - u & Fa - uoni --

Secundus vero quisque est Archilochius
 constans ex penthemimeri iambica, id est ex
 iambo, vel spondeo, iambo, & syllaba: deinde
 è tribus trochæis, vel spondeo vlt. sic:

Trahūt - que sicu - cas - machi - unæ ca - u
 rinas --

- u - u - - - u - u - - -

u - u - - - u - u - -

Soluitur acris hyems grata vice veris, & Fauoni,
 Trabuntq; siccas machine carinas,
 Ac neq; iam stabulis gaudet pecus, aut arator igni
 Nec prata canis albicant pruinis,
 Iam Cytherea choros ducit Venus, imminente Luna:
 Iunctaq; Nymphis Gratia decentes
 Alterno terram quatium pede, dum graues Cyclopū
 Vulcanus ardens vr̄it officinas:
 Nunc decet aut viridinitidū caput impedire myrto,
 Aut flore, terram quem ferunt soluta.
 Nunc & in vmbrosis Fauno decet immolare lucis,
 Seu postcat agna, siue malit hædo.
 Pallida mors aequo pulsat pede pauperum tabernas
 Regumq; turres, ô beate Sexti,
 Vita summa breuis, spem nos vetat inchoare longam,
 Iam te premet nox, fabulaq; manes,
 Et domus exilis Plutonia, quo simul mearis,
 Nec regna vni sortiere talis.

AD M. VISPANIUM
 AGRIPPAM.

Bella ab eo gesta à Vario cantatum iri.

Ode vi. Dicolos tetrastrōphos. Primi qui-
 que tres versus sunt Asclepiadei, qualis ille:
 Mæcenas atavis edite regibus. Scanduntur e-
 nim hoc modo:

Scribe -- ris Vario -- u -- fortis, & ho -- u --
 stium u

Victor, Mæonij -- u -- carminis a -- u -- li-
 te u

Quam

Quam rem -- cunque ferox - UU - nauibus
aut - UU - equis U -

Quartus autem Glyconius, qualis, Sic te di-
ua potens Cypri.

Scanditur autem sic:

Miles -- te duce gef- UU - ferit UU

--- UU -- UU - UU

--- UU -- UU - UU

--- UU -- UU - UU

--- UU - UU

Scriberis Vario fortis, & hostium

Victor, Maonij carminis alite,

Quam rem cumque ferox nauibus, aut equis

Miles te duce gesserit.

Nos Agrippa, neq; hac dicere, nec grauem

Pelida stomachum cedere nescij,

Nec cursus duplicis per mare Vlissei,

Nec saeuam Pelopis domum

Conamur, tenues grandia: dum pudor,

Imbellisq; Iyra Musa potens, vetas

Laudes egregij Caesaris, & tuas

Culpa deterere ingenij.

Quis Martem tunica tectum adamantina

Digne scripserit? aut puluere Troico

Nigrum Merionem? aut ope Palladis

Tydidem superis partem?

AD MVNATIVM PLANCVM
CONSVLAREM.

Alias alijs, sibi Tiburtinam regionem placere.

A 3

Ode

Ode VII. Dicolos distrophos. Primus quisque versus est Heroicus, hexameter catalecticis in duas syllabas, constans sex pedibus, dactylo, & spondeo indifferēter in omnibus locis, quanquam in quinto raro spondeus ponitur, & in sexto dactylus: ubi etiam sæpe pro spondeo trochæus admittitur. Scanditur autem sic:

Lauda -- büt ali -- uu i cla -- ram Rhodó -- uu
aut Miti -- uu lenem --

Secundus autem quisque est dactylicus Alcmæus, tetrameter, catalecticis, habens quatuor ultimos pedes heroici versus, sic:

Aut EPhe -- uu sum, bima -- uu ris ve Co -- uu
rinthi --

-- uu -- uu -- uu --

-- uu -- uu --

L Audabunt alij claram Rhodon, aut Mitylenem,
Aut Ephesum, bimariseve Corinthi
Mania, vel Baccho Thebas, vel Apolline Delphos
Insignes, aut Thessala Tempe,
Sunt, quibus vnum opus est, intacta Palladis urbem
Carmine perpetuo celebrare, &
Vndiq, decerpta frondi praponere oliuam:
Plurimus in Iunonis honorem
Aptum dicit equis Agros, ditesq, Mycenæ.
Me nec tam patiens Lacedæmon,
Nec tam Larissa percussit campus opimæ:
Quam domus Albunea resonantis,
Et præceps Anio, & Tiburni lucus, & vda

Mobilis

Mobilibus pomaria riuus.
 Albus ut obscuro detergit nubila calo
 Sape notus, neque parturit imbres
 Perpetuos: sic tu sapiens finire memento
 Tristitiam, vitæq; labores
 Molli, Plance, mero: seu te fulgentia signis
 Castra tenent, seu densa tenebit
 Tiburis umbræ tui. Teucer Salamina, patremq;
 Cum fugeret, tamen vda Lyæo
 Tempora a popule fertur vinxisse corona,
 Sic tristes affatus amicos:
 Quo nos cunque feret melior fortuna parente
 Ibimus ð socij, comitesq;
 Nil desperandum Teucro duce, & auspice Teucro;
 Certus enim promisit Apollo,
 Ambiguam tellure noua Salamina futuram.
 O fortes, peioraq; passi
 Mecum sape viri, nunc vino pellite curas,
 Cras ingens iter abimus æquor,

Ode VIII. Dicolos distrophos. Primus
 quisque versus Aristophanius Dimeter. Aca-
 talecticus constans è Choriampo, & Bacchio,
 siue Amphimacro, hoc modo:

Lydia dic-uu-per omnes u--

Secundus autem quisque est choriambicus
 Alcaicus, Tetrameter Acatalecticus, constans
 ex epitrito secundo, duobus Choriambis &
 Bacchio siue Amphibracho, hoc modo:

Ode-

Oderit cam - u - - pum patiens - uu - pulueris
at - uu - que solis u - -

• uu - u - -

- u - - - uu - - uu - u - -

L T dia dic, per omnes

Te deos oro,

cur apricum

Oderit campum patiens pulueris, atq, Solis:

Cur neque militaris

Inter equales equitet: Gallica nec lupatis

Temperet ora fenis:

Cur timeret flaudra Tiberim tangere? cur oliuum

Sanguine viperino

Cautius vitat? neq, iam liuida gestat armis

Bracchia, saepe disco,

Sape trans finem iaculo nobilis expedito?

Quid latet, vt marina

Filium dicunt Thetidis sub lacrymosa Troia

Funera: ne virilis

Cultus in cadem, & Lycias proriperet cateruas?

AD THALIARCHVM.

Hyeme indulgendum voluptati.

Ode 1x. Tricolos tetra strophos. Primi qui-
que duo versus sunt Dactylici Alcmanij Aca-
talectici, qui constant penthemimeri iambi-
ca, id est, ex Iambo vel Spondeo, Iambo, &
syllaba, quæ dicitur cæsura: deinde duobus
Dactylis: vel vltimo Amphimacro, hoc mo-
do:

Vi-

Vides u- ut alta stet niue- uo candi-
dum - uo

Sora u- cte, nec u- iam- sustine- uo anto-
nus- uo

Tertius autem quisque est Iambicus Archi-
lochius Dimeter, Hypercatalectus, constans
quatuor pedibus: primo, & tertio Iambo, vel
Spondeo; secundo & quarto, labo duntaxat:
deinde superest syllaba, hoc modo:

Silua- -- labo u- rantes -- gelu u- que u

Quartus vero quisq; est Dactylicus Alca-
manus Acatalectus, constans ex Dimetro He-
roico, & Dimetro Trochaico, id est, è duo-
bus Dactylis, & duobus Trochæis, vel viti-
mo Spondeo, hoc modo:

Flumina- uo constite- uo rinta- uo cuto--

u- u- -- uo- uo

u- u- -- uo- uo

-- u- -- u- u

-- uo- uo- u- --

Vides, ut alta stet niue candidum
Soracte, nec iam sustineant onus

Silua laborantes, geluq;

Flumina constiterint acuto

Dissolue frigus, ligna super foco

Largere ponens: atque benignius

Deprome quadrimum Sabina

Othaliarce merum diotaa.

Permitte diuis cetera: qui simul

Strauere ventos aequore feruido

Depraliantes: nec cupressi,

Nec vetres agitantur orni

Quid

Quid sit futurum cras fuge querere: &
 Quem fors dierum cumq; dabit, lucro

Appone:

Donec virenti canities abest
 Morosa, nunc & campus, & area,
 Lenesq; sub noctem susurri
 Composita repetantur hora.

AD MERCVRIVM.

Ode x. Dicolos tetraastrophos: vt, Iam satis
 terris.

Mercuri facunde, nepos Atlantis,
 Qui feros cultus hominum recentam
 Voce formasti catus, & decora

More palestra:

Te canam magni Iouis, & deorum
 Nuncium, curuaq; lyra parentem,
 Callidum quicquid placuit iocoso
 Condere furto.

Te, boues olim nisi reddidisses
 Per dolum amotas, puerum minaci
 Voce dum terret, viduus pharetra

Risit Apollo.

Quin & Atridas duce te superbos
 Illo diues Priamus relicto,
 Thessalosq; ignes, & iniqua Troia
 Castra fefellit.

Tu pijs letis animas reponis
 Sedibus, virgaq; leuem coerces

*Aurea turbam, superis deorum
Gratus, & imis.*

AD LEVCONOEN.

Indulgendum voluptati, omiffa futurorum cura.

Ode XI. Monocolos. Sunt enim omnes
versus Choriambici Alcaici Pentametri Aca-
talectici, qui constant spondeo, tribus Cho-
riambis, Pyrrichio vel Iambo, hoc modo-

Tu ne -- quæstis - UU - scire nefas - UU
quem mihi quem - UU - tibi UU

Finem -- dij dederint - UU - Leuconoe - UU
nec Babylo - UU - nios U -

-- UU -- UU -- UU -- UU

-- UU -- UU -- UU -- U -

Tne quæstis (scire nefas) quem mihi, quæ tibi
Finem dij dederint, Leuconoe: nec Babylonios
Tentaris numeros, ut melius, quicquid erit pati:
Sed plures hyemes, seu tribuit Iuppiter ultimam,
Qua nunc oppositis debilitat pumicibus mare
Tyrrhenum, sapias, vina liques, & spatio brevi
Spem longam reseces: dum loquimur, fugerit invida
Aetas: carpe diem, quam minimum credula postero

AD AVGVSTVM.

*Dij, heroibus, virisque aliquot illustribus laudatis,
postremo commendat Augustum.*

Ode XII. Dicolos tetraastrophos, ut iam satis

Quem virum, aut herosa lura vel acris
Tibia sumes celebrare, Clis?

Quem

Quem deum, cuius retinet iocosa
 Nomen imago,
 Aut in vmbrosis Heliconis oris,
 Aut super Pindo, gelido ve in Hamo?
 Vnde vocalem temere insecuta
 Orphea filia,
 Arte materna rapidos morantem
 Fluminum lapsus, celeresq; ventos,
 Blandum & auritas fidibus canoris
 Ducere quercus.
 Quid prius dicam solitis parentum
 Laudibus? qui res hominum, ac deorum,
 Qui mare, & terras, varijsq; mundum
 Temperat horis?
 Vnde nil maris generatur ipso:
 Nec viget quidquam simile, aut secundum
 Proximos illi tamen occupauit
 Pallas honores.
 Prælijs audax neq; te silebo
 Liber, & sauis inimica virgo
 Belluis, nec te metuende certa
 Phœbe sagitta.
 Dicam & Aliden, puerosq; Leda,
 Hunc equis, illum superare pugnis
 Nobilem: quorum simul alba nautis
 Stella refulsit.
 Defluit saxis agitata humor.
 Concidunt venti, fugiuntq; nubes:
 Et minax (quod sic vo'uere) Ponte
 Vnda recumbit.
 Romulum post hos prius, an quietum

LIBER I.

17

Pompili regnum memorem, an superbos
 Tarquini fasces, dubito, an Catonis
 Nobile lethum.

Regulum, & Scauros, animaq; magna
 Prodigum Paulum superante Pæno,
 Grauis insigni referam Camæna,
 Fabriciumq;.

Hunc, & incomptis Curium capillis
 Vtilem bello tulit, & Camillum
 Seua paupertas, & auitus apto
 Cum Lare fundus.

Crescit occulto velut arbor ævo
 Fama Marcelli micat inter omnes
 Iulium sidus, velut inter ignes
 Luna minores.

Gentis humane pater, atq; custos
 Orte Saturno, tibi cura magni
 Caesaris satis data: tu secundo
 Cesare regnes.

Ille, seu Parthos Latio imminentes
 Egerit iusto domitos triumpho,
 Sine subiectos orientis oris
 Seras, & Indos:

Te minor lætum reget æquus orbem,
 Tu graui curru quaties Olympum:
 Tu parum castis inimica mittes
 Fulmina lucis.

IN BRVTVM, BELLVM CIVILE
 REPARANTEM.

Ode xiii. Tricolos tetrastraphos. Primi qui-
 que duo versus sunt Asclepiadei qualis ille,
 Mæcenas

B

Mæcenas atavis edite regibus. Scanduntur enim sic-

Ona -- vis referēt - UU - in mare te - UU - noui U -

Fluctus -- ô quid agis - UU - fortiter oc - UU - cupa U - Tertius autem quisque est Pherecratius, Heroicus trimeter acatalectus, constans è spondeo, dactylo, & spondeo, sic:

Portum -- nonne vi - UU des vt --

Quartus vero quisque est Glyconius, qualis ille, Sic te diua potens Cypri. Scanditur enim hoc modo:

Nudum -- remigio - UU - latus UU

--- UU --- UU - U -

--- UU --- UU - U -

--- UU ---

--- UU - UU

O Nautis, referent in mare te noui
Fluctus, ô quid agis? fortiter occupa

Portum, nonne vides, vt

Nudum remigio latus,

Et malus celeri saucius Africo,

Antennæq; gemant, ac sine funibus

Vix durare carinæ

Posint imperiosius

Aequor? non tibi sunt integralintea,

Non dî, quos iterum pressa voces malo.

Quamuis Pontica pinus

Silvæ filia nobilis

Iactes & genus, & nomen inutile.

Nil pictis timidus nauita puppibus

Filiis.

Fidit, tu, nisi ventis

Debes ludibrium, caue.

Nuper sollicitum quæ mihi tædium,

Nunc desiderium, cur ag, non leuis,

In exfusa nitentes

Vites æquora Cycladas.

NEREI VATICINIUM DE

RVINA TROIAE.

Ode xv. Dicolos tetraastrophos: vt, Scriberis

Vario fortis & hostium.

PAstor cum traheret per freta nauibus

Ideis Helenam perfidus hospitam,

Ingrato celeres obruit otio

Ventos, vt caneret fera

Nereus fata, Mala ducis auti domum

Quam multo repetet Græcia milite,

Coniurati tuas rumpere nuptias,

Et regnum Priami vetus.

Eheu, quantum equis, quantum adest viris

Sudor! quanta moues funera Dardana

Genti! iam galeam Pallas, & agida,

Curruq, & rabiem parat.

Nequicquam Veneris presidio feroræ

Pectus cesariem: gratag, feminis

Imbelli cithara carmina diuides:

Nequicquam thalamo graues

Hastas, & calami spicula Gnosij

Vitibus strepitumq, & celerem sequi

Aiacem, tamen, heu, seruis auleros

Crines puluere collines.

Non Laertiadem exitium tua

Gentis, non Pylum Nestora respicis?
 Urgent impauidi te Salaminius,
 Teucerq; & Sthenelus sciens
 Pugna, siue opus est imperitare equis,
 Non auriga piger. Merionem quoq;
 Nosces. ecce furit te reperire atrox
 Tydides melior patre.

Quem tu, ceruus uti vallis in altera
 Visum parte lupum graminis immemor,
 Sublimi fugies mollis anhelitu,
 Non hoc pollicitus tua.

Iracunda diem proferet Ilio,
 Matronisq; Phrygum classis Achillei,
 Post certas hyemes vret Achaicus
 Ignis Iliacas domos.

PALINODIA.

Ode xvi. vt, Vides vt alta.

Quem criminosis cumq; voles modum
 Pones iambis: siue flamma,
 Siue mari libet Adriano.
 Non Dindymene, non adytis quatit
 Mentem sacerdotum incola Pythius:
 Non Liber aequae, non acuta
 Sic geminant Corybantes ara,
 Tristes vt ira: quas neq; Noricus
 Det vret ensis, nec mare naufragum,
 Nec saeuus ignis, nec tremendo
 Iupiter ipse ruens tumultu.
 Fertur Prometheus addere principi
 Limo coactus particulam vndiq;

Defe-

Defe
 V
 Ira
 S
 S
 F
 Host
 C
 T
 Fe
 Mif
 M
 C
 V
 D
 V
 Imp
 Q
 O
 N
 Nec M
 V
 Va
 Le
 Dijn
 E
 M
 Ra
 Hic in

Defectam, & in sani leonis
 Vim stomacho apposuisse nostro.
 Ira Thyestem exitio graui
 Strauere: & altis vrribus vltima
 Stetere causa cur perirent
 Funditus: imprimeretq; muris
 Hostile ar atrum exercitus insolens.
 Compefcentem: me quoq; pectoris
 Tentauit in dulci iuuenta
 Feruor, & in celeres iambos
 Misit furentem. nunc ego mitibus
 Mutare quero tristia:

Ode xvii. Ad Tyndarum.

V Elox amonum saepe Lucretilem
 Mutat Lycæo Faunus: & igneam
 Defendit astatem capellis
 Vsq; meis, pluuiosq; ventos.
 Impune tutum per nemus arbutos
 Querunt latentes, & thyma deuia
 Olentis vxores mariti:
 Nec virides metuunt colubros,
 Nec Martiales hadilia lupos:
 Vt cumq; dulci Tyndare fistula
 Valles, & Vstica cubantis
 Leuia personuere saxa.
 Dij me tuentur: dijs pietas mea,
 Et musa cordi est: hinc tibi copia
 Manabit ad plenum benigno
 Rariu honorum opulenta cornu.
 Hic in reducta valle, Canicula

Vitabis æstus. & fide Teia
Dices laborantes in vno
Penelopen, vitreamq; Circen.
Hic innocens pocula Lesbij
Duces sub vmbra: nec Semeleius
Cum Marte confundet Thyoneus
Prælia:

AD VARVM.

Vini potu moderato hilarari animum: immoderato, rixas excitari.
 Ode XVIII. Monocolos, vt, Tu ne quæ fieris.

N *Ullam, Vare, sacra vite prius seueris arborem*
Circa mite solum Tiburis, & mœnia Catili.
Siccis omnia nam dura Deus proposuit: neq;
Mordaces aliter diffugiunt sollicitudines.
Quis post vina grauem militiã, aut pauperiem crepat?
Quis non te potius Bacche pater, teq; decens Venus?
At, ne quis modici transfiliat mœnera Liberi,
Centaurea monet cum Lapithis rixa super mero
Dëbellata. monet Sithonijs non leuis Euius,
Cum fas, atq; nefas exiguo sine libidinum
Discernunt auidi. Non ego te candide Bassareu
Inuitum quatiã: nec varijs obsita frondibus
Sub diuum raptam, scua tene cum Berecynthio
Cornu tympana: quæ subsequitur cæcus amor sui,
Et tollens vacuum plus nimio gloria verticem,
Arcamq; fides prodiga perlucidior vitro.
 Ode XIX. Dicolos distrophos: vt, Sic te diua.

Cyprum

Ctrum deseruit: nec patitur Scythas,
 Et versis animosum equis
 Parthum dicere: nec, quæ nihil attinent.
 Hic viuum mihi cespitem, hic
 Verbenas pueri ponite, thurag₃
 Bimi cum patera meri.
 Mactata veniet lenior hostia.

AD MÆCENATEM.

Inuitat eum ad tenue conuiuium.
 Ode xx. Dicolos tetraastrophos: vt, iam satis.
Vlle potabis modicis Sabinum
 Cantharis: Græca quod ego ipse testa
 Conditum leui, datus in theatro
 Cum tibi plausus,
 Care Mæcenas Eques: vt paterni
 Fluminis ripa simul & iocosa
 Redderet laudes tibi Vaticani
 Montis imago.
 Cacubum, & prælo domitam Caleno
 Tu bibes vnam: mea nec Falerna
 Temperant vites, neq₃ Formiani
 Pocula colles.

INDIANAM, ET APOLLINEM.

Saculare carmen,
 Ode XXI. Tricolos tetraastrophos: vt, O nauis.
Dianam teneræ dicite virgines:
 Intonsum pueri dicite Cynibium,
 Latonamq₃ supremo
 Dilectam penitus Ioui.
 Vos latam fluij₃, & nemorum coma,

*Quaecunq; aut gelido prominet Algido,
Nigris aut Erymanthi
Siluis, aut viridis Cragi.*

*Vos Tempe totidem tollite laudibus,
Natalemq; mares Delon Apollinis,
Insignemq; pharetra,
Fraterna q; humerum lya.*

*Hic bellum lacrymosum, hic miseram famem:
Pestemq; à populo, & principe Casare in
Persas, atque Britannos
Vestra motus aget prece.*

A D A R I S T I V M.

*Vita integritatem & innocentiam vbique esse
tutam.*

*Ode xxii. Dicolos tetraastrophos: vt, iam
fatis,*

I*n tege vita, scelerisq; purus
Non eget Mauris iaculis, nec arcu,
Nec venenatis grauida sagittis,
Fusce, pharetra,*

*Siue per Syrtes iter astuosas,
Siue facturus per in hospitalem
Caucasum, vel quæ loca fabulosus
Lambit Hydaspes.*

*Namque me silua lupus in Sabina,
Dum cano letas charites, & vltra
Terminum curis vagor expeditus,
Fugit inermem.*

*Quale portentum neque militaris
Daunia in latis alit esculetis,
Nec lubæ tellus generat, leonum
Arida nutrix.*

Pone

Pone
Arb
QuoPone
Solis,
DulcD
C
berit

Q

Ca
Vo

Ergo

Vr

In

Qu

Multis

Nul

Tufi

Pofc

Quid fi

Aud

Num

Qua

Non len

Nigr

Pone ne, pigris vbi nulla campis
 Arbor estiuâ recreatur aura:
 Quod latus mundi nebula, malusq;
 Iuppiter vrget:

Pone sub curru nimium propinquâ
 Solis, in terra domibus negata,
 Dulce ridentes charites amabo,
 Dulce loquentes.

AD VIRGILIUM.

Delet Quinctilij mortem.

Oce xxiiii. Dicolos tetraastrophos: vt. Scriberis.

Quis desiderio sit pudor, aut modus
 Tam cari capitis? praecepe lugubres
 Cantus, Melpomene: cui liquidam pater
 Vocem cum cithara dedit.

Ergo Quinctilium perpetuus sopor
 Vrget? cui pudor, & iustitia soror
 Incorrupta fides, nudaq; veritas,
 Quando vllum inuenient parem?

Multis ille bonis flebilis occidit:
 Nulli flebilior, quam tibi, Virgili.
 Tu frustra pius, heu non ita creditum
 Poscis Quinctilium deos.

Quid si Treicio blandius Orpheo
 Auditam moderere arboribus fidem?
 Num vana redeat sanguis imagini,
 Quam virga semel horrida

Non lenis precibus fata recludere.
 Nigro compulerit Mercurius gregis?

*Durum, sed leuius fit patientia,
Quicquid corrigere est nefas,*

DE AELIOLAMIA.

Se, soluto animo, velle Lamiam laudare.

Ode xxvi. Tricolos tetra strophos: vt, Vides vt.

M *Vsis amicus tristitiam, & metus
Tradam proteruis in mare Creticum
Portare ventis: quis sub Arcto
Rex gelida metuatur ora,*

Quid Tyridatem terreat, vnice

Securus, ô qua fontibus integris

Gaudes, apricos nocte flores

Nocte meo Lamia coronam

Pimplea dulcis: nil sine te mei

Profunt honores, hunc fidibus nouis,

Hunc Lesbio sacrare plectro,

Teg³, tuasq³, decet sorores.

AD SODALES INTER POCVLA

*rixantes, & poculis ipsis pugnantes. hoc
esse barbarorum.*

Ode xxvii. Tricolos tetra strophos: vt, Vi-
des vt.

N *Atis in vsum latitia scyphis
Pugnare, Thracum est tollite barbarum
Morem, verecundumq³, Bacchum
Sanguineis prohibete rixis.*

Vino, & lucernis Medus acinaces

Immune quantum discrepat! impium.

Lenite clamorem sodales,

Et cubito remanete presso.

LIBER I.
DE MORTE ARCHYTAE
TARENTINI.

27

Ode xxviii. Dicolos distrophos: vt, Laudabunt alij.

Temaris & terra, numeroq³, carentis arena
Mensorem cohibent, Archyta,
Pulueris exigui prope litus parua Matinum
Munera nec quicquam tibi prodest
Aërias tentasse domos, animoq³, rotundum
Percurrisse polum morituro.
Occidit & Pelopis genitor conuiuia deorum,
Tithonusq³, remotus in auras:
Et Iouis arcanis Minos admissus, habentq³
Tartara Paniboiden iterum Orco
Demissum: quamuis clypeo Troiana reflexo
Tempora testatus, nihil vltra
Nervos, atq³, cuiem morti concesserat atra,
Iudice te, non sordidus auctor
Natura, veriq³. Sed omnes vna manet nox,
Et calcanda semel via lethi.
Dant alios Furie toruo spectacula Marti.
Exitio est avidis mare nautis
Missa senum, ac iuuenum, densantur funera nulla
Sana caput Proserpina fugit.
Me quoque deuexi rapidus comes Orionis
Illyricis Notus obruit vndis.
At tu nauta vaga ne parce malignus arena
Osibus, & capiti inhumato
Particulam dare, sic, quodcumq³, minabitur Eurus
Fluctibus Hesperij: Venusina

P. Et an-

Plectantur silua, te sospite: multa q₃ merces,
 Vnde potest, tibi defluat æquo
 Ab Ioue, Neptuno q₃ sacri custode Tarenti.
 Negligis immeritis nocituram
 Postmodo te natis fraudem committire: fors
 Debita iura, vices q₃ superba
 Te maneant ipsum: precibus non relinquar inultis:
 Teg₃ piacula nulla resoluent.
 Quamquam festinas, non est mora longa licebis
 Iniecto ter puluere curras.

AD IC C I V M.

Miratur eum à Philosophia studio ad militiam
 transisse.

Ode xxix. Tricolos tetrastraphos: vt, Vi-
 des vt.

ICci, beatis nunc Arabum inuides
 Gazis, & acrem militiam paras
 Non ante deuictis Sabeæ
 Regibus, horribiliq₃ Medo
 Nectis catenas, qua tibi virginum
 Sponso necato barbara seruiet?
 Puer quis ex aula capillis
 Ad chyathum statuetur vinctis,
 Doctus sagittas tendere Sericas
 Arcu paterno? quis neget arduis
 Pronos relabi posse riuos
 Montibus, & Tiberim reuertis:
 Cum tu coemptos vndiq₃ nobiles
 Libros Panati, Socraticam & domum
 Mutare lorice Iberis,
 Pollicitus meliora temnis?

SE NON DIVITIAS, SED
tranquillam, hilarēq; vitam ab Apolline pos-
cere.

Ode xxxi. Tricolos tetraſtrophos: vt, Vi-
des vt,

Quid dedicatum poſcit Apollinem
Vates? quid orat, de patera nouum
Fundens liquor em? non opima
Sardiniæ ſegetes feraces:
Non eſt uoſe grata Calabria
Armenta non aurum, aut ebur Indicum:
Non rura, qua Liris quietæ
Mordet aqua, taciturnis annis.
Præmant Calenæ falce, quibus dedit.
Fortuna vitem: diues & aureis
Mercator exſiccet culullis
Vina Syra reparata merce.
Dijſ carus ipſiſ: quippe ter, & quater
Anno reuiſens aquor Atlanticum
Impune, me paſcunt oliuæ
Me cichorea, leueſq; malua.
Frui paratis & valido mihi
Latoe doneſ, & precor integra
Cum mente, nec turpem ſenectam
Degere, nec citharæ carentem.

BARBITON, SIVE TESTVDINEM
ſuam commendat.

Ode xxxii. Dicolos tetraſtrophos: vt, Iam
fatis.

Poſcimus, ſi quid vacui ſub vmbra
Luſimus tecum, quod & hunc in annum

Viuat,

Viuat, & plures: age, dic Latinum
Barbite carmen,

Lesbio primum modulate ciui:
Qui ferox bello, tamen inter arma,
Sive iactat am religarat vdo
Litore nauim.

O decus Phœbi, & dapibus supremi
Grata testudo Iouis, ô laborum
Dulce lenimen, mihi cumque salue
Rite vocanti.

POENITERE SE QVOD EPICV-
REVS FVERIT.

Ode xxxiiii. Tricolos tetraſtrophos: vt, Vi-
des vt.

Parcus deorum cultor, & infrequens.
Infanientis dum ſapientia
Consultus erro: nunc error ſum
Vela dare, atque iterare curſus

Cogor relictos, namque Dięſpiter
Igni coruſco nubila diuidens,
Plerumq; per purum tonantes
Egit equos volucrumq; currum:

Quo bruta tellus, & vaga ſtumina,
Quo Styx, & inuſi horrida Tanari
Sedes Atlanteusq; finis
Concutitur, valet ima ſummis
Mutare, & inſignem attenuat deus,
Obſcura promens, hinc apicem rapax
Fortuna cum ſtridore acuto
Suſtulit: hic poſuiſſe gaudet.

AD

AD FORTVNAM, ORANS, VT

seruet Casarem, in Britannos ire meditantem.

Ode xxxv vt præcedens.

O Diua gratum qua regis Antium,
Præfens vel imo tollere de gradu
Mortale corpus, vel superbos

Vertere funeribus triumphos:

Te pauper ambit sollicita prece
Ruris colonus: te dominam æquoris,
Quicumque Bithyna læssit

Carpathium pelagæ carina.

Te Dacus asper, te profugi Scythæ,
Vrbes, gentesq; & Latium ferox,

Regumq; mater barbarorum, &
Purpurei metuunt tyranni:

Iniurioso ne pede proruas

Stantem columnam: ne populus frequens

Ad arma cessantes, ad arma

Concitet, imperiumq; frangat.

Te semper anteit saeva necessitas,

Clauos trabales, & cuneos manu

Gestans æna: nec seuerus

Vncus abest, liquidumq; plumbum.

Te spes, & albor aræ fides colit

Velata panno, nec comitem abnegat:

Vt cunque mutata potentes

Veste domos inimica linquis.

At vulgus infidum, & meretrix retro

Periura cedit: diffugiunt cadis

Cum fece siccatis amici,

Ferre iugum pariter dolos.
 Serues iturum Casarem in ultimos
 Orbis Britannos, & iuuenum recens
 Examen Eois timendum
 Partibus, Oceanoq; rubro.
 Eheu, cicatricum, & sceleris pudet,
 Fratrumq; quid nos dura refugimus
 Aetas? quid in actum nefasti
 Liquimus? vnde manus iuuentus
 Metu Deorum continuit? quibus
 Pepercit aris? o vtinam noua
 Incude distringas reclusum in
 Massagetis, Arabasq; ferrum,

O B N V M I D A E R E D I T V M

gaudio exultat.

Ode xxxvi. Dicolos distrophos: vt, Sic te diua.

ET thure, & fidibus iuuat
 Placare, & vituli sanguine debito
 Custodes Numida deos.
 Qui nunc Hesperia sospes ab vltima
 Caris multa sodalibus,
 Acta non alio rege puertia:
 Mutataq; simul toga.
 Crassa ne careat pulchra dies nota:
 Neu prompta modus amphora,
 Neu morem in Salium sit requies pedum:
 Neu multi Damalis meri
 Bassum Threicia vincat amystide:
 Neu desint opulis rose,
 Neu viuax apium, neu breue lilium.

O B

OB VICTORIAM ACTIACAM

Genio indulgendum esse.

Ode xxxvii. Tricolos tetraſtrophos: vt, Vi-
des vt alta.

Nunc eſt bibendum, nunc pede libero
Pulſanda tellus: nunc Saliaribus
Ornare puluinar deorum
Tempus er at dapibus, ſodales.

Ante hac nefas depromere Cacubum

Cellis auitis: dum Capitolio

Regina dementes ruinas,

Fumus & imperio parabat,

Contaminato cum grege turpium

Morbo virorum: quidlibet impotens

Sperare, fortunaq; dolci

Ebria, ſed minuit furorem

Vix vna ſoſpes nauis ab ignibus:

Mentemq; lymphatam Marcotico

Redegit in veros timores

Caſar, ab Italia volantem

Remis adurgens: accipiter velut

Molles columbas, aut leporem citius

Venator in campis muralis

Aemonia: daret vt catenis

Fatale monſtrum, quae generoſius

Perire quarens, nec muliebriter

Expauit enſem, nec latentes

Clasſe citare parauit oras

Auſa & iacentem viſere regiam

Vultu ſereno fortis, & aſperas

Tractare ſerpentes: vt atrum

C

Corpea

liua.

OB

Corpore combiberet venenum,
 Deliberata morte ferocior
 Saus Liburnis: scilicet inuidens
 Priuata deduci superbo
 Non humilis mulier triumpho.

A D P V E R V M.

Se tenui apparatu gaudere.

Ode xxxviii. Dicolostetraphos: vt
 iam satis terris.

Perfidos odi, puer, apparatus:
 Dissilient nexa philyra corona:
 Mitte sectari, yosa quo locorum
 Sera moretur.

Simplici myrto nihil allabores
 Sedulus curo: neque te ministrum
 Dedecet myrtus, neque me sub arcta
 Vite bibentem.

Q. HO.

38
Q. HORATII
FLACCI CARM-
NVM.

LIBER SECVNDVS
AD ASINIVM POLLIONEM

Commendat scripta illius, quibus bella ciuilia
completebatur.

Ode i. Tricolostetraphos: vt, Vides vt alta

OTVM ex Metello consule ciuicum,
Bellig, causas, & vitia, & modos,
Ludumq; fortuna grauesq;
Principum amicitias, & arma

Nondum expiatis vnctacruoribus,

Periculosa plenum opus aleæ

Tractas: & incedis per ignes

Suppositos cineri dolo

Paulum seuera Musa tragædia

Desit theatris: mox, vbi publicas

Res ordinariæ, grande munus

Cecropiorepete: cothurno,

Insigne mastis presidium reis,

Et consulenti Pollio curia:

Cui laurus æternos honores

Dalmatico peperit triumpho.

Iam nunc minaci murmure cornuum

Perstringis aures: iam litui strepunt:

Iam fulgor armorum fugaces

Terret equos, equitumq; vultus.

Audire magnos iam videor duces
 Non indecoro puluere sordidos:
 Et cuncta terrarum subacta
 Præter atrocem animum Catonis.

Iuno, & deorum quisquis amicior
 Afis, inulta cesserat impotens
 Tellure: victorum nepotes

Rettulit inferias Iugurtha.

Quis non Latino sanguine pinguior
 Campus sepulcris impia praelia

Testatur? auditumq; Medis

Hesperia sonitum ruina?

Qui gurgēs, aut quæ flumina lugubris

Ignara belli? quod mare Daunia

Non decolor auere cades?

Quæ caret ora cruore nostro.

Sed, ne relictis Musa procax iocis,

Cææ retractes munerâ nenia:

Mecum Dionæo sub antro

Quære modos leniore plectro.

A D C R I S P V M S A L V S T I V M

Contemptores opum, solos diuites, solos reges, so-
 los beatos esse.

Ode II. Dicolos tetraſtrophos: vt, Iam fatis,
 terris,

Nillus argento color est auaris

Abdito terris, inimice lamina,

Crispe Sallusti, nisi temperato

Splendeat vsu.

Viuet extento Proculeius auo,

Notus in fratre animi paterni:

illum

Illum

Latini

Spiritus

Gad

Cresco

Nec se

Fuges

Redd

Disi

Exim

Vocib

Defer

Quisq

Neg

se

Ode

A

Seu ma

Seute in

Illum aget perna metuente solui
Fama superstes.

Latius regnes audidum domando
Spiritus, quam si Libyam remotis
Gadibus iungas, & vterque pœnus
Seruiat vni.

Crescit indulgens sibi dirus hydrops:
Nec sitim pellit, nisi causa morbi
Fugerit venis, & aquosus albo
Corpore languor.

Redditum Cyri solio Pbraatem
Disidens plebi, numero beatorum
Eximit virtus, populumq; falsis
Dedocet vti

Piralepha fugi

Vocibus, regnum, & diadema tutum
Deferens vni, propriamq; laurum,
Quisquis ingentes oculo irretorto
Spectat acervos.

AD Q. DELLIVM.

Neque demittendum aduersis, neque efferendum
secundis rebus animum: sed hilariter viuen-
dum, cum æqua sit omnibus mori-
endi conditio.

Odem. Tricolos tetrastrophos: vt, Vides vt
alra.

A Equam memento rebus in arduis
Seruare mentem: non secus in bonis
Ab insolenti temperatam
Lætitia, moriture Delli,
Seu mastus omni tempore vixeris,
Seu te in remoto gramine per dies

Festos reclinatum bearis
Intiōre nota Falerni.

Qua pinus ingens, albaq; populus
Vmbra[m] hospitalem consociare amant

Ramis: & obliquo laborat

Lympha fugax trepidare riuo

Huc vina, & vnguenta, & nimium breues

Flores amœna ferre iube rose:

Dum res, & atas, & sororum

Filatrium patiuntur atra.

Cedes coemptis saltibus, & domo,

Villag; flauus quam Tiberis lauit,

Cedes: & extructis in altum

Diuitijs potietur hares.

Diuesne prisco natus ab Inacho,

Nil interest, an pauper, & infima

De gente sub dio moreris,

Victima nil miserantis Orci.

Omnes eodem cogimur: omnium

Versatur vrna: serius, ocius

Sors exitura, & nos in aeternum

Exilium impositura cymba

AD SEPTIMIUM.

Tiburtina, & Tarentina regionis amœ-
nitatem laudat.

Ode vi. Dicolos tetraastrophos: vt, iam fatis
terris.

Septimi Gades aditure mecum, &
Cantabrum indoctum iuga ferre nostra, &
Barbaras Syries, vbi Mauras semper,
Aestuat vnda.

Tiber

Tibur argeo positum colono
 Sit mea sedes viinam senecta:
 Sit modus lasso maris, & viarum,
 Militiâq;

Vnde si parca prohibent iniqua,
 Dulce pellitis ouibus Galeffi
 Flumen, & regnata petam Laconi
 Rura Phalantho.

Ille terrarum mihi præter omnes
 Angulus ridet: vbi non Hymetto
 Mella decedunt, viridiq; certat
 Bacca Venafro.

Ver vbi longum tepidâq; præbet
 Iupiter brumas: & amicus Aulon
 Fertili Baccho minimum Falernis
 Inuidet visis.

Ille te mecum locus & beata
 Postulant arces: ibi tu calentem
 Debita sparges lacryma fauillam
 Vatis amici.

POMPEIO VARO
 reduci gratulatur.

Ode v. ii. Tricolos tetra-strophos: vt, Vides
 vt alta.

O Sæpe mecum tempus in vltimum
 Deducte Bruto militiâ duce,
 Quis te redonauit Quiritem
 Dÿs patrijs, Italoq; calo,
 Pompei meorum primæ sodalium?
 Cum quo morantem sæpe diem mero
 Fregi, coronatus nitentes

Ma' obathro Syrio capillos.
 Tecum Philippos, & celerem fugam
 Sensi relicta non bene parmula:
 Cum fracta virtus, & minaces
 Turpe solum tetigere mento.
 Sed me per hostes Mercurius celer
 Denso pauentem sustulit aëre,
 Te rursus in bellum resorbens
 Vnda fretis tulit astuosus.
 Ergo obligatam redde, Ioui dapem:
 Longa q̄, fessum militia latus
 Deponere sub lauru mea: nec
 Parce cadis tibi destinatis.
 Obliuoso leuia Mafico
 Ciboria exple: funde capacibus
 Vnguenta de conchis, quis vdo
 Deproperare apio coronas,
 Cur atve myrto? quem Venus arbitrum
 Dicet bibendi? non ego sanius
 Bacchabor Edonis: recepto
 Dulce mihi furere est amico.

AD VALGIV M.

Vt mortuum puerum aliquando flere desinat.
 Ode ix. Vt præcedens.

Non semper imbres nubibus hispidos
 Manant in agros: aut mare cassium
 Vexant in aquales procella
 Vsq̄: nec Armenijs in oris,
 Amice Valgi, stat glacies iners
 Menses per omnes, aut Aquilonibus

Querceta

Querceta Gargani laborant,
 Et folijs viduantur orni,
 Tu semper vires flebilibus modis
 Mythen ademptum: nec tibi vespero
 Surgente, decedunt amores,
 Nec rapidum fugiente solem
 At non ter auctus amabilem
 Plorauit omnes Antiochum senex
 Annos: nec impubem parentes
 Troilon, aut Phrygiae sorores
 Fleuere semper. desine mollium
 Tandem querelarum: & potius noua
 Cantemus Augusti trophaea
 Caesaris, & rigidum Niphaten,
 Medumq; flumengentibus additum
 Victis, minores voluere vertices:
 Intraq; praescriptum Gelonos
 Exiguus equitare campis.

AD LICINIVM.

Retinendam esse mediocritatem, & animi in
 traque fortuna modera-
 tionem.

Ode x. Dicolos tetraastrophos: vt, Iam satis
 terris,

Rectius viues, Licini, neque altum
 Semper virgendo: neque dum procellas
 Cantus horrescis, nimium premendo
 Litus iniquum.

Auream quisquis mediocritatem
 Diligit, tutus caret obsoleti

Sordibus tecti, caret inuidenda
Sobrius aula.

Sapius ventis agitur ingens
Pinus: & celsa grauiore casu
Decidunt turre: feriuntq; summos
Fulmina montes.

Sperat infestis, metuit secundis
Alteram sortem bene prae paratum
Pectus, informes hyemes reducit
Iupiter idem:

Summouet, non si male nunc, & olim
Sic erit, quoniam cithara tacentem
Suscitat Musam, neque semper arcum
Tendit Apollo.

Rebus angusti animosus, atque
Fortis appare: sapienter idem
Contrahes vento nimium secundo
Turgida vela.

AD Q. HIRPINVM.

Omissis curis, hilariter viuendum esse.

Ode ix. Tricolos tetraastrophos: vt, Vides
vt alta.

Quid bellicosus Cantaber, & Schytes,
Hirpini Quincti cogitet, Adria
Diuisus obiecto, remittas
Quarere: nec trepides in vsum

Poscentis qui paucis fugit retro
Leuis inuentus, & decor, arida
Pellente lasciuos amores

Canicie facilemque somnum.
Non semper idem floribus est honos

Vernis: neq; vno Luna rubens nitet
 Vultu. quid aternis minorem
 Consilij animum sagitas?
 Cur non sub alta vel platano, vel hac
 Pinniacentes, sic temere, & rosa
 Canos odorati capillos.
 Dum licet, Assyriag, nardo
 Potamus vincti? dissipat Euhys
 Curas edaces, quis puer ocus
 Restinguet ardentis Falerni
 Pocula prater eunte lymphas?

AD MAECENATEM.

Res graues & tragicas lyricis versibus non conuenire:
 soluta autem oratione, res gestas Augusti, Macena-
 tem ipsum per scripturum.

Ode XII. Dicolos tetra strophos: vt, scribe-
 ris Vario.

Nolis longa serua bella Numantie,
 Nec dirum Annibalem, nec siculum mare
 Pæno purpureum sanguine, mollibus
 Aptari ciuibus modis.
 Nec sauos Iapithas, & nimium mero
 Hyleum, domitosq; Hercule a manu
 Telluris iuuenes: vnde periculum
 Fulgens contremuit domus.
 Saturni veteris: iug, pedestribus
 Dices historijs praelia Caesaris
 Macenas melius, ductaq; per vias
 Regum colla minacium.

IN ARBOREM, CVIVS CASV IN

agro Sabino pene oppressus est.

Nunquam homini satis exploratum esse, quid
vitare debeat, Sapphus & Alcai
laudes.

Ode XIII. Tricolos tetrastrophos: vt, Vides.

Ille & nefasto te posuit die

Quicumq; primum & sacrilega manu

Produxit, arbos, in nepotum

Perniciem, opprobriumq; pagi

Illum & parentis crediderim sui

Fregisse ceruicem, & penetr alia

Sparsisse nocturno cruore

Hospitis: ille venena Colchica,

Et quicquid vsquam concipitur, nefas

Tractauit, agro qui statuit meo

Te triste lignum, te cadacum

In domini caput immerentis.

Quid quisque vitet, nunquam homini satis

Cautum est in horas. nauit a Bosphorum

Pœnus por horrescit: neque vltra

Caca timet aliunde fata

Miles sagittas, & celerem fugam

Parthi: catenas Parthus, & Italum

Robur, sed improuisa lethi

Vis rapuit, rapietq; gentes.

Quam pene furua regna Proserpina,

Et iudicantem vidimus Aeacum,

Sedesq; discretas piorum, &

Acolijs fidibus querentem

Sappho puellis de popularibus,

Et te sonantem plenius aureo
 Alcae, plectro, dura nauis,
 Dura fuga mala, dura belli.
 Vtrumque sacro digna silentio
 Mirantur vmbra dicere: sed magis
 Pagnas, & exactos tyrannos
 Densum humeris bibit aure vulgus.
 Quid mirum, vbi illis carminibus stupens
 Demittit arvas bellua centiceps
 Aures: & intorti capillis
 Eumenidum recreantur angues,
 Quin & Prometheus, & Pelopis parens
 Dulci laborum decipitur sono:
 Nec curat Orion leones,
 Aut timidos agitare lyncas.

AD POSTVMVM.

Mortem vitari non posse.
 Ode XIII. vt præcedens.

Eheu, fugaces, Postume, Postume,
 Labuntur anni, nec pietas moram
 Rugis, & instanti senectæ

Afferet indomitæq; morti
 Non, si tricenis, quotquot eunt dies,
 Amice, places illacrymabilem
 Plutona tauris: qui ter amplum
 Geryonem, Tytong, tristi
 Compesit vnda, scilicet omnibus,
 Quicumque terra munere vescimur,
 Enauiganda, siue reges,
 Siue inopes erimus coloni.
 Frustra cruento Marte carebimus,

Fractiq; raudi fluctibus Adria,
 Frustra per autumnos nocentem
 Corporibus: metuemus Austrum.
 Visendus ater flumine languido
 Cocytus errans. & Danaï genus
 Infame, damnatusq; longi
 Sisyphus Aeolides laboris.
 Linquenda tellus. & domus. & placens
 Vxor: neque harum, quas colis, arborum
 Te, prater inuisas cupressos,
 Vlla breuem dominum sequetur.

Absumet hares Cecuba dignior
 Seruata centum clauibus: & mero
 Tinget pauimentum superbo
 Pontificum potiore cœnis.

IN SVI SAECVLI LVXVRIAM

Ode xv. vt, Vides vt alta.

IAm pauca aratro iuger a regia
 Mòles relinquent: vndique latius
 Extenta visentur Lucrino
 Stagna lacu, platanusq; calebs.

Euincet vltimos tum violaria, &
 Myrtus, & omnis copia narium
 Spargent oliuetis odorem
 Fertilibus domino priori.

Tum spissar amis laurea feruidos
 Excludet ictus: non ita Romuli

Prascriptum, & intonsi Catonis
 Auspicjs, veterunq; norma,
 Priuatus illis census erat breuis,
 Commune magnum, nulla decempedis

Metat apruiatis, opacans
 Porticus excipiebat Arcton:
 Nec fortuitum spernere est bitem
 Leges sinebant, oppida publico
 Sumptu iubentes, & deorum
 Tempa nouo decorare saxo.

AD GROS P H V M.

Tranquillitatem animi optari ab omnibus: eam vero
 non congerendis opibus, honoribusve consecrandis,
 sed coercendis cupiditatibus comparari.

Ode XVI. Dicolos terra strophos: vt, iam satis.

O Cium diuos rogat in patenti
 Prensus Aegæo simul atrâ nubes
 Condidit Lunam, neq; certa fulgent
 Sidera nautis.

Ocium bello furiosa Thrace,
 Ocium Mediphæetra decori,
 Grosphæ, non gemmis, neque purpura ve-
 nale, nec auro.

Non enim gaza, neque consularis
 Summouet lictor miseros tumultus
 Mentis, & curas laqueat a circum
 Tecta volantes.

Viuitur paruo bene, cui paternum
 Splendet in Mensa tenui salinum.
 Nec leues somnos timor, aut Cupido,
 Sordidus aufert.

Quid breui sortes iaculamur: et
 Multa? quid terras alio caleutes
 Sole mutamus? patria quis exul
 Se quoque fugit?

Scandit aratas vitiosa naues
 Cura: nec turmas equitum relinquit,
 Ocior ceruis, & agente nimbos
 Ocior Euro.

Latus in præsens animus, quod vltra est
 Oderit curare; & amara lento
 Temperet risu, nihil est ab omni
 Parte beatum.

Abstulit clarum citamors Achillem:
 Longa Titbonum minuit senectus:
 Et mihi forsan, tibi quod negarit,
 Porriget hora.

Tegreges centum, Siculaeq; circum
 Mugiant vacca, tibi tollit hincitum
 Apta quadrigis equa: te bis Afro
 Murice tincta

Vestium lana, mihi paruarura, &
 Spiritum Graia tenuem Camæna,
 Parca non mendax dedit, & malignum
 Spernere vulgus.

AD MAECENATEM.

AEGROTVM. *triale*

Negat se ei superstitem esse velle.
 Ode xvii. vt, Vides vt alta.

2 pi sicula
pra
in paracataleche
Cvr me querelis ex animas tuis?
 Nec dys amicum est, nec mihi, te prius
 Obire, Maecenas, mearum
 Grande decus, columenq; rerum,
 Ah, te me a sup partem animar apit
 Maturior vis, quid moror altera?
 Nec carus aqua, nec superstes

Inte-

Integer? ille d'Es vramq;
 Ducet ruinam non ego perfidum
 Dixi sacra nemum: ibimus, ibimus,
 Vt cumq; praedes supremum
 Carperet ter comites parati
 Meno Chimera spiritus ignea,
 Nec si resurgat Centimanus Gyge,
 Diuillet vnquam, sic potenti
 Iustitia, placitumq; Parcis.
 Seu libra, seu me Scorpius afficit
 Formidolosus, pars violentior
 Natalis hora, seu tyrannus
 Hesperia Capricornus vnda:
 Vtrumq; nostrum incredibili modo
 Consentit astrum: te Iouis impio
 Tutela Saturno refulgens
 Eripuit: volucrisq; fati
 Tardauit alas: cum populus frequens
 Letum theatri ter crepuit sonum.
 Me truncus illapsus cerebro
 Sustulerat, nisi Faunus ictum
 Dextra leuasset, Mercurialium
 Custos virorum, reddere victimas,
 AEdemq; voti uam memento:
 Nos humilem feriemus agnam.

SE IN RE TENVI, SVA TAMEN

sorte contentum viuere, alios nullum adificandi,
 nullum querendi, nullum rapiendi modum face-
 re, quasi nihil de morte cogitantes.

Ode xviii. Dicolos distrophos. Primus
 D
 quisque

C A R M I N V M

quisque versus est trochaicus, dimeter, catalectus, constans ex tribus trochæis, & syllaba, hoc modo.

Non e - u bur ne - u que aure - u um u

Secundus quisque versus est iambicus, Archilochius, dimeter, catalectus, constans è quinque iambis, & syllaba, recepto tamen in locis imparibus etiam spondeo, hoc modo.

Mea u - reni - u det in u - domo u - lacu u - nar u

- u - u - uu

u - u - u - u - u - u

*Trochaicum
Iambicum
Carmen*

Nonebur, neg, aureum
Mea renidet in domo lacunar:

Non trabes Hymettia

Premunt columnas vltimarecisas

Africa: neg, Attali

Ignotus heres regiam occupauit:

Nec Laconicas mihi

Trahunt honeste purpuras cliente,

At fides, & ingeni

Benigna vena est: pauperemq, diues

Me petit, nihil supra

Deos laceffo: nec potentem amicum

Largior a flagito,

Satis beatus vniciis Sabinis.

Truditur dies die,

Nouaq, pergunt interire Luna.

Tu secunda marmor a

Locas sub ipsum funus: & sepulcri

Immemor struis domos:

Marisque Baijs obstrepenfis vrge

Summo-

Summouere litora.

Parum locuples continente ripa.

Quid, quod vsque proximos

Reuelli agri terminos: & vltra

Limites clientium

Salis auarus? pellitur paternos

In sinu ferens Deos

Et vxor, & vir sordidosque natos.

Nulla certior tamen

Rapacis Orci sine destinata

Aula diuitem manet

Herum, quid vltra tendis? equatellus

Pauperi recluditur,

Regumque pueris nec satelles Orci

Callidum Promethea

Reuexit auro captus, hic superbum

Tantalum, atque Tantalum

Genus coërcet, hic leuare functum

Pauperem laboribus,

Vocatus, atque non vocatus audit.

IN BACCHVM.

Ode XIX. Tricolos tetra-trophos: vt, Videe,
vt alia.

Bacchum in remotis carmina rupibus

Vidi docentem (credite posteri)

Nymphasque discentes, & aures

Capripedum Satyrorum acutas.

Euxæ recenti mens trepidat metu,

Plenoque Bacchi pectore turbidum

Latatur, euxæ parce Liber,

Parce graui metuende thyrsos.

est melior
est

C A R M I N V M

Fas peruicaces est mihi Thyadas,
 Vniq; fontem, lactis & vberes
 Cantare riuos, atque truncis
 Lapsa cauis iterare mella.
 Fas & beata coniugis additum
 Stellis honorem, tecta que Panthei
 Disiecta non leuiruina,
 Tracis & exitium Lycurgi.
 Tu flectis amnes, tu mare Barbarum:
 Tu separatis vuidus in iugis
 Nodo coerces viperino
 Bistonidum sine fraude crines
 Tu, cum parentis regna per arduum
 Cohors Gigantum scanderet impia,
 Rhætum retorsisti leonis
 Vnguibus horribilique mala.
 Quamquam choreis aptior, & iocis,
 Ludoque dictus, non sat idoneus
 Pugna ferebaris: sed idem
 Pacis eras, mediusque belli.
 Te vidit infons Cerberus aureo
 Cornu decorum, leniter atterens
 Caudam, & recedentis trilingui
 Ore pedes, tetigit que crura.

A D M A E C E N A T E M .

Famam suam aeternam fore.

Ode xx. vt proxima.

Non visitata, nec tenui ferar
 Penna biformis per liquidum aethera
 Vates: neque in terris morabor
 Longius: inuidiaque maior

Verbi

Vrbes relinquam non ego pauperum
 Sanguis parentum non ego quem vocas,
 Dilecte Macenas obibo:
 Nec Stygia cohibebor vnda,
 Iam iam residunt cruribus aspera
 Pelles, & album mutor in alitem
 Supernè nascunturque leues
 Per digitos, humerosque pluma,
 Iam Dadaleo ocior Icaro,
 Visam gementis litora Bosphori,
 Syrtesque Getulas canorus
 Ales, hyperboreosque campos.
 Me Colchus, & qui dissimulat metum
 Marsæ cohortis Dacus, & ultimi
 Noscent Geloni me peritus
 Discet Iber, Rhodanique poter.
 Absint inani funere nenia,
 Luctusque turpes, & querimonia,
 Compesce clamorem, ac sepulcri
 Mitte superuacuos honores.

D 3 Finis Q HO.

Q. HORATII
FLACCI CARMINUM.

LIBER TERTIUS

NON OPIBUS AUT HONORIBUS,
sed animi quiete vitam beatam effici.

Ode I. Tricolos tetrastraphos: vt, Vides
vt alta.

 DI profanum vulgus, & arceo.
Fauete linguis, carmina non prius
Audita Musarum Sacerdos,
Virginibus puerisque canto.
Regum timendorum in proprios greges,

Reges in ipsos imperium est Iouis,
Clari Giganteo triumpho,
Cuncta supercilio mouentis.

Est, vt viro vir latius ordinet
Ar' sta sulcis: hic generosior
Descendat in campum petitor:

Moribus hic, meliorque fama
Contentat: illi turba clientium
Sit maior, aqua lege necessitas
Sortitur insignes, & imos.

Omne capax mouet vrna nomen:
Districtus ensis cui super impia
Cervice pendet, non Sicula dapes
Dulcem elaborarum saporem,
Non auium, citharæq; cantus

Somnum reducent, somnus agrestium

Lems virorum non humiles domos

Fastidit, umbræ sanque ripam,

Non Zephyris agitata Tempe.

Desiderantem quod satis est, neq;

Tumultuosum sollicitat mare,

Nec saevus Arcturi cadentis

Impetus, aut orientis Hædi:

Non verberata grandine vincæ,

Fundusque mendax, arbore nunc aquas

Culpante, nunc torrentia agros

Sidera, nunc hyemes iniquas.

Contracta pisces aquora sentiunt

Lactis in altum molibus, huc frequens

Camenta dimittit redemptor

Cum famulis dominus que terra

Fastidiosus, sed timor & minæ

Scandunt eodem, quo dominus, neq;

Decedit arat atriremi: &

Post equitem sedet atra cura.

Quod si dolentem nec Phrygius lapis,

Nec purpurarum sidere clarior

Delenit visus, nec Falerna

Vitis, Achemeniumque costum:

Cur invidendi postibus, & nouo

Sublimeritu moliar atrium?

Cur valle permutem Sabina

Diuitias operosiores?

D 4

PVE-

PVEROS AB INEVNTE AE-
tate ad fortitudinem, & tolerantiam assuescieri
oportere.

Ode II. vt proxima.

ANgustam, amici, pauperiem pati
Robustus acri militia puer
Condiscat, & Parthos feroces
Vexet eques metuendus hasta:

Vitamque sub dio, & trepidis agat

In rebus, illum ex mœnibus hosticis

Matrona bellantis tyranni

Prospiciens, & adulta virgo

Suspiret: Eheu, ne rudis agminum

Sponsus lacestat, regius asperum

Tactu leonem, quem cruenta

Per medias rapit iracædes.

Dulce, & decorum est pro patria mori.

Mors & fugacem persequitur virum,

Nec parcit imbellis iuuenta

Poplitibus, timidoque tergo

Virtus repulsa nescia sordida

Intaminatis fulget honoribus:

Nec sumit, aut ponit secures

Arbitrio popularis auræ.

Virtus recludens immeritis mori

Calum, negata tentat iter via:

Catusque vulgares, & vdam

Spernit humum fugiente penna.

Est & fideli tuta silentio

Merces, vetabo, qui Cereris sacrum

Vulgarit arcana, sub iisdem

Sit trabibus, fragilemque mecum
 Soluat phaselum, saepe Diespiter
 Neglectus, incesto addidit integrum,
 Raro antecedentem scelestum
 Deseruit pede pœna claudio.

VIRTUTE PRÆDITVM VI-
 rum nihil extimescere. Iunonis oraculum de im-
 perio Romano.

Ode III. Dicolos tetraſtrophos: vt,
 præcedens.

Iustum, & tenacem propositi virum:
 Non ciuium ardor pro aua iubentium,
 Non vultus instantis tyranni
 Mente quatit solida: neque Auster.

Dux inquieti turbidus Adriæ.
 Nec fulminantis magna Iouis manus
 Si fractus illabatur orbis,
 Impavidum ferient ruina.

Hac arte Pollux, & vagus Hercules
 Innixus, arces attigit igneas.
 Quos inter Augustus recumbens,
 Purpureo bibet ore nectar.

Hac te merentem, Bacche pater tuæ
 Vexere tygres, indocili iugum
 Collo trahentes, hac Quirinus
 Martis equis Acheronta fugit.

Gratum eloquuta consiliantibus
 Iunone diuis. Ilion, Ilion
 Fatalis, incestusq; iudex,
 Et mulier peregrina vertit
 In pulcrem, ex quo destituit deos

Mercede pacta Laomedon, mihi,
 Casteq; damnatum Mineruae
 Cum populo, & duce fraudulentō.
 Iam nec Lacedaena splendet adultera
 Famofus Hofpes: nec Priami domus
 Periura pugnaces Achiuos
 Heftoreu opibus refringit:
 Noftroque dictum feditionibus
 Bellum refedit: protinus & graues
 Iras, & inuifum nepotem,
 Troica quem peperit sacerdos,
 Marti redonabo. illum ego lucidas
 Inire fedes, ducere neftaris
 Succos & adfcribi quietis
 Ordinibus patiar deorum.
 Dum longus inter feuiat Ilion,
 Romamq; Pontus: qualibet exules
 In parte regnanto beati.
 Dum Priami, Paridisque bufto
 Infultet armentum, & catulos fera
 Colent inulta:ftet Capitolium
 Fulgens triumphatisque pofit
 Roma ferox dare iura Medis.
 Horrenda late nomen in vltimas
 Extendat oras: qua medius liquor
 Secernit Europen ab Afro:
 Quatimidus rigat arua Nilus:
 Anrum irrepertum, & fic melius fitum,
 Cum terra celat. fpernere fortior,
 Quam cogere huius anos in vfu,
 Omne facrum rapiante dextra.

Quicumq; mundo terminus obstitit.

Hunc tangat armis, visere gestiens,

Qua parte debacchentur ignes,

Qua nebula, pluuij, rores.

Sed bellicosis fata Quiritibus

Hac lege dico: ne nimium pij,

Rebusque fidentes, auita

Tecta velint reparare Troia.

Troie renascens alite lugubri

Fortuna tristi clade iterabitur,

Ducente victrices cateruas

Coniuge me Iouis, & sorore.

Ter si resurgat mirus aeneus

Auctore Phœbo: ter pereat meis

Excisus Argiuis: ter vxor

Capta virum puerosque ploret.

Non hac iocosa conueniunt lya.

Quo musa tendis? desine pernicax

Referre sermones Deorum, &

Magna modis tenuare paruis.

AD CALLIOPEN.

Se à multis periculis, Musarum ope ereptum fuisse.

Male cessisse omnibus qui aduersum Deos aliquid
moliri voluerint.

Ode IIII. Dicolos tetrastraphos: vt,
superior.

Descende calo, & dic age, tibi

Regina longum Calliope melos,

Seu voce nunc manis acuta,

Seu fidibus, citbarave Phœbi,

Auditis? an meludit amabilis

Infania?

Insania? audire, & videor pios
 Errare per lucos: amœna
 Quos & aquæ subeunt, & auræ.
 Me fabulosæ Vulture in Appulo
 Altricis extralimen Apulia,
 Ludo, fatigatumque somno,
 Fronde noua puerum palumbes
 Texere: mirum quod foret omnibus,
 Quicumque celsa nidum Acherontia,
 Saltusque Batinos, & aurum
 Pingue tenent humilis Ferenti:
 Vt tuto ab atris corpore viperis
 Dormirem, & vr̄sis: vt premerer sacra
 Lauroque, collataque myrto,
 Non sine Dijs animosus infans.
 Vester Camœna, vester, in arduos
 Tollor Sabinos: seu mihi frigidum
 Præneste, seu Tibur supinum,
 Sculi quide placuere Baia.
 Vestris amicum fontibus & choris,
 Non me Philippus versa acies retro,
 Deuota non extinxit arbor,
 Nè Sicula Palinurus vnda.
 Vicumque mecum vos eritis, libens
 Infamientem nauita Bosphorum
 Tentabo, & arentes arenas
 Littoris Assyrii viator
 Visam Britannos hospitibus feros,
 Et latum equino sanguine Coniunum,
 Visam pharetratos Gelonos.
 Et Scythicum inuiolatus amnem.

Vos Casarem altum militia simul
 Fessas cohortes addidit oppidis:
 Fimire quarentem labores,
 Pierio recreatis antro.
 Vos lene consilium & datis, & dato
 Gaudetis alma. Scimus vt impios
 Titanas, immanemque turmam
 Fulmine sustulerit caduco,
 Qui terram inertem, qui mare temperas
 Ventosum, & vrbes, regnaq; tristia,
 Diuosque, mortalesq; turmas
 Imperio regit vnus aquo.
 Magnum illa terrorem intulerat Ioui
 Fidens, iuuentus horrida, brachijs,
 Fratresque tendentes opaco
 Pelion imposuisse Olympo.
 Sed quid Tiphoeus, & validus Mimas,
 Aut quid minaci Porphyriion statu,
 Quid Rhetus, euulsisque truncis
 Enceladus iaculator audax,
 Contra sonantem Palladis egida
 Possent ruentes? hinc auuidus stetit
 Vulcanus: hinc matrona Iuno, &
 Nunquam humeris positurus arcum,
 Qui rore puro Castalie lauit
 Crimes solutos: qui Licie tenet
 Dumeta, natalemque siluam
 Delius, & Patareus Apollo.
 Vis consili experis mole ruit sua,
 Vm temperatam Dij quoq; prouehunt
 In maius: ydem odere vires

Omne nefas animo mouentes.
 Testis mearum centimanus Gygis
 Sententiarum notus, & integra
 Tentator Orion Diane

Virgine a domitus sagitta.
 Iniecta monstris terra dolet suis:
 Mare etq; partus fulmina luridum
 Missos ad Orcum: nec peredit
 Impositam celer ignis AETNAM:
 Incontinentis nec Tiryi iecur
 Relinquit ales, nequitie additus

Custos: amatorem trecenta
 Pirithoum cohibent catena.

AUGVSTI LAVDES.

Reguli constantia, & ad Pœnos reditus.
 Ode v. eiuldem rationis.

CAELO tonantem credidimus Iouem
 Regnare: praesens diuus habebitur
 Augustus, adiectis Britannis
 Imperio, graubusque Persis.

Milesne Crasi coniuge barbara
 Turpis maritus vixit? & hostium
 (Pro curia inuersiq; mores)
 Consenuit socerorum in armis,

Sub rege Medo, Marsus & Apulus
 Anciliorum nominis & toga
 Oblitus aeternaq; Vestae,

Incolumi Ioue, & vrbe Roma?
 Hoc caeterat mens prouida Reguli
 Dissidentis conditionibus
 Fœdis: & exemplo trabenti

LIBER III.

Perniciem veniens in auum:
 Si non periret immiserabilis
 Captiua pubes. Signa ego Punicis
 Affixa delubris, & arma
 Militibus sine cade (dixit)
 Direpta vidi. vidi ego ciuium
 Reiora tergo brachia libero.
 Portaſque non clauſas, & arua
 Marte coli populata noſtro.
 Auro repenſus ſcilicet acrior
 Miles redituſ? flagitio additiſ
 Damnum, neque amiſſos colores
 Lana refert medicata ſuco:
 Nec vera virtus, cum ſemel excidit,
 Curat reponi deterioribus.
 Si pugnat extricata denſiſ
 Cerua plagis: erit ille fortis,
 Qui perſidiſ ſe credidit hoſtibus:
 Et Marte Poenos proteret altero.
 Qui lorare ſtrictiſ laceratiſ,
 Senſit inertiſ, timuitq; mortem.
 Hic vnde vitam ſumeret, inſcius,
 Pacem duello miſcuit. O pudor,
 Omagna Carthago probroſiſ
 Alioriſ Italia ruiniſ.
 Fertur pudica coniugis oſculum,
 Paruoſque natos, vt capitiſ minor,
 A ſe remouiffe, & virilem
 Toruiſ humi poſuiſſe vultum:
 Donec labanteſ conſilio patreſ
 Firmaret auctor, nunquam aliaſ dato,

Interque merentes amicos
 Egregius properaret exul.
 Atqui sciebat, qua sibi barbarus
 Tortor pararet: non aliter tamen
 Dimouit obstantes propinquos,
 Et populum reditus morantem,
 Quam si clientum longa negotia
 Dydicata lite relinqueret,
 Tendens Venafranos in agros,
 Aut Lacedaemonium Tarentum.

CORRVPTOS SVAE AETATIS
 mores infectatur.

Ode VI. Ut praecedens.

Delicta maiorum immeritus lues
 Romane, donec templa refeceris,
 Aedesque labentes Deorum, &
 Foeda nigro simulacrâ fumo.
 Dijs, te minorem quod geris, imperas.
 Hinc omne principium, huc refer exitum.
 Dijs multa neglecti dederunt
 Hesperia mala luctuosa.
 Iam bis Monefes, & Pacori manus
 Non auspicatos contudit impetus
 Nostros: & adiecisse pradam
 Torquibus exiguis renider.
 Pene occupatam seditionibus
 Deleuit urbem Dacus, & Aethiops:
 Hic classe formidatus ille
 Misisibus melior sagittis.
 Foecunda culpa secula, nuptias
 Primum inquinauere, & genus, & domos.

LIBER III.

65

Hoc fonte deriuata clades
 In patriam, populumq; fluxit.
 Non his iuuentus orta parentibus
 Infecit aquor sanguine Punico:
 Pyrrhumq; & ingentem cecidit
 Antiochum, Annibalemque dirum:
 Sed rusticorum mascula militum
 Proles, Sabellis docta ligonibus
 Versare glebas, & seueræ
 Matris ad arbitrium recisos
 Portare fustes: sol vbi montium
 Mutaret umbras, & iuga demeret
 Bobus fatigatis, amicum
 Tempus agens abeunte curru.
 Damnosa quid non imminuit dies?
 Aetas parentum peior auis, tulit
 Nos nequiores, mox daturus
 Progeniem vitiosorem.

AD ASTERIEN.

Consolatur eam, de viri sui absentia maestam atque
 sollicitam.

Ode v r i. Dicolos tetrastraphos: vt, O nauis
 referent.

Quid fles, Asterie, quem tibi candidi
 Primores ituent vere Fauonij
 Thyname merce beatum,
 Constanti iuuenem fide
 Gygen? ille Notis actus ad Oricum
 Post insana Caprae sidera frigidæ
 Noctes, non sine multis

B

Insomnis

In somnis lacrymis agit.
 Atqui sollicita nuntius hospita
 Susspirare Chloen, & miseram tuis
 Dicens ignibus vri,
 Tentat mille vaser modis.
 Ut prætura mulier perfida credulum
 Falsis impulerit criminibus, nimis
 Casto Bellerophonti
 Maturare necem refert.
 Narrat pene datum Pelea Tartaro,
 Magnessam Hypplyren dum fugit abstinens:
 Et peccare docentes
 Fallax historias monet,
 Frustra nam se opulis surdior Itari,
 Voces audit adhuc integer. at tibi,
 Ne vicinus Enipeus
 Plus iusto placeat, caue.
 Quamuis non alius flectere equum sciens
 AEquae conspicitur gramine Martio:
 Nec quisquam citus aequae
 Tusco denat at alueo.
 Prima nocte domum claude: neque in vias
 Sub cantu querula despicere tibia:
 Et te sepe vocanti
 Duram, difficilis mane.

AD MAECENATEM.

Cur Kalend. Martijs, cum vxorem non habeat, ni-
 hilominus tamen epuletur, & sacrificet.
 Ode VIII. Dicolos tetraastrophos: vt, iam sacis,
Martijs celebs quid agam Kalendis:
 Quid velint flores, & acerra thuris

LIBER III.

67

Plena, miraris: positusque carbo in
Cessite viuo,
Docte sermones vtriusque lingua
Vouerant dulces epulas, & album
Liberocaprumpropefuneratus
Arboris iestu.

Hic dies, anno redeunte festus
Corticem astrictum pice demouebis
Amphora fumum bibere instituta
Consule Tullo.

Sume, Maccenas, cyathos amici
Sospitis centum, & vigiles lucernas
Perfer in lucem: procul omnis esto
Clamor, & ira.

Mitte ciuiles super vrbe curas:
Occidit Daci Cotoisonis agmen:
Medus infestus sibi luctuosus
Disidet armis.

Seruit Hispana vetus hostis ora
Cantaber seradomitus catena:
Iam Scythelaxo meditantur arcu,
Cedere campis.

Negligens ne qua populus labore,
Parce priuatus nimium cauere: &
Dona presentis cape letus hora, ac
Linque seuera.

AD MERCVRIVM.

Vt cantus sibi diceret, quibus Lyde sponso concilietur.

E 2

Ode

Plena

Ode xi. Dicolos tetraſtrophos: vt, Iam ſatis
terris.

Mercuri, nam te docilis magiſtro
Mouit Amphion lapides canendo:

Tuque te ſtudo reſonare ſeptem

Callida neruis,

Nec loquax olim, neque grata, nunc &

Diuitum menſis, & amica templis,

Dic modos, Lyde quibus obſtinatas

Applicet aures.

Quae velut latis equa trima campis,

Ludit exultim metuitq; tangi,

Nuptiarum expers, & adhuc proteruo

Cruda marito.

Tu potes tigres, comitesque ſiluas

Ducere, & riuos celeres morari.

Ceſſit immanis tibi blandienti

Ianitor aulae

Cerberus, quamuis furiale centum

Muniant angues caput eius, atque

Spiritus teter, ſaniesque manet

Ore trilingui.

Quin & Ixion, Tityosque vultu

Riſit inuito, ſtetit vrna paulum

Sicca, dum grato Danaï puellas

Carmine mulces.

Audiat Lyde ſcelus, atque notas

Virginum poenas, & inane lympha

Dolium fundo pereuntis imo,

Seraque fata.

Quae manent culpas etiam ſub Orco

Iam satis

Impia nam quid potuere maius?

Impia sponfos potuere duro

Perdere ferro.

Vna de multis face nuptiali

Digna periurum fuit in parentem

Splendidè mendax, & in omne virgo

Nobilis auum.

Surge, qua dixit iuueni marito,

Surge, ne longus tibi somnus, vnde

Non times, detur: socerum, & scelestas

Falle sorores:

Qua velut nacta vitulos leana,

Singulos, eheu, lacerant: ego illis

Mollior nec te feriam, nec intra

Claustra tenebo.

Me pater sauii oneret catenis,

Quod viro clemens misero peperi:

Me vel extremos Numidarum in agros

Classe releget.

I, pedes quo te rapiunt, & auræ

Dum fauet, nox, & venus: i secundo

Omne, & nostri memorem sepulcro

Sculpe querelam.

Ode x i i. Dico los tristrophos. Primi qui-
que duo versus sunt Ionici à minore Sapphi-
ci, Trimetri, Acatalecti, qui constant è tribus
Ionicis à minore, vel vltimo Pæonetertio,
hoc modo.

Eques ipso -- melior Bel -- Iero-
phonte -- u Neque pugno -- neque se-
gni -- pede victus -- u Tertius item
E 3 versus

Impia

versus est Ionicus à minore, Sapphicus, Aca-
talecticus, sed tetrameter, constans è quatuor
Ionicis à minore, hoc modo:

Simul vnctos uu -- Tiberinis uu -- hu-
meros la uu -- uit in uu vndis --

uu -- uu -- uu --

uu -- uu -- uu --

uu -- uu -- uu -- uu --

Eques ipso melior Bellerophonte,
Neque pugno neque segni pede victus,
Simul vnctos Tiberinis humeros lauit in vndis:
Catus idem per apertum fugientes
Agitato grege cervos iaculari, &
Celer alto latitantem fruticeto excipere aprum.

AD FONTEM BLANDVSIAM:

Commendat eius amœnitatem.

Ode XIII. Tricolostetraſtrophos: vt
ô nauis.

Ons blandus sic splendidior vitro,
Dulci digne mero, non sine floribus,
Cras donaberis hædo:

Cui frons turgida cornibus
Primis, & venerem, & prælia destinat
Frustra nam gelidos insciet tibi
Rubro sanguine riuos,
Lasciuu soboles gregis.

Te flagrantis atrox hora Canicula
Nescit tangere: tu frigus amabile

Fefis vomere tauris
 Præbes, & pecori vago.
 Fies nobilium tu quoq; fontium.
 Me dicente cauis impofitam ilicem
 Saxi: vnde loquaces
 Lympha defiliunt tua.

AVGVSTI LAVDES.

Ode XIIII. vt, Iam fatis terris.

Herculis ritu modo dictus, o plebs,
 Morte venalem petiffe laurum,
 Cæfar, Hispana repetit penates
 Victor ab ora.

Vnico gaudens mulier marito
 Prodeat iuftis operata diuis:
 Et fofor clari ducis, & decora
 Supplice vitta

Virginum matres, iuuenumque nuper
 Sofpitum, vos o pueri, & puella
 Iam virum experta, male nominatis
 Parcite verbis:

Hic dies vere mihi feftus atras
 Eximet curas: ego nec tumultum,
 Nec mori per vim metuam, tenente
 Cæfare terras.

I, pete vnguemum puer, & coronas,
 Et cadum Marfi memorem duelli,
 Spartacum fi qua potuit vagantem
 Fallere tefta.

CARMINVM
AD MECOENATEM.

Se contentum esse sua sorte, hac autem affectione animi vitam beatam constare.

Ode XVI. Dicolos tetraastrophos: vt, Scriberis Vario.

INclusam Danaen turris AEnea,
Robustæq; fores, & vigilum canum
Tristes excubia, munierant satis
Nocturnis ab adulteris:

Si non Acrisium, virginis abdita
Custodem pauidum Iupiter, & Venus
Rississent: fore enim tutum iter, & patens
Conuerso in pretium deo.

Aurum per medios ire satellites,
Et perrumpere amat saxa, potentius
Ictu fulmineo concidit anguris
Argiui domus, ob lucrum

Demersa excidio, diffidit urbium
Portas vir Macedo, & subruit amulos
Reges numeribus munerum a nauium
Sauios illaqueant duces.

Crescentem sequitur cura pecuniam,
Maiorumq; famas iure perhorruui
Late conspicuum tollere verticem
Mecenas equitum decus.

Quantò quisq; sibi plura negauerit,
A dijs plura feret. nil cupientium
Nudus castra peto: & transfuga, diuitum
Partes linquere gestio,

Contempta dominus splendidior rei,
Quam, si quicquid arat non piger Apulus,

Occultare meis dicerer horreis

Magnas inter opes inops.

Purarius aqua, siluaque iugerum

paucorum, & segetis certa fides mea,

Fulgentem imperio fertilis Africa

Fallit sorte beator.

Quamquam nec Calabria mella ferunt apes,

Nec Lastrigonia Bacchus in amphora

Languescit mihi, nec pinguis Gallicis

Crescunt veller a pascuis:

Importuna tamen pauperies abest:

Nec, si plura velim, tu dare deneges.

Contracto melius parua cupidine

Vestigalia porrigam,

Quam si Mygdonijs regnum Aliattici

Campis continuem, multa petentibus

Desunt multa, bene est, cui deus obtulit

Parca, quod satis est, manu.

AD AELIVM LAMIAM.

Nobilitatem ipsius commendat: deinde admonet vt se
praparet ad diem crastinum, qui pluuiosus fore vi-
debat, hilariter exigendum.

Ode xvii. Tricolos tetrastraphos: vt,

Vides vt.

A Eli vetusto nobilis ab Lamo,

Quando & priores hinc Lamias ferunt

Denominatos; & nepotum

Per memores genus omne fastos:

Auctore ab illo ducis originem,

Qui Formiarum moenia dicitur

Princeps, & innantem Marica

Litoribus tenuisse Lyrin
 Latè tyrannus cras folijs nemus
 Multus, & alga litus inutili
 Demissa tempestas ab Euro
 Sternet: aqua nisi fallit augur.
 Annoſa cornix. dum potes, aridum mere
 Componere lignum: cras genium
 Curabis, & porco bimestri,
 Cum famulis operum solutis.

A D F A V N V M.

Vt sibi propitius ſit.

Ode xviii. Dicolos tetraſtrophos: vt,
 Iam ſatis.

FAune Nympharum fugientum amator
 Per meos fines, & aprica rura
 Lenis incedas, abe aſq; paruis
 AEquis alumnis.
 Si tener pleno cadit hadus anno:
 Larga nec deſunt Veneris ſodali,
 Vina crateri: vetus ara multo
 Fumat odore:
 Ludit herboſo pecus omne campo,
 Cum tibi nona redeunt Decembres.
 Feſtus in pratis vacat otioſo
 Cum boue pagus:
 Inter audaces lupus errat agnos,
 Spargit agreſtes tibi ſilua ſiſtondes:
 Gaudet inuiſam pepuliſſe foſſor
 Ter pede terram.

AD

AD TELEPHVM.

Non ita curandas veteres historias, vt ea qua ad vi-
tam exhilarandam pertinent, negligat.

Ode xix. Dicolos distrophos: vt, Sicte diua.

Quantum distet ab Inacho
Codrus, pro patria non timidus mori,
Narras, & genus Aeaci,
Et pugnat a sacro bella sub Ilio.
Quochium pretio cadum
Merchemur: quis aquam temperet ignibus:
Quo prabente domum, & quota
Pelignis caream frigoribus, taces.
Da Luna propere noua,
Da noctis media, da puer, auguris
Murena: tribus, aut nouem
Missentur cyathis pocula commodia
Qui musas amat impares,
Ter nos ter cyathos attonitus petet
Vates. tres prohibet supra
Rixarum metuens, tangere gratia
Nudis iuncta sororibus.
Insanire iuuat. cur Berecyntia
Cessant flamina tibia?
Cur pendet tacita sistula cum lra?
Parcentes ego dexter as
Odi; sterge rosas. audiat inuidus
Dementem strepitum Lycus.

AD AMPHORAM.

Vt in Coruini gratiam vetusta vina promat.

Ode

Ode XXI. Tricolos tetraſtrophos: vt,
Vides vt.

O Nata mecum Conſule Manlio;
Seu tu querelas, ſiue geris iocos,
Seu rixam, & inſanos amores,
Seu facilem, pia teſta, ſomnum:

Quocunq; lectum nomine Maſticum
Seruas, moueri digna bono die:

Descende, Coruino iubente,
Promere languidiora vina.

Non ille, quanquam Socraticis madet
Sermonibus, te negliget horridus.

Narratur, & Priſci Catonis
Sape mero caluiſſe virtus.

Tu lene tormentum ingenio admoues
Plerumq; duro: tu ſapientium

Curas, & arcanum iocoſo
Conſilium retegis Lyæo.

Tu ſpem reducis mentibus anxijſ,
Vireſq; & addis cornua pauperi.

Post te neq; iratos trementi
Regum apices, neque militum arma,

Te Liber, & ſilata aderit Venus,
Segneſq; nodum ſoluere Gratia,

Viuag; producent lucerna,
Dum rediens fugat aſtra Phœbus.

I N D I A N A M,

Ode XXII. Dicolos tetraſtrophos: vt
iam ſatis.

Montium cuſtos, nemorumq; virgo,
Quæ lat orantes vterò puellas

Ter vocata audis, admissq; letho
 Diua triformis:
 Imminens villa tua pinus esto:
 Quam per exactos ego latus annos,
 Verris, obliquum meditantis ictum
 Sanguine donem,

AD PHIDILEN.

Suadens Deos puris mambus, & bona conscientia co-
 lendos esse.

Ode xxiii. vt, Vides vt alta.

CAelo supinas situleris manus
 Nascente Luna, rustica Phidile,
 Si thure placaris, & horna
 Fruge Lares, auidaq; porca:
 Nec pestilentem sentiet Africum
 Fœcunda vitis, nec sterilem seges
 Rubiginem, aut dulces alumni
 Pomifero graue tempus anno.
 Nam qua niuali pascitur Algido
 Deuota, quercus inter, & ilices:
 Aut crescit Albanis in herbis
 Victima, Pontificum secures
 Ceruice tinget, te nihil attinet
 Tentare multa cade bidentium
 Paruos coronantem marino
 Rore deos, fragilig; myrto.
 Immunis aram si tetigit manus,
 Non sumptuosa blandior hostia
 Mollibit auersos penates
 Farre pio, & saliente mica.

Ode xxiiii. Di colos distrophos. vt, Sic
te diua.

Intactis opulentior
Theauris Arabum, & diuitis India,
Cementis licet occupes
Tyrrenum omne tuis, & mare Ponticum:
Si figit adamantinos
Summis verticibus dira necessitas
Clauos: non animum metu,
Non mortis laqueis expedies caput.
Campestres melius Scythæ,
Quorum plaustra vagas rite trahunt domos.
Viuunt, & rigidi Geta:
Immetata quibus iugera libera
Fruges, & Cererem ferunt:
Nec cultura placet longior annua:
Defunctumq; laboribus
Aequali recreat sorte vicarius.
Illic matre carentibus
Priuignis mulier temperat innocens:
Nec dotata regit virum
Coniux, nec nitido fudit adultero.
Dos est magna parentium
Virtus, & metuens alterius viri
Certo foedere, castitas.
Et peccare nefas, aut pretium est mori.
O, quisquis volet impias
Cades aut rabiem tollere cinicam:
Si queret pater urbium
Subscribi statuis, in domitam audeat

Refrenare

Refrenare licentiam.

Clarus post genitis, quatenus, heu nefas,

Virtutem incolumem odimus:

Sublatam ex oculis querimus inuidi.

Quid tristes querimonia,

Si non supplicio culpa reciditur?

Quid leges sine moribus

Vana proficiunt: si neq³ feruidis

Parti inclusa coloribus

Mundi, nec Boreæ finitimum latus

Durat atq² solo niues

Mercatorem abigunt? horrida callidi

Vincunt aquora nauita.

Magnum pauperies opprobrium, iubet

Quiduis & facere, & pati:

Virtutisq³ viam deserit ardua.

Vel nos in Capitolium,

Quo clamor vocat, & turba fauentium:

Vel nos in mare proximum

Gemmas, & lapides, aurum & inutile,

Summi materiam mali,

Mittamus scelerum si bene pœnitet,

Eradenda cupidinis

Præui sunt elementa: & tenera nimis

Mentes asperioribus

Formanda studiis: nescit equo rudis

Herere ingenuus puer:

Venariq³ timet, ludere doctior,

Seu Græco iubeas trocho,

Seu malis vetita legibus alea.

Cum periuræ patris fides

Consortem

*Consortem socium fallat, & hospitem:
Indignoque pecuniam.*

*Heredi properet: scilicet improba
Crescunt diuitia, tamen*

Curta nescio quid semper abest rei.

AD BACCHVM.

Ode xxv. Similis superiori.

Quo me Bacche rapis tui
Plenum? qua nemora, & quos agor in specus
Velox mente noua? quibus

*Antris egregij Caesaris audiar
Aeternum meditans decus*

*Stellis inferere, & consilio Iouis?
Dicam insigne, recens, adhuc*

*Indictum ore alio, non secus in iugis,
Ex somnis supet Eubius,*

*Hebrum prospiciens, & niue candidam
Thracen, ac pede barbaro*

*Lustratam Rhodopen, vt mihi deuio
Rupes, & vacuum nemus*

*Mirari libet ló Naiadum potens,
Baccarumque valentium*

*Proceras manibus vertere fraxinos,
Nil paruum, aut humili modo,*

*Nil mortale loquar: dulce periculum est
O Lenae, sequi Deum*

Cingentem viridi tempora pampino.

AD GALATEAM NAVI-
GATVRAM.

Deterret eam precipue exemplo Europa.

Ode

LIBER III.

Ode xxvii. vt. Iam satis terris.

IMpios paræ recinentis omen
 Ducat, & prægnans canis, aut ab agro
 Rauca decurrens lupa Lanuuiino,

Fetaque vulpes:

Rumpat & serpens iter institutum,

Si per obliquum similis sagitta

Terruit mannos, ego cui timebo

Prouidus auspex?

Antequam stantes repetat paludes

Imbrium diuina auis imminetum,

Oscinem coruum prece suscitabo

Solis ab ortu.

Sis licet felix vbicumq; maus,

Et memor nostri Galatea viuas:

Te que nec lauus vetet ire picus,

Nec vaga cornix:

Sed vides quanto trepidet tumultus

Pronus Orion, ego quid sit ater

Adria, noui, sinus, & quid albus

Peccet Iapix.

Hostium vxores, puerique cacos

Sentiant motus orientis Austri, &

AEquoris nigri si emitum, & trementos

Verbere ripas.

Sic & Europa niuium doloso

Credidit tauro latus, & scarentem

Belluis Pontum, mediaq; fraudes

Palluit audax.

Nuper in pratis studiosa florum, &

Debita Nymphis opifex corona

F

Nocte

Nocte sublustri, nihil, astra prater,
Vidit, & vndas.

Que simul centum terigit potentem
Oppidis Creten: Pater ó relictum
Filia nomen, pietasque dixit,
Victa ferore.

Vnde? quo venis? leuis vna mors est
Virginum culpa. Vigilansne ploro
Turpe commissum: an vitij carentem
Ludit imago

Vana? qua porta fugiens eburna
Sonnium ducit? meliusne fluctus
Ire per longos fuit, an recentes
Caperet flores?

Si quis infamem mihi nunc iuuentum
Dedat irata: lacerare ferro, &
Frangere enitax modo multum amati
Cornu auri.

Impudens liqui patrios penates:
Impudens Orcum moror O, Deorum
Si quis hac audis: vtinam inter errorem
Nuda leones.

Ante quam turpis macies decentes
Occupet malas teneraq; succus
Defluat prada: speciosa quero
Pascere tygres.

Vilis Europa pater vrget absense:
Quid mori cessas? potes hac ab orno
Pendulum. Zona bene te sequutus, &
lidere collum.

Sine te rupes, & acuta letho

Saxa
Cred

Regi
Barb
Perfu

Mox
Dixi
Cum

Vxor
Mitt
Disce

F

Lyde

Mi

Inclin

Se

Parci

Ce

Nos o

Ne

Tucu

Saxa delectant: age, te procella

Crede veloci: nisi herile manis

Carpere pensum

Regius sanguis, dominaq; tradi

Barbara pellex aderat querenti,

Perfidum ridens Venus, & remisso

Filius arcu.

Mox ubi lufit satis, Abstineto

Dixit irarum, calidaeque rixae:

Cum tibi inuisus laceranda reddet

Cornua taurus.

Vxor inuicti Iouis esse nescis?

Mitte singultus: bene ferre magnam

Disce fortunam: tu a seclus orbis

Nomina ducet.

AD LYDEN.

Diem Neptuno sacrum hilariter exigendum esse.

*Ode xxviii. Dicolos Distrophos: vt,
Sic te diua.*

F*esto quid potius die*

Neptuni faciam? prome reconditum,

Lyde strenua, Cæcubum:

Munitaq; adhibe vim sapientia.

Inclinare meridiem

Sentis, ac veluti stet volucris dies,

Parcis deripere horreo

Cessantem Bibuli Consulis amphoram.

Nos cantabimus inuicem

Neptunum, & virides Nereidum comas:

Tu curua recines lura

*Latonam, & celeris spicula Cynthia:
Summo carmine, quæ Gnidon,
Fulgentesq; tenet Cycladas, & Paphon
Iunctis visit gloriis
Dicetur merita Nox quoque nenia.*

AD MECOENATEM.

Inuitans eum ad epulas.

Ode xxix. Tricolos tetraastrophos: vt,
Vides vt alta.

T*Yrrhena regum progenies, tibi
Non ante ver solene merum cado
Cum flore, Mecœnas, rosarum, &
Pressa tuis balanus capillis
Iam dudum apud me est. eripe te mora:
Ne semper v dum Tibur, & Esula
Decline contempleris aruum, &
Telegoni iuga parricida.
Fastidiosam desere copiam, &
Molem propinquam nubibus arduis:
Omitte mirari beatæ
Fumum, & opes strepitumque Romæ.
Plerumque gratæ diuitibus vices,
Mundaque paruo sub lare pauperum
Cena, sine auleis, & ostro
Solicitam explicuere frontem.
Iam clarus occultum Andromedes pater
Ostendit ignem: iam Procyon furit,
Et stella vesani Leonis
Sole dies referente siccos.
Iam pastor umbras cum grege languido,
Riuumque fessus quærit, & horridi*

Dumeta Siluani: caretq;
 Ripa vagis taciturna ventis
 Tu, ciuitatem quis deceat status,
 Curas: & vrbi sollicitus times,
 Quid Seres, & regnata Cyro
 Baetra parent, Tanaisq; discors:
 Prudens futuri temporis exitum
 Caliginosa nocte premit Deus:
 Ridetq;, si mortalis vltra
 Fas trepidat. quod adest memento
 Componere aquas. cetera fluminis
 Ritu feruntur, nunc medio alueo
 Cum pace dilabentis Etruscum
 In mare: nunc lapides adesos,
 Stirpesq; raptas, & pecus, & domas
 Voluentis vna: non sine montium
 Clamore, vicinaq; silua,
 Cum fera diluuiis quietos
 Irritat amnes, ille potens sui,
 Latuseq; deget: cui licet, in diem
 Dixisse, vixi. cras vel atra
 Nube polum pater occupato,
 Vel sole puro: non tamen irritum
 Quodcumque retro est, efficiet: neque
 Dissinget, insectumq; reddet,
 Quod fugiens semel hora vexit,
 Fortuna sauo lata negotio, &
 Ludum insolentem ludere pertinax,
 Transmutat incertos honores,
 Nunc mihi, nunc alij benigna,
 Laudo manentem: si celeres quatit

Pennas, refigno qua dedit: & mea
 Virtute me inuoluo, probamque
 Pauperiem sine dote quero.
 Non est meum, si inuigiat Africis
 Malus procellis ad miseræ preces
 Decurrere, & votis pacifsi,
 Ne Cypria, Tyriaque merces
 Addant auaro diuitias mari.
 Tunc me biremis præsidio scaphæ,
 Tutum per Aegæos tumultus
 Aura feret geminusq; Pollux.

C A R M I N V M S V O R V M

gloriam æternam fore.

Ode xxx. Monocolos: vt. Mæcenas atauis.

EXegi monumentum cre perennius,
 Regaliq; situ Pyramidum altius:
 Quod non imber edax, non Aquilo impotens
 Possit diruere, aut innumerabilis
 Annorum series, & fuga temporum.
 Non omnis morior, multaq; pars mei
 Vitabit Libitinam. vsq; ego postera
 Crescam laude recens, dum Capitolium
 Scandet cum tacita virgine Pontifex.
 Dicar, qua violens olisepit Ausidus:
 Et qua pauper aquæ Daunus, agrestium
 Regnator populorum ex humili potens
 Princeps Aeolium carmen ad Italos
 Deduxisse modos. sume superbiam
 Quæsitam meritis, & mihi Delphica
 Lauro cinge volens Melpomene comam.

F I N I S.

M
is.

Q

A

Ode

F

Quen
Feru

Laur
Seupe
Verba

Seu D
Sangu
Morte

Sive,
Palma
Dicit:

87
Q. HORATII
FLACCI CAR.

M I N V M

LIBER QVARTVS.

AD ANTONIVM IVLV M.

Pindarum imitabilem non esse.

Ode I I. Dicolos tetraſtrophos : vt, Iam ſatis
teris.

*P*indarum quiſquis ſtudet amulari,

Iule, ceratis ope Dedalea

*Nititur penū, * vitreo daturus*

Nomina ponto.

Monte decurreſs velut annis, imbres

Quem ſuper notas aluere ripas,

Feruet, immenſuſq, ruit profundo

Pindarus ore.

Laurea donandus Apollinari,

Seu per audaces noua diithyrambos

Verba deuoluit, numerisque fertur

Lege ſolutis:

Seu Deos, regeſq, canit deorum

Sanguinens, per quos cecidere iuſta

Morte Centauri: cecidit tremenda

Flamma Chimææ:

Siue, quos Elea domum reducit

Palma caeſtes pugilem ve, equum vs

Dicit: & centum potiore ſignis

** Pellucide,
ſeu cæmige*

G Monere

Munere donat:

Flebili sponsa inuenemve raptum
 Plorat: & vires animumque mores-
 Que aureos deditcit in astra nigro-
 Que inuidet Orco.

*Thebanū
 poetam.

Multa* Dircaum leuat aura cycnum,
 Tendit, Antoni, quoties in altos
 Nubium tractus: ego apū Matina
 More, modoque
 Grata carpentis thyma per laborem
 Plurimum, circa nemus, vuidique
 Tiburis ripas, operosa paruus
 Carmina fingo.

Concines maiore poeta plestro
 Casarem: quandoque trahet feroces
 Per sacrum cliuum merita decorus
 Fronde, Sicambros:

Quo nihil maius, meliusve terris
 Fata donauere, bonique diuit:
 Nec dabunt, quamuis redeant in aurum
 Tempora pristum.

Concines letosque dies, & vrbis
 Publicum ludum super impetrato
 Fortis Augusti reditu forumque
 Litibus orbum.

Tum mea, si quid loquar audiendum,
 Vocis accedet bona pars, & o Sol
 Pulcher, o laudande, canam recepto
 Cesare felix.

Tuque dum procedis, id triumphe,
 Non semel dicemus, id triumphe,

Ciuitat

Ciuitas omnis, dabimurque diuis

Tbur abenignis.

Te decem tauri, totidemque vacca,

Me tener soluet vitulus relicta

Matre, qui largis inuenescit herbis

In mea vota.

Fronte curuatos immitatus ignes

Tertium luna referentis ortum,

Quo notam duxit, nixeus videri,

Cetera fuluus.

AD MELPOMENEN.

Se vitam famamque ei debere.

Ode I I I. vt, Sic tu diua potens.

QVentu, Melpomene, semel

Nascentem placido lumine videris:

Illum non labor Isthmius

Clarabit pugilem: non equus impiger

Curru decet Achaico

Victorem: neque res bellica Delijs

Ornatum folijs ducem,

Quod regum tumidas contuderit minas,

Ostendet Capitolio:

Sed, qua Tibura qua fertile perflauit,

Et spissa nemorum coma,

Fingent a Eolio carmine nobilem.

Rome principis vrbium

Dignatur soboles inter amabiles

Vatum ponere me choros:

Et iam dente minus Mordeor inuido.

O, testudinis aurea

Dulcem qua strepitum, Pieri, temperas:

O mutis quoque piscibus
 Donatur a cygni, si libeat, sonum,
 Totum muneris hoc tui est,
 Quod monstror digito prater euntius
 Romana si licem lyra:

Quod spiro, & placeo si placeo, tuum est.

DRVSI LAVDES.

Ode IIII. Dicolostetastrophos: vt Vides
 vt alta.

QValem ministrum fulminis alitem,
 Cui Rex Deorum regnum in aues vagat
 Permisit, expertus fidelem
 Iupiter in Canymede flauo:

Olim iuuentus, & patrius vigor
 Nido laborum, & pro pulis in scium:
 Vernique, iam nimis remotis,
 Insolitos docuere nisus

* Proculit.

Venti pauentem mox in ouilia
 Demisit hostem viuidus impetus:
 Nunc in reluctantes dracones
 Egit amor dapes, atq; pugna:
 Qualem ve letis caprea pascuis
 Intenta fulua matris ab ubere
 • Iam lacte depulsum leonem
 Dente nouo periturus a vidit:
 Videre Rhatibella sub Alpibus
 Drusum gerentem, Vindelici quibus
 Mos vnda deductus per omne
 Tempus Amazonia securi
 Dextras obarmet, querere d' stuli:
 Nec scire fas est omnia seu diu

Lactaq; victrices caterua

Consilij iuuenis reuicta

Sensere, quid mens rite, quid indoles

Nutrita faustis sub penetrabilibus,

Posses, quid Augusti paternus

In pueros animus Neronis,

Fortes creantur fortibus: & bouis

Est in iuuenis, est in equis patrum

Virtus, nec imbellem feroces

Progenerant aquila columbam.

Doctrina sed vim promouet insitam,

Rectique cultus pectora roborant:

Vicunque defecere mores,

Dedecorant bene nata culpa.

Quid debeas, o Roma, Neronibus,

Testis Metaurum flumen, & Asdrubal

Denictus, & pulcher fugatis

Ille dies Latio tenebris:

Qui primus alma risit adorea:

Dirus per vrbes aser ut italas,

Ceu flamma per tedas, vel Eurms

Per siculas equitauit vndas.

Post hoc secundis vsque laboribus

Romana pubes creuit: & impio

Vastata Pœnorum tumultu

Fana deos habuere rectos:

Dixitq; tandem perfidus Annibal:

Cerui luporum preda rapacium

Seclamur vltro, quos opimus

Fallere & effugere est triumphus,

Gens, qua cremato fortis ab illio

*victoria,
gloria, terrâ
omnium v-
bertate.

Statuas.

Iactata Tuscis equoribus sacra,
Natosque, maturosque patres,
Pertulit Ausonias ad vrbes.

Duris vt illex tonsa bipennibus
Nigra feraci frondis in Algido
Per damna, per caedes, ab ipso
Ducit opes, animumque ferro.

Nen Hydra secto corpora firmior
Vinci dolentem, creuit in Herculem
Munstrumve summisere Colchi
Maius, Echioniave Theba.

Merses profando, pulchrior euenit:
Lucere, multa prouet integrum
Cum laude victorem, geretque
Prælia cœningibus loquenda.

Carthagini iam non ego nuntios
Mutam superbos: occidit occidit,
Spes omnis, & fortuna nostri
Nominis, Asdrubale interempta.

* Efficient
Per discrimina, vel
per strategemata, & acuminata.

Nil Claudia non * per sicient manus:
Quas & benigno numine Iupiter,
Defendit, & cura sagaces
Expeditum * per acuta belli.

AD AVGVSTVM,
Vt tandem in urbem redeat.
Ode v, vt, Scriberis Vario.

Duis orte bonis, optime Romule
Custos gentis, abes iam nimum ditæ.
Maturum redditum pollicitus patrum
Sancto concilio, redi
Lucem redde tua, dux bone patriæ:

Inflar

Instar veris enim vultus vbi tuus
 Affulsit populo: gratior it dies,
 Et soles melius nitent.

Vt mater iuuenem, quem notus inuido
 Flatu Carpathi, & ans maris aquora
 Cunctantem spatio longius annua
 Dulci^{*} distinet à domo:

*Detinet

Votis omnibusq; & precibus vocat,
 Curuo nec faciem litore demouet;
 Sic desiderijs icta fidelibus
 Querit patria Caesarem.

Tutus bos etenim rura per ambulat:
 Nutrit rura Ceres, almaque Fauustitas:
 Pacatum volitant per mare nauitae:
 Culpari metuit fides.

Nullis polluitur casta domus stupris:
 Mos, & lex maculosum edomuit nefas:
 Laudantur simili prole puerpera:
 Culpam poena premit comes.

Quis Parthum paucat? quis gelidum Scyae
 Quis, Germania, quos horrida parturit,
 Fœtus incolumi Casare? quis fera
 Bellum curet Iberia?

Condit quisque diem collibus insuis,
 Et vitem viduas ducit ad arbores:
 Hinc ad vina redit latus: & alteris
 Te mensis adhibet deum.

Te multa prece, te prosequitur mero
 *Defuso pateris: & laribus tuum
 Miscet numen, vti Gracia Castoris,
 Et magni memor Herculis.

*Disfuso

Longas ô vtinam, dux bone, ferius
 Praestes Hesperia, dicimus integro
 Sicci mane die: dicimus vuidi
 Cum sol Oceana subest.

AD APOLLINEM ET DIANAM
 Carmen seculare.

Ode VII. Dicolostetraphos: vt, iam
 fatis terris.

Dlue, quem proles Niobea magna
 Vindicem lingua, Tiryôsq; raptor
 Sensit, & Troia prope victor alta
 Phtius, Achilles,

Ceteris maior, tibi miles impar:
 Filius quamuis Thetidos marina
 Dardanas turres quateres tremenda

Cuspide pugnax,
 Ille, mordaci velut icta ferro
 Pinus aut impulsa cupressus Euro,
 Procidit late, posuitq; collum in
 Fuluere Iudro.

Ille non inclusus equo Mimerus
 Sacramentio, male feriatos
 Troas, & latam Priami choreis
 Falleret aulam:

Et victor. Sed palam* captis grauis, heu nefas, heu,
 Nescio fari pueros Achius
 Vreret flammis: etiam latentes
 Matris in aluo:

Ni tuis viclus, Venerisq; grata
 Vocibus, diuum pater annuisset

Rebus Aenea potiore dactos

Alite muros.

Doct̄or arguta fidicen Thalia

Phœbe, qui Xanto lauis anne crines,

Dauma defende decus Camœna

*Læus Agyleu,

Spiritum Phœbus inibi Phœbus artem

Carminis, nomeng, dedit poeta:

Virginum prima, puerique claris

Patribus orti.

Delia tutela dea fugaces

Lyncas, & ceruos, cohibentis arcu,

Lesbium seruate pedem, meiq;

Pollicis ictum:

Rite Latona puerum canentes,

Rite crescentem face noctilucam,

Properam frugum, celeremq; pronos

Voluere menses.

Nupta iam dices, ego dijs amicum,

Saculo festas referente luces,

Reddidi carmen docilis modorum

Vatis Horati.

AD TORQUATVM.

Veris aduentu, & aqua moriendi condicione propo-
sita, mutat ad hilariter viuendum.

Ode VII. Dicos los distrophos. Primus quis-
que versus est heroicus hexameter catalecti-
cus: qualis, Laudabunt alij claram Rhodon,
aut Mitylenem, hoc modo:

Diffu - gere ni - ues rede - uunt iam -
gramina uocampis -

*Imbecilis
Apollo.

I AM

vt, iam

Rebus

CARMINVM

Secundus quisque est dactylicus, Archilochius, dimiter, Hypercatalecticis, constans duobus dactylis, & syllaba, hoc modo:

Arboribusque comae-

-- u. u. -- u. u. --

u. u. - u.

Diffugere niues: redeunt iam gramina campis,
Arboribusque coma.

Mutat terra vices: & decrescunt arvas

Flumina praetereunt,

Gratia cum Nymphis, geminisque sororibus audeo

Ducere nuda choros.

Immortalia ne spes, monet annus, & alium

Quae rapit hora diem.

Frigora mitescunt Zephyris: ver proterit aetas

Interitur a simul

Pomifer autumnus fruges effuderit: & mox

Bruma recurrit iners.

Damna tamen celeres reparant caelestia Lunae

Nos ubi decidimus,

Quo pius Aeneas, quo Tullus diues, & Ancus,

Pulvis, & umbra sumus.

Quis scit, an adijciant hodierna crastina summa

Tempora dii superi?

Cuncta manus auidas fugient haereditis, * amico

Quae dederis animo.

Cum semel occideris, & de te splendida Minos

Fecerit arbitria:

Non, Torquate genus, non te sacundia, non te

Resistnet pietas.

* Quae tibi
gratificatus
Aeris.

Infernis

Informis neque enim tenebris Diana pudicum

Liberat Hipolytum:

Nec lethæa valet Theseus ab rampere caro

Vincula Pirithoo.

AD MARCIUM CENSORIUM:

Nihil esse potentius carminibus ad perpetuandam famam.

Ode v i i i. Monocolos: vt. Mæcenas
atauis.

Donarem pateras gratæque commodus,

*Comodis.

Censorime, meis æra sodalibus:

Donarem tripodas, præmia fortium

Græiorum: neque tu pestæna numerum

Ferres, diuite me scilicet artium,

Quas aut Parrhasius protulit, aut Scopas,

Hic saxo, liquidus ille coloribus

Solers nunc hominem ponere, nunc Deum,

Sed non hæc mihi vis: non tibi talium

Res est, aut animus deliciarum egens.

Gaudes carminibus: carmina possumus

Donare, & pretium dicere numeris:

*Causæ

Non incisa notis marmoræ publicis,

Per que spiritus, & vitæ redit bonis

Post mortem ducibus: non celeres gurgæ,

Reiectæque retrorsum Annibalis minæ,

Non incendia Cartaginæ impia,

Eius, qui domitæ nomen ab Africa

Lucratus redijt, clarius indicant

Laudes, quam Calabræ Pierides: neque

Si chartæ sileant, quod bene feceris,

*Poema En
nianum.

Mercedem

*Mercedem tuleris. Quid foret illa,
 Mauortisq; puer, si taciturnitas
 Obstaret meritis inuida Romulit
 Ereptum Stygijs fluctibus AEacum
 Virtus, & fauor, & lingua potentium
 Vatum, diuitibus consecrat insulis.
 Dignum laude virum Musa vetat moris
 Celo Musa beat, sic Iouis interest
 Optatu epula impiger Hercules.
 Clarum Tyndarida sidus ab infimis
 Quassas eripiunt a quoribus rates.
 Ornatus viridi tempora pampino
 Liber vota bono ducit ad exitus.*

AD M. LOLLIVM.

*Scripta sua nunquam interitura sine poetarū ope,
 Virtutem obliuione obrui, se Lollij laudes poste-
 ris proditurum.*

Ode IX. vt. Vides vt alta.

NE forte credas interitura, qua
 Longe sonantem natus ad Ausidum,
 Non ante vulgatus per artes
 Verba loquor socianda chordis.
 Non, si prores Meonius tenet
 Sedes Homerus: Pindarica latens,
 Ceag₃, & Alcai minaces,
 Stesichoriq; graues Camæne.
 Nec, si quid olim lufit Anacreon,
 Deleuit atas.

*

Non sola comptos arsit adulteri
 Crines, & aurium vestibus allcium

Mirala,

Mirata, regaleſq; cultus,
 Et comites, Helena Lacanas
Primus ve Teucer tela Cydonio
 Direxit arcu: non ſemel Ilios
 Vexata: non pugnavit tingens
 Idomeneus, ſi benelus ve ſolus
 Dicenda Muſis praelia: non ferox
 Hector, vel acer Deiphobus graues
 Exceptit ictus pro pudicis
 Coniugibus pueriſq; primus.
Vixere fortes ante Agamemnona
 Multi: ſed omnes illacrymabiles
 Vrgentur, ignotiſq; longa
 Nocte: carnent quia vate ſacro,
Paulum ſepulta diſtat inertia
 Calata virtus, non ego te meis
 Chartis inornatum ſileri,
 Tot ve tuo patiar labores
Impune, Lolli, carpere liuidas
 Oblivioneſ. eſt animus tibi,
 Rerumq; prudens, & ſecundis
 Temporibus Dubiſq; reſtus.
Vindex avara frudiſ, & abſtineus
 Ducentis ad ſe cuncta pecunia,
 Conſulq; non vnus anni:
 Sed quoties bonus, atq; fidus
Iudex honeſtum praeſtulit vtili, &
 Reiecit alio dona nocentium
 Vultu: & per obſtantes cateruas
 Explicuit ſua victor arma.
Non poſſidentem multa, vocaueris

Recte beatum: re etius occupat
 Nomen beati qui deorum
 Muneribus sapienter vti,
 Duramque callet pauperiem pati,
 Peiusque letho flagitium timet:
 Non ille pro charis amicis,
 Aut patria timidus perire.

AD CRISPVM SALLVSTIVM.

Inuitat eum ad epulas.

Ode XI. Dicolos tetraastrophos: vt, iam fa-
 tisterris.

Est mihi nonum superantis annus
 Plenus Albani cadus: est in horto,
 Crispe ne cendis apium coronis:
 Est edere vis

Cuncta festinat manus: huc, & illuc
 Curstant missa pueris puella:
 Sordidum flamma trepidant rotantes
 Vertice fumum.

Vt tamen noris, quibus aduocaris
 Gaudij: Idus tibi sunt agenda,
 Qui dies mensem Veneris marina
 Findit Aprilem:

Iure solennis mihi, sanctiorque
 Paene natali proprio quod ex hac
 Lucae Macenas meus affluentes
 Ordinat annos.

Terres ambustus Phaeton auarus

LIBER III.

101

Spes: & exemplum graue prabet ales
Pegasus, terrenum equitem grauatus
Bellerophonem.

*

AD VIRGILIUM.

Describit veris aduentum: tum ipsum inuitat ad e-
pulas, ea conditione, vt secum pro simbolo yn-
guenti nar dimonychem afferat.

Ode XII. Dicolos tetraastrophos. vt, Scri-
beris Vario.

IAm veris comites, qua mare temperant,
Impellunt* animalinea Thracia:

Iam nec prat arigent, nec fluuij strepunt
Hyberna niue turgidi.

* venti fa.
uonij.

Nidum ponit, Itys flebiliter gemens,

Infelix auis, & Cecropia domus,

A Eternum opprobrium, quod male barbaras
Regum est vlt a libidines.

Dicunt in tenero gramine, pinguium

Custodes ouium carmina fistula:

Delectantque deum, cui pecus, & nigri

Colles Arcadia placent.

Adduxere sitim tempora, Virgili,

Sed pressum Calibus ducere Liberum

Sigestis, iuuenum nobilium cliens,

Nardo vina merebere.

* vaseulum
vnguenta-
rium.

Nardi* paruus onix elicie: cadum,

Qui nunc Sulpicijs accubat horreis,

Spes donare nouas largus, amaraque

Curarum eruere efficax

Ad qua si properas gaudium tua

Velox

Spes

*Velox merce veni, non ego te meis
Immunem me ditor tingere poculis.
Plena diues vt in domo,*

*Rogi & fu-
neis. Verum pone moras, & studium lucri:

*Nigrorumque memor, dum licet ignium
Misce stultitiam consilijs breuem:
Dulce est desipere in loco.

*
AD AVGVSTVM.

*A Senato, populoque Romano, dignos ei honores
tribui non posse.*

Ode XIII. vt, vides vt.

Qua cura patrum, quaeve Quiritium
Plenus honorum muneribus, tuas
Augusto, virtutes in auum
Per titulos, memoresque fastos
Aeternè d' qua sol habitabiles
Illustrat oras, maxime principium,
Quem legu expertes Latina
Vindelici didicere nuper,
Quid Marte posses, milite nam tuo
Drusus Genaunos, implacidum genus,
Brennosque veloces, & arces
Alpibus impositas tremendis,
Deiecit acer, plus vice simplici.
Maior Neronum, mox graue praelium
Commisit: immanesque Rhætos
Auspicijs pepulit secundus,
Spectandus in certamine Martio,
Deuota morti pectora libera
Quantis fatigaret ruinis:

Iude

Indomitas prope qualis undas
 Exercent Auster Pleiadum choro
 Scindente nubes: impiger hostium
 Vexare turmas, & frementem
 Mittere equum* medios per ignes,
 Sic tauriformis voluitur Aufidus,
 Qui regna Dauni perfluit Appuli:
 Cum sauit: horrendamque cultis
 Diluuiem meditatatur agris:

V: Barbarorum Claudius agmina
 Ferrata vasto diruit impetu,
 Primosque, & extremos metendo
 Strauit* humum sine clade victor:

Te copias, te consilium, & tuos
 Præbente diuos. nam tibi, quo die
 Portus Alexandria supplex,
 Et vacuam patefecit aulam:
 Fortuna lustrò prospera tertio
 Belli secundos reddidit exitus.

Laudemque, & optatum per actis
 Imperij's decus arrogauit.

Te Cantaber non ante domabilis,
 Medusque, & Indus, te profugus Scythes
 Miratur, ó tutela præsens
 Italia, dominaque Roma:

Te, fontium qui celat originem,
 Nilusque, & Ister, te rapidus Tigris,
 Te belluosis qui remotis
 Obstrepit Oceanus Britannis:

Te non pauentis funera Gallia,
 Duraque tellus audit Iberia,
 Te cade gaudentes Sicambri,

* Per medi-
 as belli flā-
 mas.

* Humi.

H Com-

honores

Indo

Compositis venerantur armis.

AVGVSTI LAVDES.

Ode XV. Tricolos tetraſtrophos: vt, Vides
vt alta.

PHœbus volentem pralia meloqui,
Victas & vrbes, increpuit lyra:
Ne parua Thyrrenum per equos
Vel darem tua, Caſar, et æ
Fruges, & agris reulit vberes:
Et ſigna neſtro reſtituit Ioui,
Direpta Parthorum ſuperbis
Poſſibus: & vacuum duellis

*Portam Ia
nualem vel
geminam.
διπυλον

*Ianum Quirini clauſit: & ordinem
Rectum, euaganti ſena licentia
Imecit, amouitq; culpas:
Et veteres reuocauit artes:

Per quas Latinum nomen, & Itala
Creuere vires: fama; & imperi
Porrecta maiestas ad ortum
Solis, ab Heſperio cubili.

Cuſtode rerum Caſare non furor
Ciuiſis, aut vis extimet ocium:
Non ira qua procutit enſes,
Et miſera: *mimicat viles.

*Initicas
interſe effi
cit.

Non, qui profundum Danabium bibunt,
Edicta rumpent Iulia, non Getæ.
Non Seres, inſidive Perſæ,
Non Tanain prope flumen orti.
Noſq; & profeſtu lucibus, & ſactis
Inter iocofi munera Liberi
Cum prole, matroniſq; noſtris,
Rite deos prius apprecati,

Virtute functos more patrum duces,
 Lydu remisso carmine tibijs,
 Troiamq; & Anchisen. & alma
 Progeniem Veneris canemus.

Q. HORATII
 FLACCI EPO-
 DON LIBER.

AD MAECENATEM IN BELLVM
Actiacum proficiscentem.

Ode I. Dicolos distrophos. Primus quisq;
 versus est Iambicus Hipponactius, Trime-
 ter Acatalectus, constans è sex iambis: rece-
 pto tamen in locis imparibus etiam spon-
 deo, hoc modo:

Ibis. - Liburo nis in- ter al u ta nau-
 uium uu

Secundus quisque est iambicus Archilochi-
 us, dimeter, acatalactus, constans quatuor iã-
 bis, recepto tamen in locis imparibus etiam
 spondeo hoc modo:

Ami. u ce pro u pugna- cula uu

--u. .u.u.uu

u.u--uu

Ibis Liburnis inter alta nauium,
 Amice, propugnacula,
 Paratus omne Casaru periculum
 Subire, Mecenas iuo.

Quid nos? quibus te vita sit superflite

lacrimula: si contra, grauius?

H 2 Verum

Virumne iusti persequemur ocium
Non dulce, ni tecum simul?

Dabitur. An hunc laborem mente laturo decet,

Qua ferre non molles viros?

Feremus? & te vel per Alpium iuga,

In hospitalem, & Caucasum,

Vel occidentis vsque ad vltimum sinum,

Forti sequemur pectore.

Roges, tuum labore quid iuueni meo

Imbellis, ac firmus parum,

Comes minore sum futurus in metu

Qui maior absentes habet.

Epistola. Vt absidens implumibus pullis auis

Serpentium allapsus timet:

Magis, relictis: non, vt adsit, auxili *Apocryph*

Latura plus praesentibus.

Libenter hoc, & omne militabitur

Bellum in tua spes gratiae:

* Non vt plu
ra aueam a-
gri iugata.

* Non vt iuuenis illigata pluribus

Aratra nitantur meis:

Pecusve Calabris ante sidus feruidum

Lacana mutet pasqua: *apparent*

Nec, vt superni villa candens Tusculi

Circae tangat moenia.

Et hinc Satis, superque me benignitas tua

Ditavit, haud par auero,

Quod aut auarus, vt Chremes, terra premam,

Discinctus aut perdam, vt nepos.

VITAE RVSTICAE LAVDES

Ode II. vt superior.

Beatius ille, qui procul negotijs,
Vt prisca gens mortalium,

Pater.

Paterna vna bobus exercet suis,
 Solutus omni fœnore.
 Nec excitatur classis miles truci:
 Nec horret iratum mare:
 Forumq, vitat, & superba cinium
 Potentiorum limina,
 Ergo adulta vitium propagine
 Altas maritat populos:
 Aut in reducta valle mugientium
 Prospectat errantes greges:
 Inutileq, falce ramos amputans,
 Feliciores inserit:
 Aut pressa puris mella condit amphoris,
 Aut tondet infirmas oves.
 Vel cum decorum mitibus pomis caput
 Autumnus aruis extulit:
 Vi gaudet insitiua decerpens pyra,
 Certantem & vuam purpura:
 Qua muneretur te Priape, & te pater
 Siluane tutor finium!
 Libet iacere modo sub antiqua ilice,
 Modo in tenaci gramine.
 Labuntur altis interim ripis aqua
 Queruntur in siluis aues
 Fontesq, lymphis obstrepunt manantibus:
 Sommos quod inuitet leues.
 At cum tonantus annus hibernus Iouis
 Imbres, niuesq, comparat:
 Aut trudit acres hinc & hinc multa cane
 Apros in obstantes plagas:
 Aut * amite leuir ara tendit retia,
 Turdis edacibus dolo:

*Pavidumque leporem, & aduenam laqueo gruuam
Iucunda captat praemia.*

*Quis non malarum quas amor curas habet
Hac inter obliuiscitur?*

*Quod si pudica mulier in partem iuuee
Domum, atque dulces liberos:*

*Sabina qualis, aut perusta solibus
Pernicis uxor Appuli:*

*Sacrumq; vetustus extruat lignis focum
Lasi sub aduentum viri:*

*Claudensq; textu cratibus latum pecus
Distent, & siccet vbera:*

*Et horna dulci uina promens dolio,
Dapes inemptas apparet:*

*Non me Lucrina iuuerint conchyliis,
Magis uerhombus, aut scari,*

*Si quos Eois intonata fluctibus
Hiems ad hoc ueritat mare.*

*Non Asra auis descendat in ventrem meum,
Non attagen Ionicus*

*Iucundior, quam lecta de pinguisimis
Oliua ramos arborum,*

*Aut herba lapathi prata amanti, & grauis
Maluae salubres corpori,*

*Vel agna festis casa Terminalibus,
Vel hadus ereptus lupo:*

*Hac inter epulas, ut iuuat pastas oues
Videre prope antes domum!*

*Videre fessos vomerem inuersum boues
Collo trabentes languido:*

*Postosque vernas ditis examen domus,
Circumresidentes latres?*

Hac

Hac v

Ia

Omne

Qu

AD

P Ar

Edat e

O

Quid h

N

Inco

Ca

Ut Arg

Me

Ignota

Per

Hoc de

Ser

Nec tan

Situ

Nec mi

Ina

At si qu

Ioco

I N

L Vu

T

Hec ubi locutus foenerator Alphius
 Iam iam futurus rusticus,
 Omnem* relegit idibus pecuniam,
 Quare Kalendis ponere.

* Alias re-
 degit

AD MAECENATEM ALLIUM

DETESTANS.

Ode III. vt praecedens.

Parentis olim si quis impia manu
 Senile guttur fregerit:
 Edat cicutis allium nocentius.

O dura messorum ilia.

Quid hoc veneni sicut in praecordijs?

Num viperinus his cruor

Incoctus herbis me fefellit? an malas

Camidia tractauit dapes?

Vt Argonautas praeter omnes candidam

Medea mirata est ducem,

Ignota tauris illigaturum iuga

Perunxit hoc asonem:

Hoc delibaris vltima donis pellicem,

Serpente fugit* alite.

* Unignere

Nec tantus vnquam siderum insedit vapor

Siticulosa apulia:

Nec in huius humeris efficaciae Herculis

Inarsit astuosus.

At si quid vnquam tale concupiueris

Iocose Maecenas, precor

IN MAENAM LIBERTVM.

Pompeij Magni.

Ode III. vt. Ibis Liburnis.

Lvapis & agnis quanta sortito obtigit,

Tecum mihi discordia est, H 4 Ibe

Ibericis peraste funibus latus,
 Et cyra dura compe.
 Licet superbus ambules pecunia:
 Fortuna non mutat genus.
 Videsne sacra metiente te viam
 Cum bis ter vlnarum toga.
 Vt ora vertat huc & huc euntium
 Liberrima indignatio?
 Sectus flagellis hic triumphat alibus
 Praconis ad fastidium,
 Arat Falerni mille fundi iugera,
 Et Appiam mannis terit:
 Sedilibusque magnus in primis eques
 Oibone contempto sedet.
 Quid attinet tot ora nauium graui
 Rostrata duci pondere
 Contra latrones, atq; seruilem manum,
 Hoc hoc tribuno militum?
 IN CANIDIAM VENEVICAM.
 Ode v. vt proxima.

*Quicquid.

* &

AT o deorum* quisquis in celo regis
 Terras, & humanam genus
 Quid iste fert tumultus?* aut quid omnium
 Vultus in vnum me truces?
 Per liberos te, si vocata partibus
 Lucina veris affuit:
 Per hoc inane purpura decus precor,
 Per improbatum hac Iouem:
 Quid, vt nouerca, me intueris? aut vti
 Petit a ferro bella?
 Vt hac trementi questus ore, constitit
 Insignibus raptis puer*

CANI

Canidia breuibus implicata viperis

Crines, & incomptum caput,

Iubet sepulchris caprificos erutas,

Iubet cupressus funebres,

Et vincta turpis ouarum sanguine,

Plumamque nocturna strigis,

Herbasque quas Iolcos, atq; Iberie

Mittis venenorum serax,

Et ossa ab ore rapta se iuncta canis,

Flammis aduri Colchicis.

At expedita sagana per totam domum

Spargens aeternates aquas,

Horret capillis, ut marinus, asperis

Echinis, aut currens aper:

Abacta nulla Veiæ conscientia,

Ligonibus dura humum

Exhauriebat, ingemens laboribus:

Quo posset in fossus puer

Longe die bis, serve mutata dapis

Inemori spectaculo:

Cum promneret ore, quantum extant aqua

Suspensamento corpora:

Interminato cum semel fixa cibo

Intabuisse pupula.

Quae sidera excantata voce Theffala,

Lunamque calo deripit.

Hic irrefectum saua dente liuido

Canidia rodens pollicem,

Quid dixit, aut quid tacuit o rebus meis,

Non infideles arbitra

Mox, & Diana, qua silentium regis,

Arcana cum sunt sacra: H 5 Nunc

*Colchos

NEFICAM.

regis
us
mnium

CANI-

Nunc nunc adeste, nunc in hostiles domos
Iram atq. numen venite,

¶ Alias for-
midolosis.

* Formidolosa domus latent filius fera
Dulci sopore languide:

Senem, quod omnes credant, adulterum
Latrent suburrana canes,

Nar do perunctum, quale non perfectius
Mea labor erunt manus.

Quid accidit? cur dira barbara minus
Venena Medea valent,

¶ Superba.

Quibus* superbam fugit vltima pellicem
Magni Creantis filiam:

Cum palla, tabo mictus imbutum, noua
Incendio nuptam abstulit?

Atqui nec herba, nec latens in asperis
Radix se fellet in locis.

Ah, ab, solutus ambulat venticosa
Scientioris carmine.

Non vstitatis Vate potionibus
(O multa steturum caput)

Ad me recurre: nec vocat amens tua
Marsis redibit vacibus.

Mains parabo, mains infundam tibi
Fastidientis poculicem:

Priusque celum fides inferius mari:
Tellure perrecta super,

Sub hac puer, iam non, vt ante, nollibus
Lenire verbis impias:

Sed dubius vnderumperet silentium,
Mistr Thyestias preces.

Venena, magnum fas in fasq., non valent
Conuertere humanam vicem.

Diris

Diris

N

Quin

N

Petar

Q

Et in

P

Vos tr

C

Post

I

Neg

E

Q

Quin

E

Nam

A

Agan

Q

Tu, cu

P

Cau

P

Qual

A

An, si

In

Diris agam vos: dira detestatio

Nulla expiatur victima.

Quin vbi petre cussus expirauero,

Nocturne occurr am furor,

Petamque vultus vmbra curuis vnguibus

Qua vnde orum est mansum:

Et in quietis sedans ex acor dijs

Pulore somnos auferam,

Vos turba vicaria hinc, & saxis petens

Contundet obscuras aqus.

Post insepulta membra different lupi,

Et Esquiline alites.

Neque hoc parentes heu mihi superstites,

Effugerit spectaculum?

IN MALEDICVM.

Ode vi. eiusdem rationis.

Quid immerentes hospites vexas canis
ignauus aduersum lupos?

Quin huc manes, si potes, vertis minas,

Et me remorsurum petu?

Nam qualis aut Molossus, aut fulsum Lacon,

Amica vis pastoribus,

Agam per altas aure sublata niues,

Quacunque pracedet fera.

Tu, cum timenda voce complesti nemus,

Proiectum odor aris cibum.

Caue, caue namq, in malos asperrimus.

Parata tollo cornua:

Qualis Lycamba spretus infido gener,

Aut acer hostis Bupalos.

An, si quis atro dente me petiuerit,

Inultus vi, flebo, puer?

IN BELLVM CIVILE, GESTVM

contra Brutum, & Cassium.

Ode VII. vt, Ibis Liburnis.

Quo, quo scelesti ruitu? aut cur dexteris
Aptantur enses conditi?

Parumne campis, atq; Neptuno super

Fusum est Latini sanguinis?

Non, vt superbas inuida Carthaginis

Romanus arces vreret:

Intactus aut Britannus vt descenderet

Sacra catenatus via:

Sed vt, secundum Vota Parthorum sua

Vrbs hac periret dextera.

Neque hic lupis mos, nec fuit leonibus

Vnquam, nisi in dispar, *feris

*Genus.

Furor ne cecus, an rapit vis acrior:

An culpa responsum date.

Tacent: & ora pallor albus insicit,

Mentesque percussa stupent.

Sic est acerba fata Romanos agunt,

Scelusq; fraterna necis,

Vt immerentis fluxit in terram Remi

Sacer nepotibus cruor.

A D M A E C E N A T E M.

Præsentit voluptatem, quam percipiet, cum Augu-
stus de Antonio & Cleopatra triumphumaget.

Ode IX. eisdem rationis.

Qvandorepostum Cecubum ad festas dapes
Victore letus Cesare,

Tecum sub alta (sic Ioui gratum) domo

Beate Mæcenas, bibam,

Sonante mistum tibi: carmen lya,

Hac

Hac Doricam, illis Barbarum?
 Et nuper, actus cum fratre Neptunius
 Dux fugit vstis nauibus,
 Minatus vrbis vincla, qua detraxerat
 Seruius amicus perfidus.
 Romanus (eheu posteri negabitus)
 Emencipatus scemina
 Fert vallum, & arma miles, & spadonibus
 Seruire rugosis potest:
 Interque signa turpe militaria
 Sol aspicit conopeum,
 Ad hunc frementes verterunt bis mille eques
 Galli canentes Casarem:
 Hostiliumq; nauium in portu lateus
 Puppes sinistrorsum cita
 Io triumphe, tu moraris aureos
 Currus & intactas boues.
 Io triumphe, nec Iugurthino parem
 Bello reportasti ducem.
 Neque Africano, cui super Carthaginem
 Virtus sepulchrum condidit.
 Terra marique victus hostis, Punico
 Lugubre mutauit sagum:
 Aut ille entum nobilem Cretam vrbibus
 Ventis iturus non suis,
 Exercitatus aut Syrtes Note,
 Aut fertur incerto mari.
 Capaciores affer huc puer scyphos
 Et Cbia vina, aut Lesbica.
 Vel quod fluentem nauisam corceat,
 Mente nobis Cacubum,

*Posito Sa-
 go Punice.

Cur am, metumque Caesaris verum, iuuat
Dulci Lyao soluere.

IN MEVIVM POETAM.

Oprae ei naufragium.

Ode X. Similis superiori.

MAla soluta nauis exit alite
Ferens olentem Meuium.

Vt horridis vtrumque verberes latus
Auster memento, fluctibus.

Niger rudentes Eurus inuerso mari,
Fractosque remos dfferat.

Insurgat Aquilo quantum altis montibus
Frangit trementes ilices.

Nec, fidus atra nocte amicum appareat,
Qua tristis Orion cadit.

Quietiore nec feratur aquore,
Quam Graia victorum manus:

Cum Pallas vsto vertit iram ab illo
In impiam Aiakis ratem.

O quantum instat nauitis sudor tuis,
Tibique pallor luteus,

Et illa non virilis eiulatio,
Preces & auersum ad Ionem:

Ionius vdo cum renugiens sinus
Noto carinam ruperit.

Opima quod si praeda curuo litore
Porrecta mergos *iuueris,

Libidinosus immolabitur caper,
Et agna tempestatibus:

AD AMICOS.

Hierem voluptatibus traducendam,

Ode XIII. Dicolos dystrophos. Primus quis-

*Iuuerit.

que versus est heroicus, hexameter, catalecticus: qualis ille, Laudabunt alij claram Rhodon, aut Mitylenem, hoc modo:

Horrida - u u tempe - stas cae - lum con -
traxit & u u imbres -

Secundus vero quisque est Archilochius: constans Dimetro iábico, & penthemimeri Heroica, id est è quatuor iambis, recepto tamen in locis imparib. etiam Spondeo: deinde è duobus Dactylis, & syllaba, hoc modo:

Niuesu - que de - u - ducunt - Iouem u - nunc
mare - u nunc silu - u u x -

- u u - - - - u u - -

u - u - - - u - u u - u -

Horrida tempestas calu contraxit & imbres,
Niuesq; deducunt Ioue nunc mare, nunc silua
Tbreicio Aquilone sonant, rapiamus, amici,
Occasionem de die: dumq; virent genua,
Et decet, obducta soluaturn fronte senectus,
Tu vina Torquato moue consule pressa meo.
Cetera mitte loqui. Deus hac fortasse benigna
Reducet in sedem vice nunc & Achamenia
Perfundi nar do inuat, & sive Cyllena
Leuare diris pectora soliciudimbis:
Nobilis ut grandi cecinit * Centaurus alumino:
Inuide mortalium dea nate puer Thetide,
Te manet assaraci tellus: quam frigida parui,
Findunt Scamandri flumina, lubricus & Simois:
Vnde tibi reditum certo sub tegmine Paica
Ruper e: nec mater domum carula te reuohet.
Illic omne malum vino, cantuque leua o,
Deformis agrimonia dulcibus alloquijs. AD

* Chiron
Achilli.

AD MAECENATEM.

Cur promissos Iambos non absoluat.

Ode XIII. Dicolos distrophos. Primus quisque versus est, qualis, Laudabunt alij claram Rhodon, aut Mitylenem.

Mollis in-uuertia-uu cur tan-tam diffuderit-uuimis-

Secundus autem quisque est Iambicus Archilochius, dimeter, Acatalecticus, qualis ille Amice propugnacula, hoc modo:

Obli-uo u-nem sen-sibusuu

-uu-uu---uu--

--u--uu

Mollis inertia cur tantam diffuderit imis

Obluionem sensibus,

Focula Latheos ut si ducentia somnos

Arente fauce traxerim,

Candide Mecenas occidis, saepe rogando

Deus, Deus nam me vetat

Inceptos, olim promissum carmen, Iambos

Ad umbilicam adducere.*

QUERITUR BELLIS CIVI-

libus nullum imponi finem.

Ode VI Dicolos distrophos. Primus quisque versus est heroicus hexameter, hoc modo:

Altera-uu iam teri-uu tur bel- lis ci-uilibus-uu etas--

Secundus vero quisque est iambicus Hipponacteus trimeter: qualis ille, Ibis Liburnis inter alta nauium. Quamquam in hac oda secundus quisque versus constat è solis iambis, quod

quod

Quan

crata

execr

cet fit

tas ex

scinde

hoc m

ruit u

A

Quam n

Min

AEmul

No

Nec fer

Par

Impia p

Fery

Barbaru

Eque

Queque

Nef

Forte qu

Mali

Nulla sit

Velut

Agros, at

Apris

quod semel tantum legitur fecisse Horatius.
 Quamobrem versus ille, Eamus omnes ex-
 crata ciuitas, sic est legendus: Eamus omnis
 execrata ciuitas. Quod & Porphyrioni pla-
 cet sit figurata loquutio, Eamus omnis ciui-
 tas execrata hæc, & quæ poterunt reditus ab-
 scindere dulces. Sunt enim omnes Iambi
 hoc modo:

Suis u. & ipsa Ro u. ma u. ribus u.
 ruit uu

uu uu---uu

uu . uu uu

Altera iam teritur bellis ciuilibus atas:

Suis & ipsa Roma viribus ruit.

Quam neque finitimi valuerunt perdere Marfi,

Minacis aut Etrusca Porsena manus,

AEmula nec virtus Capuæ, nec Spartacus acer.

Novisque rebus infidelis Allobrox:

Nec fera carulea domuit Germania pube,

Parentibusque abominatus Annibal:

Impia perdemus deuoti sanguinis atas:

Ferisque rursus occupabitur solum.

Barbarus heu cineres insistet victor: & urbem

Eques sonante verberabit vngula:

Queque carent ventis, & solibus, iussa Quirini,

Nefas videre disspabit insolens.

Forte quid expediat, communiter, aut melior pars

Malis carere queritis laboribus.

Nulla sit hac potius sententia: Phocæorum

Velut profugit execrat ciuitas:

Agros, atque lares proprios, habitandaque sana

Apris reliquit, & rapacibus lupis, I Ire

Ire, pedes quocunq; ferunt, quocunq; per vnda
 Notus vocabit, aut proterius Africus.
 Sic placet? an melius quis habet suadere? secunda
 Ratem occupare quid moramur alite?
 Sed iuremus in hac, simul imis saxa renarint
 Vadis leuata, ne redire sit nefas:
 Neu conuersa domum pigeat dare lintea, quando
 Padus Matina lauerit cacumina:
 In mare seu celsus procurrerit Apeninus.
 Nonaque monstra iunxerit Libidine
 Mirus amor, iuuet vt tigres subsidere ceruis,
 Adulteretur & columba miluio:
 Credula nec fuluos timeant armenta leones,
 Ametq; falsa leuis hircus equora.
 Hæc, & qua poterunt editus abscindere dulces,
 Eamus omnis execrata ciuitas,
 Aut pars indocili melior grege: mollis & exspes,
 Inominata perprimat cubilia.
 Vos, quibus est virtus, muliebrem tollite luctum:
 Etrusca praxer & volate liora.
 Nos manet Oceanus circumuagis: arua, beata
 Petamus arua, diuites & insulas:
 Reddit vbi Cererem tellus inarata quotannis,
 Et imputata floret vsque vinea:
 Germinat & nunquam fallentis termes oisua
 Suamque pulla ficus ornat arbore vi.
 Mella caua manant exilice: montibus altis
 Leuis crepante lymphæ desilir pede.
 Illic iniussa veniunt ad mulctra capella:
 Refertq; tentagrex amicus vbera:
 Nec vesperimus circum gemit vsus ouile:
 Nec intumescit alta viperis humus.

Flauos.

Plura
 A
 Pingu
 Vt
 Non h
 Ne
 Non bu
 Lab
 Nulla n
 Gr
 Iupiter
 Vt
 Aere, a
 Pj
 I N
 c
 l
 Oc
 verlus
 lecti, q
 um, ho
 I
 en u- tia
 ser u- pin
 I Amia
 Suppl
 Per & D
 Per atq;
 Refixa cel
 Canidia, p

Pluraque felices mirabimur: vt neq; largis
Aquosus Eurus arua radat imbribus:

Pingui nec ficiis vrantur semina glebis,
Vtrumque rege temperante calitum.

Non huc Argoo contendit remige pinus,
Neque impudica Colchis intulit pedem.

Non huc Sidonij torserunt cornua nauata,
Laboriosa nec cohors Vlyssæi.

Nulla nocent pecori contagia: nullius astræ
Gregem æstuosa torret impotentia.

Iupiter illa pia secrevit litora genti,
Vt inquinauit ære tempus aureum:

Ære, dehinc ferro durauit sacula: quorum
Pis secunda vate me datur fuga.

IN CANDIDIAM VENEFL-
cam: quam, dum vult videri placare, acerbò
lacerat.

Ode xvii. Monocolos. Sunt enim omnes
versus iambici Hipponactei, trimetri, acata-
lecti, qualis ille: Ibis Liburnis inter alta nau-
um, hoc modo:

ianiam ef- fica u- ci do. - manus u- sci-
en u- tiæ u-

Supplex-- & o u- ro re- gna per u- Pro-
ser u- pina u-

-- u- - u- u- u-

I Amiam efficaci do manus scientia
Supplex: & oro regna per Proserpina,

Per & Diana non mouenda numina,

Per atq; libros carminum, valentium

Refixa celo deuocare sidera,

Candidia, parce vocibus tandem sacris, I a ci-

- *Voluc,
voluc. Citumque retro* solue, solue turbinem.
Mouit nepotem Telephus Nereium:
In quem superbus ordinarat agmina
Nysorum, & in quem tela acuta torserat.
- *Vixere. *Luxere matres Ilia additum feris
Alitibus atq; canibus homicidam Hector em
Postquam relictis mœnibus rex procidit
Heu peruicacis ad pedes Achillei.
Setosa duris exuere pellibus:
Laboriosi remiges Vlyssæi
Volente Circe membra: tunc meus & sonus
- *Relapsus. *Relatus atq; notus in vultus honor.
Dedi satis, superque pœnarum tibi,
Fugit iuuentas, & verecundus color
Reliquit ossa pelle amicta lurida:
Tuis capillus albus est odoribus:
Nullum à labore me reclinat ocium:
Urget diem nox, & dies noctem: neq; est
Leuare tenta spiritu præcordia.
Ergo negatum, vincor, vt credam miser
- *Tua. *Sabella pectus inerepare carmina;
Caputque Marsa disilere Nenia.
Quid amplius vis? ô mare, & terra, ardeo:
Quantum neque atro delibutus Hercules
Nescitruore, nec Sicana feruida
- *Vrens. *Vibrans in Ætna flamma: tu donec cinis
Iniuriosis aridus ventus ferar,
Cales venenis officina Colchicis,
Que sinus? a ut quod me manet stipendium?
Effare, iussas cum fide pœnas luam,
Paratus expiare, seu poposceris
Centum iuuenicos: siue mendaci lura

Voles

Volu
Per
Inf
Fra
Ade
Eo
On
Nec
Nou
Tibi
Tua
Cru
Vici
CA

C
Nep
Inu
Vulg
Et E
Imp
Quid
Velo
Si ta
Ingr
Nou
Opt
Egen
Opt
Optat

Voles sonari: tu pudica, tu proba,
 Per ambulabis astra sidus aureum,
 Infamis Helena Castor offensus vice,
 Fraterque magni Castoris victi prece,
 Adempta vati reddidere lumina.
 Eo tu (potes nam) solue me dementia,
 Nec paternis obsoleta foridibus,
 Nec in sepulchris pauperum prudens annis
 Nouendiales dissipare pulueres.
 Tibi hospitale pectus, & pura manus:
 Tuusq; venter * partum eius, & tuo
 Cruore rubros obstetric pannos lauit,
 Vt cunque fortis exilii puerpera.

* Fertilis, &
secundus.

CANIDIA RESPONDET, OSTEN-
 dens se nullis precibus exorari, nulla
 ratione placari posse.

Quid obseratis auribus fundis preces
 Non saxa nudis surdiora nauitis
 Neptunus alto tundit Hybernus salo.
 Inultus vt tu riseris Cocytia
 Vulgata, sacrum liberi Cupidinis?
 Et Exquilini Pontifex venefici
 Impune vt urbem nomine impleris meo?
 Quid proderit ditasse Pelignas annus,
 Velociusve miscuisse toxicum,
 Si tardiora fata te votis manent?
 Ingratam misero vita ducenda est in hoc,
 Nouis vt vsque suppetas doloribus.
 Optat quietem Pelopis infidus pater,
 Egens benigne Tantalus semper dapis:
 Optat Prometheus obligatus aliti:
 Optat supremo, collocare Sisyphus

In monte saxum sed vetant leges Iouis.
 Voles modo altis desilire turribus,
 Modo ense pectus Norico recludere:
 Frustra que vincula gutturi innectes tuo,
 Fastidiosa tristis agrimonia.
 Vectabor humeris tunc ego inimicis eques:
 Me ag, terra cedit insolentia.
 An qua mouereras imagines,
 (Ut ipse nostri curiosus) & polo
 Deripere Lunam vocibus possim meis:
 Possim crematos excitare mortuos,
 Desiderique temperare poculum:

Habentis. Florem artis in te nil * agentis exitum?

Q HORATII BLACCI

Carmen seculare, ad deos pro imperio Romana.

Ode: qualis illa, tam satis.

PHæbe, siluarumque potens Diana,
 Lucidum cali decus, ô colendis
 Semper, & & culti, date, qua precamur

Tempore sacro:

Quo Sibyllini monuere versus,
 Virgines lectas, puerosque castos
 Djs, quibus septem placuere collos,

Dicere carmen.

Alme Sol, curru nitido diem qui
 Promis, & celas aliisque & idem
 Nasceris, passis nihil vrbe Roma

Visere maius,

Rite maturos aperire partus
 Lenis Ilithyia, tuere matres:
 Sive tu Lucina probas vocari,

Seu Genitalis.

Diva

Diua, producas sobolem patrumque

Prosperes decreta super iugandis

Feminis, prolisque noua feraci

Lege marita.

Certus ut denos decies per annos

Orbis, ut cantus, referatque ludos

Ter die claro, totiesque grata

Nocte frequentes.

Vosque veraces cecimisse Parca,

Quod semel dictum est, stabilisque rerum

Terminus seruat, bona iam peractis

Iungite fata.

Fertili frugum, pecorisque tellus

Spicea donec Cererem corona

Nutrient fetus & aqua salubres

Et Iouis aura.

Condito mitis, placidusque telo,

Supplices audi pueros Apollo:

Siderum regina bicornis audi

Luna puellas.

Roma si vestrum est opus, Iliaque

Litis Etruscum tenuere turma,

Iussa pars mutare lares & urbem

Sospite cursu:

Cui per ardentem sine fraude Troiam

Castus Aeneas patria superstes

Liberum munuit iter daturus

Plura relictis.

Dij probos mores docili iuuenta,

Dij senectuti placida quietem,

Romula genti date, remque prolemque,

Et decus omne.

Quig

*Alias bu-
bus.

Quique vos * bobus veneratur albis
 Clarus Anchise, Venerisq; sanguis,
 Imperet bellante prior iacentem
 Lenis in hostem.

Iam mari, terraq; manus potentes
 Medus, Albanasq; timet secures:
 Iam Schyia responsa petunt superbi
 Nuper & Ind:

Iam fides, & pax, & honor, pudorq;
 Priscus, & neglecta redire virtus
 Audet: apparetque beata pleno
 Copia cornu.

Augur, & fulgente decorus arcu
 Phœbus, acceptusq; nouem Camœnis,
 Qui saluari leuat arte fessos
 Corporis artus.

Si Palatinas videt aquas arces:
 Remque Romanam, Latiumque felix
 Alterum in lustrum, meliusque semper
 Proroget euan.

Quaque Auentinum tenet, Algidumque
 Quindecim Diana preces virorum
 Curet, & votis puerorum amicas
 Applicet aures.

Hac Iouem sentire, deosque cunctos
 Spem bonam, certamque domum reposito.
 Doctus, & Phœbi chorus, & Diana
 Dicere laudes.

FINIS.

F
 Mac
 Non
 Hero
 Ne p
 E
 Solu
 Pecc
 N
 Quid
 hoc
 Condo
 Ac, ne
 Nullu
 Quò n
 Nunc
 virtut
 Nunc
 Et mib

Q. HORATII FLACCI EPI- STOLARVM

LIBER PRIMVS.

AD MAECENATEM.

Rima dicte mihi summa dicende Ca-
mona,
Spectatum satis, & donatum iam rude
queris

Macenas iterum antiquo me includere ludo

Non eadem est aetas, non mens. * *Uicinius, armis*

Herculis ad postem fixis, latet abditus agros

Ne populum extrema toties exoret arena

Est, mihi purgatam crebro qui per sonet aurem.

Solue senescentem mature sanus equum, ne

Peccet ad extremum ridendus, & ilia * *duca.*

Nunc itaq; & versus, & cetera ludicra pono:

Quid verum, atq; decens curo, & rigo: & omnis in
hoc sum:

Condo, & compono, qua mox deprohere possim.

Ac, ne forte roges quo me duce, qui * *lare tu er:*

Nullius addictus irare in verba magistri,

Quo me cumq; rapit tempestas, deseror hospes.

Nunc agilis sis, & * *mersor* ciuilibus vndis

virtutis vera custos, rigidusq; satelles.

Nunc in Aristippi furtim praecepta relabor:

Et mihi res, non me rebus * *subiungere* conor.

* Gladiato-
ris nomen.

* Trahat.

* Familia.

* Versos.

* Submit-

Vt nox longa, quibus mentitur amica, diesq;
 Longa videtur opus debentibus vt piger annus
 Pupillis, quos dura premit custodia matrum.
 Sic mihi tarda fluunt, ingrataq; tempora, quæ spem,
 Consiliumq; morantur agendi: nauiter id, quod
 AEque pauperibus prodest, locupletilibus a que:
 AEque neglectum pueris, semlusq; nocebit.
 Restat, vt hic ego meipse regam solerq; elementis.
 Non possis oculo, quantum contendere Lynceus:
 Non tamen idcirco contemnas lippus inungi.
 Nec, quia desperes inuicti membra Glyconis,
 Nodosa corpus nolis prohibere chiragra.
 Est * quaedam prodire tenes, si non datur vltra.

*Athleta
 fortis. quo
 dā miseraq;

Feruet auaritia, * miser aq; cupidine pectus.
 Sunt verba, & voces quibus hunc lenire dolorem,
 Posus, & magnam morbi deponere partem.
 Laudis amore tumes: sunt certa piacula, qua te
 Ter pure lecto poterunt recreare libello.
 Inuidus, iracundus, iners, vinosus, amator:
 Nemo adeo ferus est, vt non mitescere possit,
 Si modo cultura patientem commodet aurem.

Virtus est, vitium fugere: & sapientia prima,
 Stultitia caruisse. Vides, quæ maxima credis
 Esse mala exiguum censum: turpemq; repulsam,
 Quanto deuotes animi, capitisq; labore.

Impiger extremos curris mercator ad Indos,
 Per mare pauperiem fugiens, per saxa per ignes:
 Ne cures ea, quæ stulte miraris & optas:
 Discere & audire, & meliori credere non vis?
 Quis circum pagos, & circum compita pugnax,
 Magna coronari contemnat Olympia, cui spes,

Cui

Cui
 V
 Oc
 Vir
 * Pr
 Lau
 Si qu
 Est a
 Pleb
 Si re
 Nil
 R
 Nem
 Et m
 Is ne
 Si pos
 Vt pr
 An q
 Liber
 Q
 Non v
 Nec se
 Olim
 Respon
 Omnia
 Bel
 Pars h
 Frustris
 Excipi
 Multis

Cui sit conditio dulcis sine puluere palma?

Vilius argentum est auro, virtutibus aurum.

O ciues, ciues: quaerenda pecunia primum est:

Virtus post nummos. hac Ianus summus ab imo

* Prodocet: hac recinunt iuuenes dictata: senesq;

* Perdocet.

Lauro suspensi loculos tabularumq; lacerto:

Si quadringentis sex septem milia desunt,

Est animus tibi, sunt mores & lingua, fidesq;

Plebs eris. at pueri ludentes, Rex eris, aiunt,

Si recte facies, hic murus abeneus esto,

Nil conscire sibi, nulla pallescere culpa.

Roscia, dic sodes, melior lex, an puerorum est

Nenia, quaerendum recte facientibus offer,

Et maribus Curijs, & decantata Camillis?

Is ne tibi melius suadet, qui vt rem facias, rem

Si possis recte. si non, quocumq; modo rem:

Vt propius spectes lacrymosa poemata Puppi:

An qui fortuna te responsare superba

Liberum, & erectum praesens hortatur, & optat?

Quod si me populus Romanus forte roget, cur

Non vt porticibus, sic iudicij: si uar isdem,

Nec sequor, * aut fugiam, quaerit ipse vel odit:

* Ac.

Olim quod vulpes egroro cauta leoni

Respondit, referam: quia me vestigia terrent

Omniate aduersum spectantia, nulla retrorsum.

Belluam multorum es capitum. nam quid sequar, aut

quem?

Pars hominum gestit conducere publica: sunt qui

Frustris, & pomis viduas venentur auaras:

Excipiantq; senes, quos in viuaria mittant,

Multis occulto crescit res scenre: verum

Esto, alijs alios rebus, studijsq; teneri:
Iidem eadem possunt horam durare probantes?

Nullus in orbe sinus Baijs pralucet amœnis,
Si dixit diues: lacus & mare sentit amorem
Festinantis heri, cui si vitiosa libido

Fecerit auspicijs: cras ferramenta Theanum

Tolletis fabri lectus gemalis in aula est:

Nil ait esse prius, melius nil cœlibe vita.

Si nonest: iurat bene solis esse maritis.

Quo teneam vultus mutantem Protea nodo?

Quid pauper? ride? mutat cœnacula, lectos,
Balnea, tonsores: conducto nauigio, æque

Nauseat, ac locuples, quem ducit priua triremis.

Si curtatus in equali tonsore capillos

vitiosa
ouz.

Occurri: rides si forte subucula * pexæ

Trita subest tunica, vel si toga dissi det impar:

Rides, quid, me a cum pugnat sententia secum?

Quod petijt spernit: repetit, quod nuper omisit:

Æstuat, & vita disconuenit ordine toto:

Diruit, edificat, mutat quadrata rotundis:

Insanire putas solemniam me, neq; rides:

Nec medici credis, nec curatoris egere

A pratore dati: rerum tutela mearum

Cum sis, & prae se sectum stomacheris ob vnguem

De te pendentis, te respicientis amici.

Ad summam, sapiens vno minor est Ioue, diues,

Liber, honoratus, pulcher, rex denique regum:

Præcipue sanus, nisi cum pituita molestus est.

AD LOLLIVM.

TRoiæ belli scriptorem, Maxime Lolli,
Dum tu declamas Romæ, Prænestæ relegi:

Qui,

Qui, q
non

Pleni

Cur it

Fabula

Gracia

Stultor

Anteno

Quid E

Cogi p

Inter

Hunc

Quidq

Sediti

Iliaco

Ru

Vtile p

Qui d

Et mo

Dum

Pertu

Sirenu

Que si

Sub do

Vixisse

No

Sponsi

In cut

Cui pu

Ad stre

Vt iugi

Qui, quid sit pulchrum, quid turpe, quid vtile, quid
non,

Plenus, ac melius Chryssippo, & Crantore dicit.

Cur ita crediderim, nisi quid te detinet, audi.

Fabula, qua Paridis propter narratur amorem,

Gracia barbarica lento collisa duello,

Stultorum regum, & populorum continet astus.

Antenor senset belli praecidere causam.

Quid Paris? ut saluus regnet, vnaque beatus,

Cogi posse negat. Nector componere lites

Inter Peliden festinat, & inter Atriden.

Hunc amor, ira quidem communit vrit vtrumque,

Quidquid delirant reges, plectantur Achivi.

Seditione, dolis scelere, atque libidine, & ira,

Iliacos intra muros peccatur, & extra.

Rursus quid virtus, & quid sapientia possit,

Vtile proposuit nobis exemplar Vlysseni:

Qui domitor Troia, multorum prouidus vrbes,

Et mores hominum inspexit, latumque per aquor,

Dum sibi, dum socijs reditum parat, aspera multa

Pertulit, aduersis rerum immersabilis vndis.

Sirenum voces, & Circes pocula nosti:

Quae si cum socijs stultus, cupidusque bibisset,

Sub domina meretricis fuisset turpis, & excors:

Vixisset canis immundus, vel amicaluto sus.

Nos numerus sumus, & siuges consumere nati,

Sponsi Penelopes, nebulones. Alcinoique

In cute curanda plus aequo operata inuentus:

Cui pulchrum fuit in medios dormire dies: &

Ad strepitum citharæ cessatum ducere curam.

Vt iugulent homines, surgunt de nocte latrones:

*Nolens
curres.

Vt teipsum serues, non expergisceris? at qui
 Si * nolis sanus, * cures hydropicus, & ni
 Posces ante diem librum cum lumine: si non
 Intendes animum studijs, & rebus honestis:
 Inuidia, vel amore vigil torquerere nam cur,
 Que la dunt oculos festinas demere: si, quid
 Est animum, differ s curandi tempus in annum?
 Dimidium facti, qui cœpit habet. sapere aude:
 Incipe, viuendi qui recte prorogat horam,
 Rusticus expectat dum defluat amnis: at ille
 Labitur, & labetur in omne volubilis euum.

Quæritur argentum, puerisq; beata creandis
 Vxor, & incultæ pacantur vomere siluæ.
 Quod satis est, cui contingit, nihil amplius optet.
 Non domus, & fundus, non aris aceruus, & auri,
 AEgrô domini deduxit corpore febres,
 Non animo curas, valeat possessor oportet,
 Si comportatis rebus bene cogitat vti,
 Qui cupit, aut metuit, iuuat, illum sic domus, aut res,
 Vt lippum picta tabula, fomenta podagram,
 Auriculas citharæ collecta sorde dolentes.
 Sincerum est nisi vas, quodcunq; infundis acefit.
 Sperne voluptates: nocet emptæ dolore voluptas.
 Semper auarus eget. certum voto pete finem.
 Inuidus alterius rebus macrescit opimis.
 Inuidia Siculi non inuenere tyranni
 Maius tormentum, qui non moderabitur ire,
 Infectum volet esse, dolor quod suaserit, & mens,
 Dum pœnas odio per vim festinat inulto.
 Ira furor breuis est: animum rege: qui nisi paret,
 Imperat. hunc si enis, hunc tu compeste catena.

Fingit

Fin
 Ire vi
 Tempo
 Milita
 Pector
 Qu
 Testa d
 Nec ta

A
 I
 Vli
 Icl
 Thrac
 Anstet
 Au ping
 Quid si
 Quis si
 Bella q
 Qu
 Pinda
 Fastid
 Vi val
 Theba
 Antra
 Qui m
 Priuat
 Script
 Ne sif
 Grex a
 Furtiu
 Quæ ci

Fingit equum tenera docilem ceruice magister
 Ire viam, quam monstrat eques venaticus, ex quo
 Tempore ceruinam pellem latrauit in aula,
 Militat in siluis catulus, nunc adhibe puro
 Pectore verba puer, nunc te melioribus offer.

Quo semel est imbuta recens, seruabit odorem
 Testa diu, quod si cessas, aut strenuus anteis:
 Nec tardum opperior, nec precedentibus in isto.

AD IULIUM FLORVM.

Iuli Flore, quibus terrarum militet oris
 Claudius Augusti priuiguis scire laboro.
 Thracane vos, Hebrusq; n'uali compede victus,
 An freta vicinas inter currentia turres,
 An pingues Asia campi, collesq; morantur.
 Quid studiosa cohors operum struit? hac quoq; cura
 Quis sibi res gestas Augusti scribere sumit?
 Bella quis, & paces longum diffundit in euum?

Quid Titius Romana breui venturus in ora.
 Pindarici fontis qui non expalluit haustus,
 Fastidire lacus & riuos ausus apertos:
 Vt valet? vt meminit nostri? fidibusue Latinis
 Thebanos aptare modos studet auspice Musae?
 An tragica * desceit, & * ampulatur in arte?
 Qui tibi Celsus agit? monitus, multumq; monendus * valdesentia
 Priuatas vt querat opes, & tangere vitet * rumeicit.
 Scripta, Palatinus quacunq; recepit Apollo:
 Ne si forte suas repetitum venerit olim
 Grex auium plumas, moueat cornicularisum
 Furtiuus nudata coloribus. Ipse quid audes?
 Quae circumuolitas agilis thyma? non tibi paruum

Ingenium est, non incultum, nec turpiter hirtum.
 Seu linguam caustis acuis, seu ciuica iura
 Respondere par es, seu condidit amabile carmen
 Prima feres edera victricis premia, quod si
 Frigida curarum fomenta relinquere posses:
 Quò te caelestis sapientia duceret, iras.
 Hoc opus, hoc studium, parui properemus, & ampli,
 Si patriae volumus, si nobis viuere chari,

* Numatius

Debes hoc etiam rescribere, si tibi curae,
 Quanta conueniat * Munatius: an male facta
 Gratia nequicquam coit, & rescinditur? at vos
 Seu calidus sanguis, seu rerum inscitia vexat,
 Indomita ceruice feros, vbi cunq; locorum
 Viuitis, indigni fraternum rumpere foedus,
 Pascitur in vestrum reditum votiua iuuenca.

AD ALBIVM TIBVLLVM
 elegorum scriptorem:

Albi, nostrorum sermonum candidè iudex,
 Quid nunc te dicam facere in regione Pedana?
 Scribere, quod Cassi Parmensis opuscula vincat?
 An tacitum siluas inter reptare salubres,
 Cur autem quicquid dignum sapiente, bonoq; est?
 Non tu corpus eras sine pectore. dij tibi formam,
 Dij tibi diuitias dederant, artemq; fruendi.

Quid voueat dulci nutricula manus alumno,
 Quam sapere & fari vt possit, qua sentiat, & cui
 Gratia, fama, valetudo contingat abunde:
 Et mundus victus, non deficiente crumena?

Inter spem, curamq; timores inter, & iras
 Omnem crede diem tibi diluxisse supremum.

Grat

Grat
 Me p
 Cum

S
 N
 Supre
 Vinal

Inter

Sin m
 Iam

M

Et M

Dat v

Æstiu

Quo n

Pa

Asid

Incip

Qu

Spes i

Sollici

Fecun

Contr

Ha

Inuit

Corru

Ostend

Sit, qu

Iungat

Et nisi

Grata superueniet, qua non sperabitur, hora.
 Me pinguem & nitidum bene curata cute vises,
 Cum ridere voles Epicuri de grege porcum.

AD TORQUATVM.

SI potes* archaicis conuiuare cubere lectis,
 Nec medica cœnare times olus omne patella:

*Antiquis
 antiquo
 more.

Supremo te sole domi, Torquate, manebo.
 Vinabibes iterum Tauro defusa, palustres
 Inter Minturnas, Sinuessanumq; Petrum.
 Sin melius quid habes, arcesse, vel imperium fer.
 Iam dudum splendet focus, & tibi munda supellex.

Mitte leues spes, & certamina diuitiarum,
 Et Moschi causam, cras nato Cesare festus
 Dat veniam, somnumq; dies impune licebit
 AEstiuam sermone benigno tendere noctem.

Quo mihi* fortunas si non conceditur vti?

*Fortuna.

Parcis ob heredis curam, nimiumq; seuerus
 Asidet insano: potare, & spargere flores
 Incipiam, patiarg; vel inconsultus haberi.

Quid non ebrietas designat? operta recludit:

Spes iubet esse ratas: in praelia trudit inermem:

Sollicitis animis onus eximit: addocet artes.

Fœcundi calices quem non fecere disertum?

Contracta quem non in paupertate solutum?

Hac ego procurare, & idoneus imperor, & non

Inuitus: ne turpe toral, ne sordida mappa

Corruget nares: ne non & cantharus, & lanx

Ostendat tibi te: ne fidos inter amicos

Sit, qui dicta foras* eliminat: vt coeat par,

*Extra li-
 men effert
 pseudo-
 logos

Iungatur que pari Brutum tibi, Septimumq;.

Et nisi cœna prior, potiarq; puella Sabinum

Detinet, assumam, locus est & pluribus vmbriis.
Sed nivis arctæ premunt olida conuiuia capra.
Tu quoruscumque esse velis, rescribe: & rebus omnis,
Atria seruauentem * postico falle clientem.

*Postiore
anna.

AD NUMICIVM.

Nil admirari, prope res est vna Numici,
Solaq; qua possit facere. & seruare beatum,
Hunc solem, & stellas, & decedentia certis
Tempora momentis, sunt qui formidine nulla
Imbuti spectent. quid censes munerata terra?
Quid maris extremos Arabas ditantis, & Indos?
Ludicra quid, plausus, & amici dona Quiritis?
Quo spectanda modo, quo sensu credis, & ore?
Qui timet his aduersa, fere miratur eodem,
Quo cupiens, pacto paupor est vtriusq; molestus:
Improuisa simul species exteret vtrumq;
Gandeat, an doleat, cupiat, metuatne, quid ad rem
Se quidquid videt melius perisve sua spe,
Diffixis oculis, animoq; & corpore torpet?
Insani sapiens nomen ferat, aequus inquit:
Vltra quam satis est, virtutem si petat ipsam.
Inunc, argentum & marmor vetus, æraq; & artes
Suspice: cum gemmis Tyrios mirare colores:
Gaude quod spectant oculi te mille loquentem:
Nauus mane forum, & * vespertinus pete tectum
Ne plus frumenti dot alibus emetat agris
Mucius, indignum quod sit peioribus ortus,
Hic tibi sit potius, quam tu mirabilis illi.
Quicquid sub terra est, in apricum proferet atas:
Defodiet, condetq; nitentia. Cum bene notum

*vesperi.

Porticum

Porti
Ire ta
Sila
Quer
Sivir
Hoc ag
Lucum
Ne Cy
Mille t
Terti
Scilic
Et ge
Ac ben
Manc
Ne fu
Siposs
Qui po
Mitt
Esse d
Ex
Et dom
Sires f
Hoc pr
Si fort
Merces
Qui fo
Porrig
Cuilib
Cui vol
Vt cuiq
Si be

Porticus Agrippa, & via te conspexerit Appi:
 Ire tamen restat. Numa quo deuenit, & Ancus
 Si latus, aut renes morbo tentantur acuto:
 Quare fugam morbi. vis recte viuere? quis non?
 Si virtus * hoc vna potest dare: fortis omisus
 Hoc age delicijs. virtutem verba putas, vt
 Lucum ligna? caue ne portas occupet alter:
 Ne Cybira, ne Bythina negotia perdas.
 Mille talenta rotundentur: totidem altera porro &
 Tertia succedant, & qua pars quadret aceruum.
 Scilicet vxorem cum dote, fidemq; & amicos,
 Et genus, & formam regina pecunia donat:
 Ac bene nummatum decorat Suadela, Venusq;
 Mancipijs locuples, eget aris Cappadocum Rex.
 Ne fueris hic tu chlamydes Lucullus, vt aiunt,
 Si posset centum scena prabere rogatus,
 Qui possum tot? ait: tamen, & quae am: quod habeo
 Mittam post paulo scribit, sibi millia quinque
 Esse domi chlamydum: partem, vel tolleret omnes.
 Exilis domus est, vbi non & multa supersunt,
 Et dominum fallunt, & profunt furibus: ergo
 Si res sola potest facere, & seruare beatum,
 Hoc primus repetas opus, hoc postremus omittas.
 Si fortunatum species, & gratia praestat:
 Merceamur seruum, qui dicitur nomina: leuam
 Qui fodiat latus, & cogat trans pondera dextram
 Porrigere. hic multum in Fabia valet, ille Velina:
 Cuilibet hic fasces dabit, eripietq; curule,
 Cui volet importunus ebur, frater pater adde:
 Vt cuique est aetas, ita quaeque facetus adopta.
 Si bene qui canat bene viuunt: lucet: eamus,

*Hoc.

Quo

Quo ducit gula: piscemur, venenur: vt olim
Gargilius, qui mane plagas, venabula, seruos,
Differtum transire forum, populunq; iubebat:
Vnus vt è multis populo spectante referret
Emptum mulus aprum. crudi, tumidig; lauemur.

*Ignomi-
niz, seu infa-
miz nota
digni.

Quid deceat, quid non, oblici * Carite cera
Digni, remigium viciosum Ithacansis Vlyssci:
Cui potior patria fuit interdita voluptas.

Si, Mimmermus vt censet, sine amore, iocisque.
Nil est iucundum: viuas in amore, iocisque:
Viue: vale, si quid nouisti rectius istis,
Candidus imperti: si non, bis vtere mecum.

AD MAECENATEM

Q Vinque dies tibi pollicitus me rure futurum,
Sextilem totum mendax desideror, atqui
Si me viuere vis sanum, recteque valentem,
Quam mihi das agro, dabis agrotare timent
Maecenas, veniam: dum ficus prima, calorq;
Designatorem decorat licet foribus atris:
Dum pueris omnis pater, & matercula paller,
Officio saq; sedulitas & opella forensis
Adducit febres, & testamenta resignat.
Quod si bruma niues Albanis illinet agris,
Ad mare descendet vates tuus, & sibi par cet,
Contractusq; leget: te dulcis amice, reuiset
Cum Zephyris, si concedes, & hirandine prima.
Non, quo more pyris vesci calaber iubet hospes
Tu me fecisti locupletem, vescere sodas,
Iam satis est. at tu quantum vis tolle benigne:
Non iniussa ferres pueris munuscula paruis.

Tam teneor dono, quam si dimittar onustus.
 Ut libet, hac porcis hodie comedenda relinques.
 Prodigus, & stultus donat quae spernit, & odit.
 Hac seges ingratos tulit, & seret omnibus annis.
 Vir bonus, & sapiens dignis ait esse paratum:
 *Nec tamen ignorat, quid distent era lupinis.
 Dignum praestabo me etiam pro laude merentis.
 Quod si me noles vsquam discedere, reddes
 Forte latus: nigros angusta fronte capillos:
 Reddes dulce loqui: reddes ridere decorum, &

*Non

Forte per angustam tenuis vulpecularimam
 Repserat in cumeram frumenti: pastaque rursus
 Ire foras pleno tendebat corpore frustra.
 Cui mustella procul, si vis, ait, effugere isthinc,
 Macra cauum repetes arctum, quem macra subisti.
 Hac ego si compellar imagine, * cuncta resigno:
 Nec somnum plebis laudo satur altitium: nec
 Ocia diuitijs Arabum liberrima muto.
 Saepe ver eundem laudasti: rexque paterque,
 Audisti coram, nec verbo parcius absens:
 Inspice si possum donata reponere latus,

* Canina
 perio quae
 sub signo
 habeo, &
 ita reddo

Haud male Telemachus proles patientis Vlyssæ
 Non est aptus equis Ithacæ locus: ut neque planus
 Porrectis spacijs, nec multa prodigus herbae,
 Atride: magis apta tibi tua donare relinquam.
 Paruum parua decent: mihi iam non regia Roma,
 Sed vacuum Tibur placet, aut imbelles Tarantum.
 Strenuus & fortis causisq; Philippus agendis
 Clarus ab officijs octauam circiter horam
 Dum redit, atq; faro nimium distare Carinas

IAM

Iam grandis natu queritur: conspexit, vt aiunt
 Adrasum quendam vacua tonsoris in vmbra,
 Cultello proprio purgantem leniter vngues.
 Demetri (puer hic non laue iussa Philippi
 Accipiebat) abi, quare, & refer: vnde domo, quis,
 Cuius fortuna, quo sit patre, quo ve patrono.
 It, redit, & narrat, Vulteium nomine Menam,
 Præcne tenui censu, sine crimine notum,
 Et properare loco & cessare, & querere & vti
 Gaudentem paruisq; sodalibus, & lare certo,
 Et ludis, & post decisa negotia, campo.

*Quodcumque.

Scitari libet ex ipso * quacunq; refers: dic
 Ad canam veniat non sane credere Mena:
 Mirari secum tacitus. quid multa? benigne
 Respondet. negat ille mibi? negat improbus, & te

*Vasa quædam.

Negligit, aut horret Vulteium mane Philippus
 Vilia vendentem tunicato * scrutapopello,
 Occupat, & saluere iubet prior: ille Philippo
 Excusare laborem, & mercenaria vincula,
 Quod non mane domum venisset: deniq; quod non

*Præuidisset.

* Prouisisset eum. Sic ignouisse putato
 Me tibi, si canas hodie mecum. Vt libet. Ergo
 Post nonam venies nunc i, rem strenuus auge.

Vt ventum ad canam est, dicenda tacenda locutus,
 Tandem dormitum, dimittitur hic vbi sepe
 Occultum visus decurrere piscis ad hamum,

Feris equis
 equis pufil-
 lis.

Mane cliens, etiam certus coniuua iubetur
 Rur a suburbana in dictis comes ire * Latimis.
 Impositus * mannis, aruum, cœlumq; Sabinum
 Non cessat laudare. videt, ridetq; Philippus:
 Et sibi dum requiem, dum risus vndiq; querit:

DUM

Dum
 Pro
 Mer
 Qua
 Sulc
 Imm
 Ve
 Spem
 Offen
 Arr
 Que
 Dur
 Esse
 Si ve
 Quod
 Obsc
 Quis
 Præst
 Meti

AD

C
 Si que
 Viue
 Contu
 Nec qu
 Sed qu
 Nil au
 Fidis off
 Cur me

Dum septem donat sestertia, mutua septem
 Promittit, persuadet vti mercetur agellum.
 Mercatur ne te longis ambagibus ultra
 Quam satis est, morer: ex nitido fit rusticus: atq;
 Sulcos & vineta * crepat mera: prae parat vltimos:
 Immoritur studijs, & amore senescit habendi.

*Affidus
 loquitur

Verian vbi oues furto, morbo periere capella,
 Spem mentita seges, bos est enectus arando:
 Offensus damnis, media de nocte caballum
 Arripit, iratusq; Philippi tendit ad ades.
 Quem simul aspexit scabrum, intonsumq; Philippus
 Durus ait, Vultei, nimis, attentusq; videris
 Esse mihi. Polme miserum patrone vocares,
 Si velles, inquit, verum mihi dicere nomen.
 Quod te per genium, dextramq; deosq; penates
 Obsecro & obtestor: vita me redde priori.
 Qui simul aspexit, quantum dimissa petitis
 Praesent, mature redeat repetatq; relicta.
 Metiri se quenque suo modulo, ac pede, * verum est. * Pass

AD CELSVM ALBINOVANVM.

Celso gaudere, & bene rem gerere Albinouano
 Musa rogata refer, comiti, scribaq; Neronis.
 Si quaret, quid agam: dic multa, & pulchra minantē,
 Viuere, nec recte, nec suauiter: haud quia grande
 Contuderit vites, oleamq; momorderit aestus:
 Nec quia longinquis armentum agrotet in * agris:
 Sed quia mente minus validus, quam corpore toto,
 Nil audire velim, nil discere quod leuet agrum:
 Fidis offendar medicis, irascar amicis.
 Cur me funesto properent arcere veterno:

*Aruta

Qua

Qua nocuere sequar: fugiam qua profore credam
 Roma Tibur amen ventosus, Tibure Romam.
 Post hac, vt valeat, quo pacto rem gerat, & ser
 Vr placeat inueni percontare, atque cohorti:
 Si dicet recte: primum gaudere: subinde
 Præceptum auriculis hoc instillare memento:
 Vt tu fortunam, sic nos te, Celse, feremus.

AD CLAVDIVM NERONEM.

S Eptimius, Claudi, nimirum intelligit vnus,
 Quanti me facias. nam me rogat, & prece cogit
 Scilicet, vt tibi se laudare, & tradere coner,
 Dignum mente, domoque legentis honesta Neronis
 Munere cum fungi propioris censet amici,
 Quid possim videt: ac nouit me valdius ipso.

Multa quidem dixi, cur excusatus abirem:
 Sed timui, me a ne sinxisse minima putarer,
 Disimulator opis propria, mihi commodus vni,
 Sic ego maioris fugiens opprobria culpa,
 Frontis ad vrbana descendi premia. quod si
 Deposita laudas ob amici iussa pudorem,
 Scribe tui gregis hunc, & fortem crede, bonumq̃.

AD FVSCVM ARISTIVM.

V Rbis amatorem Fuscum saluere iubemus
 Ruris amatores, hac in re scilicet vna
 Multum dissimiles, ad cetera pene gemelli,
 Fraternalis animis quicquid negat alter, & alter:
 Annuimus pariter vetuli, notique columbi.
 Turidum seruas: ego laudo ruris amœni

*Muscofa Riuos, & * musco circumlita saxa: nemusq̃.

Quid

Quid
 Que
 Vrg.
 Pane
 V
 Poner
 Nouij
 Est vb
 Lenia
 Cum
 Est v
 Dete
 Purio
 Quam
 Ne
 Laud
 Natu
 Et ma
 N
 Nesci
 Certin
 Quam
 Quem
 Mutat
 Inuitu
 Reges
 Ceruu
 Pelleba
 Implor
 Sed post
 Non eq

Quid quaris? viuo & regno: simul ista reliqui.

Qua vos ad calum effertis rumore secundo.

Vtq; sacerdotis fugitiuus, libra recuso:

Pane ego, iam mellitis potiore placentis.

Viuerenatur a si conuenienter oportet,

Ponendaq; domo quaerenda est area primum:

Novisti ne locum potior em rure beato?

Est vbi plus tepe aut hiemes? vbi gratior aura

Leniat & rabiem Canis, & momenta Leonis,

Cum semel accepit Solem furibundus acutum?

Est vbi * diuellat somnos minus inuida cura?

Deterius Libycis olet, aut nitet herba lapillis?

Purior in vicis aqua tendit rumpere plumbum,

Quam qua per pronum trepidat cum murmure riuu?

Nempe inter varias nutritur silua columnas:

Laudaturq; domus longos qua prospicit agros.

Naturam * expellas furca tamen vsque recurret:

Et mala per rumpet furtim fastidia victrix.

Non qui Sidonio contendere callidus oestro

Nescit Aquinatem potantia veller a fucum,

Certius accipiet damnum, propiusve medullis,

Quam qui non poterit vero distinguere falsum,

Quem res plus nimio delectauere secunda.

Mutata quatiens. si quid mirabere pones

Inuitus fuge magna: licet sub paupere tecto

Reges & regum vita praecurrere amicos.

Cervus equum pugna melior communibus herbis

Pellebat: donec minor in certamine longo

Implorauit opes hominis, frenumq; recepit,

Sed postquam victor violens discessit ab hoste,

Non equitem dorso, non frenum depulit ore:

*Depell

*Expellas
summa vi.

Sic qui pauperiem veritus, potiore met allis
 Libertate caret, dominum vehet improbus: atq;
 Seruiet aeternum: quia paruo nesciet vri.

Cui non conueniet suares, vt calceus olim
 Si pede maior erit subuertet: si minor, vret,
 Latus sorte tua viues, sapienter, Aristi:
 Nec me dimittes incastigatum vbi plura
 Cogere, quam satis est, ac non cessare videbor.

Imperat, aut seruit collecta pecunia cuiq;
 Tortum digna sequi potius, quam ducere funem.
 Hæc tibi dicta ab am post fanum putre * Vacuna.
 Excepto quod non simul esses, cetera latus.

*Dee in Sa-
 binis

AD BULLATIVM

Quid tibi visa Chios Bullati, notaq;, Les'os?
 Quid concinna Samos? quid Cræsi regia Sardus?
 Smyrna quid, & Colophon: maiora, minorane fama
 Cunctane præ campo, & Tiberino flumine sordent?
 An venit in votum Attalicens ex urbibus vna?
 An Lebedum laudas odio maris, atq; viarum?
 Scis Lebedus, quam sit Gabijs desertior, atq;
 Fidenis vicus: tamen illic viuere vellem,
 Oblitusq; meorum, obliuiscendus & illis
 Neptunum procul è terra spectare furentem.
 Sed neq; qui Capua Romam petit imbre, lutoq;
 Aspersus, volet in caupona viuere: nec qui
 Frigus collegit, furnos & balnea laudat:
 Vt fortunatam plenè præstantia vitam.
 Nec, si te validus iactauerit Auster in alto:
 Idcirco nauem trans Aegæum mare vendas.

Inco-

I
 Pen
 Per b
 Dum
 Roma
 Tu
 Grata
 Vt qu
 Te di
 Non
 Calu
 St
 Quad
 Est VL

FR
 S
 Ab Ion
 Pauper
 Si vent
 Diuitia
 Si forte
 Viuis, &
 Confessi
 Vel qui
 Vel qui
 Miram
 Cultaq;
 Cum tu
 Nil paru

Incolumi Rhodos, & Mytilene pulchra facit, quod
 Penula solstitio campestre niualibus auris,
 Per brumam Tiberis, sextili mense caminus.
 Dum licet, & vultum seruat fortuna benignum.
 Romelaudetur Samos & Chios, & Rhodos absens.
 Tu quamcunq; Deus tibi fortunauerit horam,
 Grata sume manu: nec dulcia differ in annum.
 Ut quocunq; loco fueris, vixisse libenter
 Te dicas. nam si ratio, & prudentia curas,
 Non locus effusi late maris arbiter, aufert:
 Calum non animum mutant, qui trans mare currunt.
 Strenua nos exercet inertia: nauibus atq;
 Quadrigis petimus bene viuere. quod petis, hic est:
 Est Vlbris, animus si te non deficit aequus.

AD ICCIVM.

FRUCTIBUS Agrippa Siculis, quos colligis, Icci,
 Si recte frueris, non est vt copia maior
 Ab Ioue donari possit tibi. tolle querelas.
 Pauper enim non est, cui rerum suppetit vsus.
 Si ventri bene, si lateri est, pedibusq; tuis: nil
 Diuitia poterunt regales addere manus.
 Si forte in medio positorum abstemius herbis
 Viuis, & vrtica: sic viues, protinus vt te
 Confestim liquidus fortunarius in auret:
 Vel quia naturam mutare pecunia nescit,
 Vel quia cuncta putas vna virtute minorã.
 Miramur, si Democriti pecus edit agellos
 Cultaq; dum peregre est animus sine corpore velox:
 Cum tu inter scabiem t. ut am, & contagia lucri,
 Nil paruū sapias, & adhuc sublimia cures?

Quae mare comescant causa: quid temperet annuum:
 Stella sponte sua iussane vagentur, & errent:
 Quid premat obscurum Luna, quid proferat orbem:
 Quid velit, & possit rerum concordia discors?
 Empedocles, an * Stertiniū deliret acumen.

*Scertiniij

Verum seu pisces, seu porrum, & caepe trucidat,
 Vtere Pompeio Grosspho: & si quid petet, vltro
 Defer. nil Grossphus nisi verum orabit, & equum.
 Vilis amicorum est annonae, bonis vbi quid deest.
 Ne tamen ignores, quo sit Romana loco res:
 Cantaber Agrippa, Claudi virtute Neronis
 Armenius cecidit. ius imperiumq; Phraates
 Caesaris accepit genibus minor, aurea fruges
 Italia pleno diffudit copia cornu.

AD VINNIVM ASELLAM.

VT proficiscentem docuit te saepe, diuq;
 Augusto reddes signata volumina, Vinni:
 Si validus, si latus erit, si denique poscet:
 Ne studio nostri pecces, odiumq; libellis
 Sedulus importes, opera vehemente minister.
 Si te forte meae grauis vret sarcina chartae:
 Abijcito potius, quam quo perferre iuberis,
 Clitellas ferus impingas, Asinaeq; paternum
 Cognomen vertas in risum, & fabula fias.
 Viribus vteris per cliuos, flumina, lamas.
 Victor propositi simul ac perueneris illuc:
 Sic positum seruabis onus, ne forte sub ala
 Fasciculum portes librorum: vt rusticus agnum:
 Vt vinosa glomos furtiuae Pyrrhia lana:
 Vt cum pileolo soleas conuiuia tribulis.

Ne V

Carm

Casar

Vade,

V

Quinq

Certe

Euella

Me

Fr atr

Insola

Fert, &

Rure e

Cu

Stultu

In culp

Tu me

Nunc v

Me con

Quand

Non

Meque

Credis

Qua tu

Incutis

Angulu

Nec vi

Qua pos

Ne Vulgo narres te sudauisse ferendo

Carmina, qua possint oculos, auresq³, morarē

Casaris. oratus multa prece nitere porro.

Vade, vale, caue ne titubes, mandat aq³ fr angas.

AD VILLICVM SVVM.

Villice siluarum, & mihi me reddentis agelli,
 Quem tu fastidis habitatum quinque focis, &
 Quinque bonos solitum Bariam dimittere patres:
 Certemus, spinas animo ne ego fortius, an tu
 Euellas agro, & melior sit Horatius, an res.

Me quamuis Lamiæ pietas, & cura moratur
 Fratrem mœrentis, rapto de fratre dolentis
 Insolabiliter. tamen istuc mens, animusq³
 Fert, & amat spatij obstantiarumpere claustra.
 Rure ego viuentem, tu dicis in vrbe beatum.

Cui placet alterius, sua nimirum est odio fors.
 Stultus vterque locum immeritum causatur inique.
 In culpa est animus, qui se non effugit vinq³am,
 Tu mediastinus tacita prece rur a petebas:
 Nunc urbem & ludos, & balne a villicus optas,
 Me constare mihi scis, & discedere tristem,
 Quando cunq³, trahunt inuisa negotia Romam.

Non eadem miramur: eo disconuenit inter
 Meque & te nam quæ deserta, & inhospita * res qua
 Credis, amœna vocat: mecum qui sentit: & odit,
 Quæ tu pulchra putas fornix tibi, & vnct a popina
 Incutiunt vrbis desiderium, video: & quod
 Angulus iste feret piper, & thus ocus vua:
 Nec vicina subest, vinum prabere taberna
 Quæ possit tibi: nec meretrix tibicina, cuius

* loca incul
 ta vocas.

Ad strepitum salias terra grauis: & tamen vrges
 Iam pridem non tacta ligonibus arua, boumq;
 Disiunctum curas & strictis frondibus explet.
 Addit opus pigro riuus, si decidit imber,
 Multa mole docendus aprico parcere prato.

Nunc age, quid nostrum concentum diuidat, audi.
 Quem tenues decuere togæ, nitidig; capilli:

Quem bibulum liquidi media de luce Falerni:
 Cena breuis iuuat & prope tinum somnus in herba
 Nec luisse pudet, sed non incidere ludum.

*Attexuat.

Non sic obliquo oculo mea commoda quisquam
 *Limat, non odio obscuro, morsug; venenat.

Rident vicini glebas, & saxa mouentem.

Cum seruis urbana diartat odcre manus.

Horum tu in numerum voto ruis, inuidet vsus

Lignorum & pecoris tibi calo argutus, & horti

Optat ephippia bos piger, optat arare caballus:

Quam scit vterq; libens, censebo, exerceat artem:

AD C. NUMMONIVM VALAM.

QVæ sit hiems Velia, quod calum, Vala, Salerni,
 Quorum hominum regio & qualis via: nam
 mihi Baies

Musa super uacuas Antonius & tamen, illis

Me facit mussum, gelida cum perluor vnda

Per medium frigus sanè myrteta relinqui,

Dictaq; cessantem neruis elidere morbum

Sulfur a contemni vicus gemit, inuidus agris,

Qui caput, & stomachum supponere fontibus au-
 dens

Clusinis

Clusinis
 Mu
 Prater
 Est iter
 Dicit e
 Maior
 Collect
 * Dulci
 Rure m
 Ad n
 Quod c
 In ven

Tractus
 Vtra m
 Pinguis
 Scriber
 Menius
 Fortiter
 Scurra
 Iam pr
 Qualiber
 Pernicio
 Quicquid
 Hic vbi
 Aut paul
 Vilis, &
 Scilicet
 Diceret
 Quicquid
 * Verter

Clusinis, Gabiosq; petunt, & frigida rura.

Mutandus locus est, & diuersoria nota

Præter agendus eques, quo tendis? non mihi Cumas

Est iter, aut Bætas, læua stomachi osus habena

Dicet eques: sed equi frenato est auris in ore.

Maior vtrum populum frumenti copia pascat:

Collecte sive bibant imbres, puteos sive perennes

* Dulcis aqua: nam vina nihil moror illius ora.

Rare meo possum quiduis perferre, patiq;

Ad mare cum veni, generosum, lære requiro

Quod curas abigat: quod cum spe diuite manet

In venas, animumq; meum: quod verba ministret

*Iugis.

Tractus vter plures lepores, vter educet apros.

Vtra magis pisces, & echinos aquora cealent:

Pinguis vt inde domum possim, * Phæaxq; reuerti,

Scribere te nobis, tibi nos accredere par est.

Manius, vt rebus maternis, atq; paternis

Fortiter assumptis, vrbanius cœpit haberi

Scurra vagus, non qui certum præsepe teneret:

Iam præansus non qui ciuem dignosceret hoste:

Qualibet in quemuis oppobria fingere scimus,

Pernicies, & tempestas, Barathumq; macelli,

Quicquid quaesierat, ventri donabat auaro.

Hic vbi nequitia fautorib; & timidis nil,

Aut paulum abstulerat patinas: canabat omasi

Vilis, & agniti tribus vrsis quod satis esset.

Scilicet vt ventres lamina candente nepotum

Diceret vrendos correctus. Manius idem

Quicquid erat nactus præda maioris, vbi omne

* Verterat in fumum, & cinerem: non hercule miror,

* Circosum
pleiat.

*Alebat, si qui comedunt bona, cum sit obeso
 Nil melius turdo, nil vulua pulchrius ampla,
 Nimirum hic ego sum: nam tuta & paruula laudo,
 Cum res deficiunt, satis inter vilia fortis.
 Verum vbi quid melius contingit: & vnctius, idem
 Vos sapere, & solos aio bene viuere, quorum
 Conspicitur nitidis fundata pecunia villis.*

AD QVINCTIVM.

NE per conteris, fundus meus, optime Quincti,
 Aruo pascat herum, an baccis opulent et oliua:
 Pomifne, & pratis, an amicta vitibus vltimo:
 Scriberur tibi forma loquaciter, & situs agri.

Continui montes, nisi disscientur opaca
 Valle: sed vt veniens dextrum latus aspiciat Sol
 Lauum discedens curru fugiente vaporet.
 Temperiem laudes quid, si rubicunda benignè
 Corna vepres, & pruna ferant: & quercus, & ilex,
 Multa fruge pecus, multa dominum iuuet vmbra?
 Dicas adductum propius frondere Tarentum.
 Fons, etiam riuo dare nomen idoneus, vt nec
 Frigidior Thraciam, nec purior ambiat Hebrus:
 Infirmo capiti fluit vtilis, vtilis aluo,
 Ha latebra dulces etiam (si credis) amœna
 Incolumem tibi me præstant Septembribus horis.

Tu recte viuis, si curas esse, quod audis.
 Iactamus iam pridem omnis te Roma beatum:
 Sed vereor ne cui de te plus, quam tibi credas,
 Neve putes alium sapiente, bonoq; beatum:
 Ne uisi te populus sanum, recteq; valentem
 Dicitur, occultam febrem sub tempus edendi

Dissimu-

Disimules, donec manibus tremor incidat vinctis.
Stultorum incurata pudor malus vlcera celat.

Si quis bella tibi terra pugnata, mariq;
Dicat, & his verbis vacuas permulceat aures:

Tene magis saluum populus velit, an populum tu,

Seruet in ambiguo, qui consulit & tibi & vrbi,

Iupiter: Augusti laudes agnoscere possis.

Cum pateris sapiens, emendatusq; vocari,

Responde sine tuo, dic sodes, nomine? nempe

Vir bonus, & prudens dici delector ego, ac tu

Qui dedit hoc hodie, cras si volet auferet: vt si

Detulerit fasces indigno, detrahet idem.

Pone, neum est, inquit: pono, tristisq; recedo:

Idem si clamet furem: neget esse pudicum:

Contendat laqueo collum pressisse paternum:

Mordeat opprobrijs falsis, mutemq; colores?

Falsus honor iuuat, & mendax infamia terret

Quem, nisi n. endosum, & mēdacem? vir bonus est quis?

Qui consultat patrum, qui leges, iuraq; seruat:

Quo multa magnaq; secantur iudice lites:

Quo responsore, & quo causa teste tenentur.

Sed videt hunc omnis domus, & vicinia tota

Introrsum turpem speciosum pelle decorat.

Nec furtum feci, nec fugi, si mihi dicat

Seruus: habes pretium, loris non vteris, aio.

Non hominem occidi: non pasces in cruce coruos,

Sum bonus & frugi: renuit, negat atq; Sabellus.

Cautus enim metuit foueam lupus: accipiterq;

Suspectos laqueos, & opertum miluius hamum.

Oderunt peccare boni virtutis amore.

Tu nihil admittes in te formidine pœna:

* Loculta-
di facinoris

Sit spes * fallendi: misceris sacra profanis:
Nam de mille faba modijs, cum surripis vnum,
Est damnum leuius mihi? non facinus tamen esto.

Vir bonus, omne forum, quem spectat, & omne tri-
bunal:

Quandocunq; deos vel porco, vel boue placat,
Iane pater clare, clare cum dixit Apollo:

Labra mouet metuens audiri pulchra Lauerna

Da mihi fallere: da iusto sanctoq; videri:

Noctem peccatis, & fratribus obijce nubem.

Qui melior seruo, qui liberior sit auarus.

In triujs fixum cum se demittit ob assem,

Non video: nam qui cupiet, metuet quoq;: porro

Qui metuens viuit, liber mihi non erit vnquam

Perdidit arma, locum virtutis deseruit, qui

Semper in augenda festinat & obruitur re.

Vendere cum possis captiuum, occidere noli.

Seruiet vt iliter: sine pascat durus, ar etq;:

Nauiget, ac medijs hiemet mercator in vndis:

Annona pro fit, portet frumenta, penusq;.

Vir bonus & sapiens audebit dicere, Pentheu

Rector Thebarum, quid me perferre, pati q;

Indignum coges? Adimam bona, nempe pecus, rem,

Lectos, argentum, tollas licet, in manibus &

Compeditibus sauo te sub custode tenebo.

Ipse decus simulatq; volam, me soluet, opinor,

Hoc sentit, moriar, mors vltima linea rerum est.

AD SCAEVAM.

Quannus, Scaeva, satis per te tibi consulis, & scis
Quo tandem pacto deceat maioribus vri:

Disce

Disce docendus adhuc, qua censeat amicus: ut si
 Cacus iter monstrare velit: tamen aspice, si quid
 Et nos quod cures proprium fecisse, loquamur.

Si te grata quies, & primam somnus in horam

Delectat: si te pulvis strepitusq; rotarum,
 Si ledit caupona: Ferentium ire iubebo.

Nam neq; diuitibus contingunt gaudia solis:
 Nec vixit male qui natus, moriensq; fefellit.

Si prodesse tuis pauloq; benignius ipsum
 Te tractare vales: accedes * siccus ad vinctum.

* i. pauper
 ad diuitem.

Si pranderet olus patienter, regibus uti

Nollet Aristippus. si sciret regibus uti,
 Fastidiret olus, qui me notat. vtrius horum

Verba probes, & facta, doce: vel iunior, audi,

Cur sit Aristippi potior sententia. namq;

Mordacem Cynicum. sic eludebat (ut aiunt)

Scurror ego ipse mihi populo tu rectius hoc: &

Splendidius multo est equus ut me portet, alar rex,

Officium facio: tu poscis * viliarerum

* i. res viles

Dante minor: quamvis feres te nullius egentem:

Omnis Aristippum decuit color, & status & res

Tentantem maior a fere presentibus equum.

Contra, quem * duplici panno patientia velat,

* i. duplica-
 to pallio.

Mirabor, vita via si conuersa decebit,

Alter purpureum non expectabit amictum:

Quilibet indutus celeberrima per loca vadet:

Personamq; feret non inconcinnus vtramq;

Alter Miletum textam cane peius & angue

Vitabit chlamydem: morietur frigore, si non

Retuleris pannum: refer, & sine viuat ineptus.

Res gerere, & captos ostendere ciuibus hostes

Attin

Attingit solum Iouis, & caelestia tentat:
 Principibus placuisse viris non vltima laus est.
 Non cuius homini contingit adire Corinthum.
 Sedit, qui timuit, ne non succederet: esto.
 Quid? qui peruenit, fecitne viriliter? atqui
 Hic est, vt nusquam, quod querimus, hic onus horret,
 Vt paruis animis, & paruo corpore maius:
 Hic subit, & perfert, aut virtus nomen inane est:
 Aut decus, & pretium recte petit experiens vir:

Coram rege suo de paupertate tacentes,
 Plus poscente ferent, distat sumasne pudenter,
 An rapias, acquirerum caput hoc erat, hic fons.
 Indotata mihi soror est, paupercola mater,
 Et fundus nec vendibilis, nec pascere firmus,
 Qui dicit: clamat, victum date, succinit alter:
 Et mihi diuiduo findetur munere quadrata.

Sed tacitus pasci si posset coruus, haberet
 Plus dapis, & rixa multo minus, inuidiaeq;
 Erundustum comes, aut Surrentum ductus amoenum,
 Qui queritur salebras, & acerbum frigus, & imbres
 Aut cistam effractam, & subducta viatica plorat:

*.i. parnam
 catenam
 *.i. orna-
 mentum
 *.i. homine
 fallacem.

Nota refert meretricis acumina, * saepe catellam,
 Sape * periscedidem aptam sibi silentis: vii mox
 Nulla fides damnis, verisq; doloribus absit.
 Nec semel irrisus triujs attollere curat
 Fractocrure * planum: licet illi plurima manet
 Lacryma, per sanctum iuratus dicat Osirim,
 Credite non luao, crudeles tollite claudum.
 Quare peregrinum, viciniam aucare clamat.

AD

LIBER I.
AD LOLLIVM.

175

Sibene te noui, metues liberrime Lolli,
Scurrantis speciem praeberere, professus amicum,
Vt matrona meretrici disparerit: atq;
Discolor infido scurræ distabit amicus.

Est huic diuersum vitio vitium, & prope maius,
Asperitas agrestis, & inconcinna, grauisq;
Quae se commendat tonsa cute, dentibus atris,
Dum vult libertas mera dici, veraq; virtus.
Virtus est medium vitiorum, & vring; reductum.

Alter in obsequium plus æquo promus, & imi
Derisor lecti, sic nutum diuitis horret:
Sic iterat voces, & verba cadentia* collit,
Vt puerum seuo credas dictata magistro
Reddere, vel partes nimium tractare secundas.

*Excipit,
colligit.

Alter rixatur de lana saepe caprina.
Propugnat nugis armatus: scilicet vt non
Sit mihi prima fides, & vere, quod placet, vt non
Acriter elatrem, pretium atas altera sordet
Ambigitur quid enim? Castor sciat, at docilis plus:
Brundusium Numici melius via ducat, an Appi.
Quem damnosa Venus, quem praecipis alea nudat:
Gloria quem supra vires & vestit, & vngit:
Quem tenet argenti sitis importuna, famesq;
Quem paupertatis pudor, & fuga: diues amicus
Saepe decem vitijs instructior, odit, & horret:
Aut si non odit, regit: ac, veluti pia mater,
Plus quam se sapere, & virtutibus esse priorem
Vult: & ait prope vera. *mea contendere noli,
Sultitiam patiuntur opes: tibi paruulares est.
Arctæ decet sanum comitem toga, desine mecum

*Mihî.

Certare

Certare. Eutr' ap' elus cui'cunq; nocere volebat,
 Vestimenta dabat pretiosa. beatus enim iam
 Cum pulchris tunicis sumet noua consilia, & spes:
 Dormiet in lucem: scorto postponet honestum
 Officium: nummos alienos poscet: adimum
 *Gladiator. *Thrax erit, aut olitoris aget merce caballum.

Ar canum neq; tu scrutaberis vll. us vnquam:
 Commissumq; te ges, & vino tortus, & ir a.
 Nec tua laudabis studia, aut aliena reprendes:
 Nec cum venari volet ille, poemata panges.
 Gratia sic fratrum geminorum Amphionis, atq;
 Zethi dissiuit: donec suspecta se uero
 Conticuit lya fraternis cefisse putatur
 Moribus Amphion: tu cede potentis amici
 Lemibus imperijs: quotiesq; educet in agros
 A Etolis onerata plagis iumenta, cane sq;
 Surge, & inhumana sanium depone Canœna?
 Canes vt pariter pulmenta laboribus empta:
 Romanis solemne viris opus, vtile fama
 Vitaq;, & membris pr' aertim cum valeas, &
 Vel cursu superare canem, vel viribus aprum
 Possis. adde, virilia quod speciosus arma
 Non est, qui tractet. scis quo clamore corona
 Prælia sustineas campestria. deniq; seuam
 Militiam puer, & Cantabrica bella tulisti
 Sub duce, qui templis Pariborum signa refixit:
 Et nunc si quid abest, Italis adiudicat armis.
 Ac ne te retrahas, & inexcusabilis absis:
 Quamuis nil extra numerum fecisse, modumq;
 Curas inter dum nugaris rure paterno.
 Partitur lintres exercitus: Actia pugna

Te duce

Te duce per pueros hostili more refertur.
 Aduersarius est frater, lacus, Adria: donec
 Alterutrum velox victoria sronde coronet,
 Consentire suis studijs qui crediderit te,
 Fautor vtr'oq; tuum laudabit pollice ludum.
 Protinus vt moneam (si quid monitoris eges tu)
 Quid de quoq; viro, & cui dicas saepe videto.
 Percontatorem fugito: nam garrulus idem est:
 Nec retinent patula commissa fideliter aures:
 Et semel emissum volat irrenocabile verbum.

*

Qualem commendes etiam atq; etiã aspice: ne mox
 Incutiant aliena tibi peccata pudorem.
 Fallimur & quondam non dignum tradimus: ergo
 Quem sua culpa premet, deceptus omitte tueri:
 Vt penitus notum, si tentent crimina, serues,
 Tuterisq; tuo sidentem prasidio: qui
 *Dente Theonino cum circumroditur: ecquid
 Ad te post paulo ventura pericula sentis?
 Nam tua res agitur, paries cum proximus ardet:
 Et neglecta solent incendia sumere vires.

*Maledico,
& pctulanti

Dulcis in expertis cultura a potentis amici:
 Expertus metuit, tu, dum tua nauis in alto est,
 Hoc age, ne mutat a retrorsum te ferat aura.
 Oderunt hilarem tristes, tristemq; iocosi.
 Sedatum celeres agilem gnauumq; remissi
 Potores bibuli media de nocte Falerni
 Oderunt porrecta negantem pocula: quamuis
 Nocturnos iures te formidare vapores.
 *Deme supercilio nubem, plerunq; modestus
 Occupat obscuri speciem, taciturnus acerbi.

*Auser ex
Vulm tri-
fittiam.

Int:r

Inter cuncta leges, & percontabere doctos:

Qua ratione que as traducere leniter auum:

Ne te semper inops agitet, vexetq; cupido.

Ne pavor, & rerum mediocriter vtilium spes.

Virtutem doctrina pareat, naturane donet:

Quid minuat curas: quid te tibi reddat amicum:

Quid pure tranquillet: honos, an dulce lucellum,

An secretum iter, & * fallentis semita vita.

Me quoties reficit gelidus Digentiaruius,

Quem Mandela bibit rugosus frigore pagus,

Quid sentire putas? quid credis amice precari?

Sit mihi quod nunc est, etiam minus: vt mihi viuam

Quod super est cui, si quid super esse volunt dij,

Sit bona librorum, & prouisa frugis in annum

Copia neu fluitem dubia spe pendulus hora.

* Sed satis est orare Iouem, qui donat, & aufert,

Det vitam, det opes: æquum mi animum ipse parabo.

vita ocio-
sa, & obscru-
ta.

Hac.

AD MAECENATEM.

Prisco si credis, Macenas docte Cratino:

Nulla placere diu, nec viuere carmina possunt

Que scribuntur aqua potioribus: vt male sanos

Adscripsit Liber Satyris, Faunisque, poetas.

Vina fere dulces oluerunt mane Camœna:

Laudibus arguitur vini vinosus Homerus.

Ennius ipse pater numquam nisi potus ad arma

Prosiluit dicenda: forum, putealg, Libonis

Mandabo * siccis: adimam cantare seueris.

Hoc simul edixit, non cessauere poeta

Nocturno certare mero, putere diurno.

Quid? si quis vultu toruo ferus, & pede nudo,

Exiguusq;

v. i. sobrijs.

Exiguaq; toga simul et textore Catonem,
Virtutem repraesentet, moresq; Catonis?

Rupit Hyarbitam Timagenis emula lingua.

Dum studet urbanus, tenditq; disertus haberi.

Decipit exemplar vitij imitabile. quod si

Pallerem casu, biberent ex angue cuminum,

O imitatores seruum pecus, ut mihi saepe

Bilem saepe iocum vestri mouere tumultus!

Liber a per vacuum posui vestigia princeps,

Non aliena meo pressi pede. qua sibi * fidet

Dux, * reget examen. Parios ego primus Iambos

Ostendi Latio, numeros, animosq; secutus

Archilochi, non res, & agentia verba Lycamben.

At ne me folijs ideo breuioribus ornes,

Quod timui mutare modos, & carminis artem:

Temperat * Archilochi Musam pede mascula Sappho:

Temperat Alcaeus, sed rebus, & ordine dispar:
Nec socerum quarit, quem versibus oblinat atris:

Nec sponsa laqueum famoso carmine nequit.

Hunc ego non alio dictum prius ore, * Latinis

Vulgavi fidicen, iuuat immemorat aferentem

Ingenuis, oculisq; legi, manibusq; teneri.

Scire velis, mea cur ingratus opuscula lector

Laudet, ametq; domi: premat extra limen iniquus.

Non ego ventosa plebis suffragia venor

Impensis canarum, & trita munere vestis:

Non ego nobilium scriptorum auditor, & vltor,

Grammaticas ambire tribus, & pulpita dignor.

Hinc illa lachryma, spissis indigna theatris

Scripta putet recitare, & nugis addere pondus

* Fidet.

* Regia.

* Archilochios numeros.

* Latinus.

M

Si dixi

*i. ludorum
intermissio
nes.

*Si dixi: rides, ait, & Iouis auribus ista
Seruas: fides enim manare poetica mella
Te solum, tibi pulcher. ad haec ego naribus uti
Formido, & luctantis acutè ne fecer vrgui:
Displicet iste locus, clamo, & *dudua posco.
Ludus enim genuit trepidum certamen, & iram:
Ira truces inimicitias, & funebre bellum.*

AD LIBRVM SVVM:

Vertannum, Ianumq; liber spectare videris:
Scilicet vt prostes Sofforum pumice mundus:
Odissi claves, & grata sigilla pudico:
Paucis ostendi gemis, & communia laudas,
Non ita nutritus fuge quo discedere gestis:
Non erit emissio reditus tibi. quid miser egi?
Quid volui? dices, vbi quis te laferit: & scis
In breue te cogi, cum plenus languet amator.
Quod si non odio peccantis desipit augur:
Carus eris Roma, donec te deserat aetas.
Contrectatus vbi manibus sordescere vulgi
Caeris, aut tincas pascas taciturnus inertes:
Aut fugies Vticam: aut vinctus mitteris Ilerdam.
Ridebit monitor non ex auditus: vt ille
Qui male parentem in rupes detruxit a sellum
Iratus: quis enim inuitum seruare laborer?
Hoc quoq; te manet, vt pueros elementa docentem
Occupet extremis in vicis balba snectus.
Cum tibi Sol tepidus plures admouerit aures:
Me liberi isto natum patre, & intenuire
Maiores pennas n. do extendisse loqueris:

Vt qu
Me p
Corp
Ira se
Forte
Me qu
Colleg

Q

C
Legib
Si lon
Ron
Post in
Dum t
Compo
Plor au
Sperat
Nbra g
Compo
Vrit en
Infrase
Prasem

Vt quantum generi demas, virtutibus addas:
 Me primis vr̄bis belli placuisse, domiq̄,
 Corporis exigui, præcanum solibus aptum,
 Irasci celerem, tamen vt placabilis essem.
 Forte mecum si quis te percontabitur æuam,
 Me quater vñdenos sciat impluisse Decembres,
 Collegam Lepidum quo duxit Lollius anno.

Q. HORATII
 FLACCI EPI-
 STOLARVM.

LIBER SECNDVS.

AD AVGVSTVM.

CVm tot sustineas, & tanta negotia solus:
 Res Italas armis tueris: moribus ornes,
 Legibus emendas: in publica commoda peccem.
 Si longo sermone morer tua tempora Caesar.
 Romulus, & Liber pater, & cum Castore Pollux.
 Post ingentia facta, deorum in templarecepti,
 Dum terras hominumq̄, colunt genus, aspera bella
 Componunt: agros assignant, oppida condunt:
 Ploraere suis non respondere fauorem
 Speratum meritis, diuam qui contudit hydram,
 Notaq̄, fatali portenta labore subegit:
 Comperit inuidiam supremo sine domari.
 Vrit enim fulgore suo qui prægrauat artes
 Infra se positas: extinctus amabitur idem.
 Præsenti tibi maturos largimur honores:

Iurandasq; tuum per nomen ponimus aras,
 Nil oriturum alias, nil ortum tale fatentes.
 Sed tuus hic populus sapiens, & iustus in vno
 Te nostris ducibus, te Graijs anteferendo,
 Cetera nequam similiratione modog;
 AEstimat, & nisi qua terris semota suisq;
 Temporibus defuncta videt, fastidit & odit:
 Sic fautor veterum, vt tabulas peccare vetantes.
 Quas bis quinque viri sanxerunt, fœdera regum
 Vel Gabijs, vel cum rigidis equata Sabinis,
 Pontificum libros, annosa volumina vatuna
 Dicitur Albano Musas in monte locutas

Si, quia Græcorum sunt antiquissima quæq;
 Scripta, vel optima, Romani pensentur eadem
 Scriptores trutinæ: non est quod multa loquamur,
 Nil intra est oleam, nil extra est in nuce duri.
 Venimus ad summum fortunæ pingimus, atq;
 Esfallimus, & luctamur Achivius doctius vnctis.
 Si meliora dies, vt vna poemata reddat:
 Scire velim pretium chartis quotus arroget annus,
 Scriptor abhinc annos centum qui decidit, inter
 Perfectos veteresq; referri debet, an inter
 Viles, atq; novos? excludat iurgia suis.
 Est vetus, atq; probus, centum qui perficit annos.
 Quid? qui deperit minor vno mense, vel anno,
 Inter quos referendus erit? veteresne poetas?
 An quos & præsens, & postera respuet etas?
 Iste quidem veteres inter ponetur honeste,
 Qui vel mense breui, vel toto est iunior anno.
 Vtor permissa, caudaq; pilos vt equina
 Paulatim vello, & demo vnum: demo etiam vnum,

Dum ca
 Qui rec
 Mirat
 Ennius
 Vt Crit
 Quo pr
 Nautius
 Pene re
 Ambigi
 Pacu
 Dicitu
 Plaut
 Vincen
 Hos ea
 Specta
 Ad nos
 Interd
 Si veto
 Vt nih
 Si qua
 Dicere
 Et sapi
 Non ee
 Esse re
 Orbili
 Pulch
 Inter
 Si ver
 Iniuft
 Indigi
 Comp

Dum cadat elusus, ratione ruentis acerui.
 Qui redit ad fastos, & virtutem aestimat annis,
 Miraturq; nihil, nisi quod Libitina sacrauit.
 Ennius & sapiens, & fortis, & alter Homerus,
 Vt Critici dicunt, leuiter curare videtur,
 Quo promissa cadant, & somnia Pythagorea.
 Neuis in manibus non est, & mentibus haeret
 Pene recens: adeo sanctum est vetus omne poema.
 Ambigitur quoties vter viro sit prior, aufert
 Pacuuius docti famam senis: Accius alti.
 Dicitur Afrani toga conuenisse Menandro:
 Plautus ad exemplar Siculi properare Epicharmi:
 Vincere Cecilius grauitate, Terentius arte.
 Hos ediscit: & hos arcto stipat a theatro
 Spectat Romapotens: habet hos, numeratq; poetas
 Ad nostrum tempus Liui scriptoris ab euo,
 Interdum vulgus rectum videt: est vbi peccat.
 Si veteres ita miratur, laudatq; poetas,
 Vt nihil arteferat, nihil illis comparet: errat.
 Si quaedam* nimis antiquae si pleraq; dure
 Dicere credat eos, ignaue multa: fatetur,
 Et sapit, & mecum facit, & Ioue iudicat equo,
 Non equidem insector, delendaq; carmina Liui
 Esse reor, memini quae plagosam mihi paruo
 Orbilium dictare: sed emendata videri,
 Pulchraq; & exactis minimum distantia, miror.
 Inter quae verbum emicuit si forte decorum, &
 Si versus paulo concinnior vnus & alter:
 Iniuste totum ducit, venditq; poema.
 Indignor quicquam reprehendi, non quia crasse
 Compositum, illepi deue putetur, sed quia nuper:

ἀρχαί-
 κῶς.
 *Inculte.

¶ I. scenam
quæ croco,
& floribus
conspergi
solebar.

Nec veniam antiquis, sed honorem, & præmia posci.
Recte, necne * crocum floresq; per ambulet Atta.
Fabula, si dubitem: clament perijisse pudorem
Cuncti pene patres, ea cum reprehendere coner,
Quæ grauis Æsopus, qua doctus Roscius egit:
Vel quia nil rectum nisi quod placuit sibi ducunt:
Vel quia turpe putant parere minoribus, & quæ
Imberbes didicere senes per denda fateri.

Iam Saliare Numæ carmen, qui laudat, & illud,
Quod mecum ignorat, solus vult scire videri:
Ingenijs non ille fauet, plauditq; sepultis:
Nostra sed impugnat: nos, nostraq; laudus odit.
Quod si tam Græcis nouitas inuisa fuisset,
Quam nobis, quid nunc esset vetus? aut quid haberet
Quod legeret, tereretq; viritum, publicus usus?
Vt primum positis nugari Græcia bellis
Cæpit, & in vitium fortuna labier aqua:
Nunc Athletarum studijs, nunc arsit equorum:
Marmoris, aut eboris fabros, aut eris amauit:
Suspendit picta vultum, mentemq; tabella:
Nunc tibicinibus, nunc est gausa Tragedis,
Sub nutrice puella velut si luderet infans:
Quod cupide petijt, mature plena reliquit.
Quid placet, aut odio est quod non mutabile creda:?
Hoc paces habuere bonæ, ventiq; secundi.
Roma dulce diu fuit, & solemne reclusa
Mane domo vigilare: clienti promere iura:
Cautos nominibus certis expendere nummos,
Maiores audire: minori dicere, per quos
Crescere res posset, minui damnosa libido.
Mutauit mentem populus leuis, & calet vno

Scriben-

Scriber
Fronde
Ipse eg
Inueni
Sole, v
Nau
Non au
Promi
Scribin
Hi
Virtu
Non t
Detri
Non f
Pupill
Militi
Si
Os ter
Torqu
Mox
Asper
Recte
Instru
Castis
Disce
Postu
Calet
Auer
Impe
Carm
Ag

Scribendi studio. pueri, patresq; seueri
 Fronde comas vincti canant, & carmina dictant.
 Ipse ego, qui nullos me affirmo scribere versus,
 Inuenior Parthis mendacior, & prius orto
 Sole, vigil calamum, & chartas, & scrinia posco.

Nauem agere ignarus nauis timet. abrotanum agro
 Non audet, nisi qui didicit, dare: quod medicorum est
 Promittunt medici, tractant fabrilia fabri.
 Scribimus indocti, doctiq; poemata passim.

Hic error tamen, & leuis hac insania, quantas
 Virtutes habeat sic collige, vates auarus
 Non temere est animus: versus amat, hoc studet vnum;
 Detrimenta, fugas seruorum, incendia ridet:
 Non si audem socio * puero non cogitat vllam
 Pupillo: viuit siliquis, & pane secundo:

*Tucro va
 incog.

Militia quamquam piger, & malus, vtilis vrbi.
 Si das hoc, paruis quoq; rebus magna iuuaris:
 Os tenerum pueri, balbumq; poeta figurat:
 Torquet ab obscænis iam nunc sermonibus aurem:
 Mox etiam pectus preceptis format amicis,
 Asperitatis, & inuidia corrector & ira.

Recte facta refert: orientia tempora notis
 Instruit exemplis: inopem solatur, & agrum.
 Castus cum pueris ignara puella mariti
 Disceret vnde preces, vatem mi Musa dedisset?
 Poscit opem chorus, & presentia numina sentit:
 Celestes implorat aquas docta prece blandus:
 Avertit morbos: metuenda pericula pellit:
 Impetrat & pacem, & locupletem fugibus annum,
 Carmine dy superi placantur, carmine Manes.

Agricole prisci, fortes, paruog; beati,

Condit a post frumenta, leuantes tempore festo
 Corpus, & ipsum animum spe finis dura ferentem,
 Cum socijs operum, & pueris, & coniuge fida
 Tellurem * porco, Siluanum lacte piabant,
 Floribus, & vino Genium memorem breuis aui.
 Fescemina per hunc inuent a licentia morem,
 Versibus alternis opprobria rustica fudit:
 Libertasq; recurrentes accepta per annos
 Lusit amabiliter: donec iam saeuus apertam
 Inrabiem verti cepit iocus, & per honestas
 Ire minax impune domos. dolere cruento
 Dente lacefsiti: fuit intactis quoq; cura
 Conditione super communi: quin etiam lex,
 Penaq; lata, malo que pollet carmine quemquam
 Describi, vertere modum formidine fustis
 Ad bene dicendum, delectandumq; redacti.

Gracia capta, ferum victorem cepit: & artes
 Intulit agresti Latio. sic horridus ille
 Defluxit numerus Saturnius, & graue virus
 Manditiae populere. sed in longum tamen eum
 Manserunt, hodieq; manent vestigia ruris.
 Serus enim Graecis admouit acumina chartis,
 Et post Punica bella quietus, querere coepit,
 Quid Sophocles, & Thespis, & Aeschilus vtile fer-
 rent.

Tentauit quoq; rem si digne vertere posset:
 Et placuit sibi natura sublimis, & acer
 Nam spirat Tragicum satis, & feliciter audet:
 Sed turpem putat in scriptis, metuitq; lituram.
 Creatur ex medio quares arces: t habere
 Sudoris minimum: sed habet comedia tanto

Plus

* Porca.

Plus on
 Quo p
 Vt pat
 Quant
 Quam
 Gestit e
 Securus
 Quem t
 Ex ani
 Sic leu
 Subru
 Palm
 Sep
 Quod
 Indoch
 Si disc
 Aut v
 Verun
 Omni
 Quatt
 Dum j
 Mox r
 Effeda
 Captis
 Si f
 Diuer
 Siue e
 Spect
 Vt sibi
 Script
 Fabell

Plus oneris quanto venia minus. aspice Plautus
 Quo pacto partes tuetur amantis ephebi,
 Vt patris attentis, lenonis vt insidiosi:
 Quantus sit Dorsemus edacibus in parafitis:
 Quam non adstricto percurrat pulpita socco.
 Gestit enim nummum in loculos dimittere, posthos
 Securus cadat, an recto stet fabulata lo.
 Quem tulit ad scenam ventoso gloria curru
 Exanimat lentus spectator, sedulus inflat.
 Sic leue, sic paruum est, animum quod laudis auarum
 Subruit, aut rescit. valeat res ludrica: si me
 Palma negat a macrum, donata reducit opimum.
 Sape etiam audacem fugat hoc, terretq, poetam:
 Quod numero plures, virtute & honore minores,
 Indocti stolidiq, & depugnare parati,
 Si discordet eques. media inter carmina poscunt
 Aut vrsuum, aut pugiles: his nam plebecula gaudet.
 Verum equitis quoque iam migravit ab aure voluptas
 Omnis ad incertos oculos, & gaudia vana.
 Quattuor, aut plures aulaa premuntur in horas.
 Dum fugiunt equitum turma, pedituq, caterua.
 Mox trahitur manibus regum fortuna retortis.
 Esseda festinant, pilenta petorrita, naues:
 Captiuum portatur ebur, captiua Corinthus.
 Si foret in terris, rideret Democritus, seu
 Diuersum confusa genus panthera camelo,
 Siue elephas albus vulgi conuerteret ora:
 Spectaret populum ludis attentius ipsis,
 Vt sibi prabentem mimo spectacula plura.
 Scriptores autem narrare putaret a fello
 Fabellam surdo. namqua peruincere voces

Euoluere sonum, referunt quem nostra theatra
 Garganum mugire putes nemus, aut mare Tuscum:
 Tanto cum strepitu ludī spectantur, & artes,
 Diuitiāq; peregrina, quibus oblitus actor
 Cum stetit in scena, concarrit dextera laeus.
 Dixit adhuc aliquid? nil sane quid placet ergo?
 Lana Tarantino violas imitata veneno.

Ac ne forte putes me, quae facere ipse recusens,
 Cum recte tractent alij, laudare maligne.
 Ille per exte unguem mihi posse videtur
 Ire poeta, meum qui pectus inamiter angit,
 Irritat, mulcet, falsis terroribus implet,
 Vt magus: & modo me Thebis modo ponit Athenis.

Verum age, & his, qui se lectori credere malunt,
 Quam spectatoris fastidia ferre superbi:
 Cur am reddere breuem: si munus Apolline dignum
 Vis complere libris, & vatibus addere calcar,
 Vt studio maiore petant Heliconavirentem.

Multi quidem nobis facimus mala saepe poeta.
 (* Vt vinea egomet cadam mea) cum tibi librum
 Solicito damus, aut fesso, cum laedimur, unum
 Si quis amicorum est ausus reprehendere versum:
 Cum loca iam recitata renouimus irruocati:
 Cum lamentamur, non apparere labores
 Nostros, & tenui* deducta poemata filo:
 Cum speramus eorem venturam, vt simul atq;
 Carmina rescieris nos fingere, commodus vltro
 Accersas, & egere vetes, & scribere cogas.

Sed tamen est operae pretium cognoscere, qualis
 Aedituos habeat belli spectata, domiq;
 Virtus indigno non committenda poetae.

* Vt ipse de
 me & de
 meis detra-
 ham.

* Extenuata

GRATUM

Gratus
 Cherul
 Retuli
 Sed vel
 Attrame
 Splendi
 Quitar
 Edicto
 Pinger
 Fortis
 Iudici
 Ad lib
 Bæotu
 At neg
 Muner
 Dilect
 Nec m
 Quam
 Claros
 Repem
 Terran
 Montib
 Auspic
 Claustr
 Et forn
 Si qua
 Carmo
 Remite
 Seduli
 Precip
 Discit

Gratus Alexandro Regi Magno fuit ille
 Cherulis, incultis qui versibus, & male natis
 Retulit acceptos, regale numisma, Philippos.
 Sed veluti tractata notam, labemq; remittens
 Atramenta: fere scriptores carmine scedo
 Splendida facta linunt: idem rex ille, poema
 Qui tam ridiculum, tam care prodigus emit,
 Edicto vetuit, ne quis se, prater Apellem
 Pingeret, aut alius Lysippo duceret exa
 Fortis Alexandri vultum simulantia. quod se
 Iudicium subtile videndis artibus illud
 Ad libros, & ad haec Musarum dona vocares:
 Beotum in crasso iurare s aere natum.
 At neq; dedecorant tua de se iudicia, atq;
 Munera, quae multa dantis cum laude tulerunt,
 Dilecti tibi Virgilius, Variusq; poeta:
 Nec magis expressi vultus per aenea signa,
 Quam per vatis opus mores, animiq; virorum
 Clarorum apparent. nec sermones ego malle
 Repentes per humum, quam res componere gestas,
 Terrarumq; situs, & flumina dicere, & arces
 Montibus impositas, & barbara regna, tuisq;
 Auspicys totum confecta duella per orbem,
 Clausuraq; custodem pacis cohibentia Ianum,
 Et formidatam Parthis te principe Romam:
 Si quantum cuperem, possem quoq; sed neq; paruum
 Carmen maiestas recipit tua: nec meus audet
 Rem tentare pudor: quam vires ferre recusent.
 Sedulitas autem, stulte quem diligit, irget:
 Praecipue cum se numeris commendat & arte.
 Discit enim citius, meminitq; libentius illud,

Quod quis deridet, quam quod probat, & veneratur.
 Nil moror officium, quod me grauat: ac neq; ficto
 In peius vultu proponi cereus vsquam,
 Nec prauæ factis decorari veribus opto:
 Ne rubeam pingui donatus munere, & vnâ
 Cum scriptore meo capsâ porrectus aperta
 Deferar in vicum vendentem thus, & odores,
 Et piper, & quicquid chartis amicitur ineptis.

AD IVLIVM FLORVM.

FLore bono clarôq; fidelis amice Neroni,
 Si quis forte velit puerum tibi vendere natum
 Tibure, vel Gabijs, & tecum sic agat: hic &
 Candidus, & talos à vertice pulcher ad imos.
 Fiet, eritq; tuus nummorum millibus octo,
 Verna ministerijs ad nutus aptus heriles,
 Literulis Græcis imbutus, idoneus artē
 Cuilibet: argilla quiduis imitabitur vda.
 Quin etiam canet indoctum, sed dulce bibenti.
 Multa fidem promissa leuant, vbi plenius aquo
 Laudat venales, qui vult extrudere merces,
 Res vrget me nulla: meo sum pauper in ære.
 Nemo hoc mangonum faceret tibi, non temere à me
 Quinuis ferret idem. semel hic cessauit, & vt fit,
 In scalis latuit metuens pendentis habene.
 Des nummos, excepta nihil te si fuga lœdat.
 Ille ferat pretium pœna securus, opinor.
 Prudens emisti vitiosum: dicta tibi est lex.
 Insequeris tamen hunc, & lite moraris iniqua.
 Dixi, me pigrum proficiscenti tibi, dixi.
 Talibus officijs prope mancam, ne mea sauus

Iurgares

Iurgares
 Quid
 Si tan
 Expe
 Lu
 AErur
 Perdi
 Iratu
 Præsi
 Summ
 Clar
 Accip
 Fo
 Nesci
 Verbi
 I bone
 Gran
 Post h
 Ibit, c
 Ro
 Iratus
 Adiece
 Scilice
 Atq; in
 Dur a
 Ciuilis
 Cæsari
 Vnde s
 Decifi
 Et lar
 Vt vers

Iurgares ad te quod epistola nulla^{*} rediret.

*veniret

Quid tum profeci? mecum facientia iura

Si tamen attentas? quereris super hoc etiam, quod

Expectata tibi non mittam carmina mendax.

Luculli miles collecta viatica multis

A Erumnis, lassus dum noctu stertit, ad assen

Perdiderat: post hoc vehemens lupus, & sibi, & hosti,

Iratus pariter ieiunis dentibus acer.

Præsidium regale loco deiecit, vt aiunt,

Summe munito, & multarum diuiter erum.

Clarus ob id factum, donis ornatur honestis:

Accipit & bis dena super sestertia nummum,

Forte sub hoc tempus castellum euertere Prator

Nescio quod cupiens, hortari cœpit eundem

Verbis, quæ timido quoque possent addere mentem.

I bone, quo virtus tua te vocat, i pede fausto,

Grandia laturus meritorum præmia. quid stas?

Post hac ille catus: quantumuis rusticus ibit,

Ibit, eo, quo vis, qui zonam perdidit, inquit.

Roma nutriri mihi contigit, atq; doceri,

Iratus Graiis quantum nocuisset Achilles.

Adiecere bonæ paulo plus artis Athene:

Scilicet vt possem curuo dignoscere rectum:

Atq; inter siluas Academi quarere verum.

Dura sed & emouere loco me tempora grato:

*Amouere

Ciuilisq; rudem belli tulit æstus in arma,

Cæsaris Augusti non responsur a lacertis.

Vnde simul primum me dimisere Philippi

Decisis humilem pennis, inopemq; paterni

Et laris, & fundi: paupertas impulit audax,

Vt versus facerem, sed quod non desit habentem

Quo

Vficyla.

Que poterunt vnquam satis expurgare * cicutæ,
 Ni melius dormire patem, quam scribere versus?
 Singula de nobis anni prædantur euntes,
 Eripuere iocos, Venerem, conuiuia, ludum:
 Tendunt extorquere poemata. quid faciam vis?
 Deniq; non omnes eadem mirantur, amant q;.
 Carmine tu gaudes, hic delectatur Iambis:

¶ i. mordaci Ille Bioneis sermonibus, & sale * nigro.

Tres mihi conuiuia prope diff. nire videntur.
 Poscentes vario multum diuersa palato.
 Quid dem? quid non dem? renuis tu quod iubet alter.
 Quod petis, id sane est inuisum, acidumq; duobus.

Præter cætera, Romæ, me ne poemata censes
 Scribere posse, inter tot curas totq; labores?
 Hic sponsum vocat: hic auditum scripta, relictis
 Omnibus officijs cubat hic in colle Quirini:
 Hic extremo in Auentino: visendus vter q;.
 Interualla vides humane commoda, verum
 Plures sunt plateæ, nihil vt meditantibus obstet,
 Festinat calidus mulis, gerulisq; redemptor:
 Torquet nunc lapidem, nunc ingens machina tignum:
 Tristia robustis luctantur funera plaustris:
 Hac rabiosa fugit canis, hac lutulenta ruit sus.

Inunc, & versus tecum meditare canoros.

Scriptorum chorus omnis amat nemus, & fugit vrbes
 Rite cliens Bacchi somno gaudentis, & vmbra.
 Tu me inter strepitus nocturnos, atq; diurnos
 Vis canere & contracta sequi vestigia vatum?
 Ingenium sibi quod vacuas desumpsit Athenas,
 Et studijs annos septem dedit, insenuit q;
 Libris & curis, statuata curmuis exit

Plerumq;

Plerumq;
 Fluctu
 Verba
 Fr
 Alteri
 Grac
 Qui m
 Carmi
 Cælat
 Quan
 Spect
 Mox e
 Quid
 Cadin
 Lento
 Discer
 Quis, n
 Fit Mi
 Multa
 Cum se
 Idem f
 Obtur
 Ridetur
 Gauder
 Sitacea
 At q
 Cum ta
 Audebi
 Et sine p
 Verban
 Et Versè

Plerumq̄, & risu populum quatit. hic ego rerum
 Fluctibus in medijs. & tempestatibus vrbis
 Verba lyræ motura sonum connectere digner?
 Frater er at Roma consulti Rhetor, vt alter
 Alterius sermone meros audiret honores:
 Gracchus vt hic illi, foret huic vt Mucius ille.
 Qui minus argutos vexat furor iste poetas?
 Carmina compono, hic elegos, mirabile visu,
 Calatumq̄, nouem Musis opus aspice primum
 Quanto cum fastu, quanto molimine circum
 Spectemus vacuam Romanis vatibus adem.
 Mox etiam si forte vacas. sequere, & procul audi,
 Quid ferat, & quare sibi nectat vterq̄, coronam.
 Cædimur, & totidem plagis consumimus hostem
 Lento Samnites ad luxina prima duello.
 Discedo Alcæus puncto illius: ille meo quis?
 Quis, nisi Callimachus? si plus apposcere visus:
 Fit Mimnermus, & optiuo cognomine crescit.
 Multa fero, vt placem genus irritabile vatum,
 Cum scribo, & suplex populi suffragia capto.
 Idem finitis studiis, & mente recepta,
 Obturem patulas impune legentibus aures.
 Ridentur, mala qui componunt carmina: verum
 Gaudent scribentes, & se venerantur, & vltro
 Si taceas, laudant, quicquid scripsere beati.
 At qui legitimum cupiet fecisse poema,
 Cum tabulis animum censoris sumet honesti.
 Audebit quacumq̄, parum splendoris habebunt,
 Et sine pondere erunt, & honore indigna ferentur,
 Verba mouere loco: quamuis inuita recedant,
 Et Versentur adhuc* mira penetrabilia Vestæ,

Obscurata

*i. domi.

Obscurata diu populo, bonus eruet: atq;
 Profer et in lucem speciosa vocabula rerum,
 Qua priscis memorata Catonibus atq; Cethegis:
 Nunc situs in formis premit, & deserta vetustas.
 Adsciscet noua, quæ genitor produxerit vsus:
 Vehemens, & liquidus, purorq; simillimus anni,
 Fundet opes, Latiunq; beabit diuite lingua.
 Luxuriantia compestet: nimis aspera sano
 Leuabit cultu: virtute carentia tollet,
 Ludentis speciem dabit, & torquebitur: vt qui
 Nunc satyrum, nunc agrestem Cyclopa mouetur.

*Mihi displicere, tacite stomachi.

Prætulerim scriptor delirus, inersq; videri,
 Dum mea delectent mala me, vel demiq; fallant:
 Quam sapere, & *ringi, fuit haud ignobilis Argis
 Qui se credebat miros audire Tragedos,
 In vacuo letus sessor, plausorq; teatro:
 Cetera qui vitæ seruaret munia recto
 More, bonus sane vicinus, amabilis hospes,
 Comis in vxorem, posset qui ignoscere seruis,
 Et signo laeso non insanire lagene:
 Possit qui rupem, & puteum vitare patentem.
 Hic vbi cognatorum opibus, curisq; relictus,
 Expulit helleboro morbum, bilemq; meraco,
 Et redit ad sese: pol me occidisti amici,
 Non seruastis, ait, cui sic extorta voluptas,
 Et demptus per vim mentis gratissimus error.
 Nimirum sapere est abiectum vile nugis,
 Et tempestiuum pueris concedere ludum:
 Ac non verba se qui fidibus modulanda Latinis:
 Sed vere numerosq; modosq; ediscere vitæ.
 Quo circa mecum loquar hæc, tacitusq; recolor:

Sit tib
 Narr
 Tante
 Si vul
 Non fi
 Prosci
 Rem d
 Stultit
 Plenio
 At si d
 Si cup
 Viuer
 Si p
 Quada
 Qui te
 Cum *
 Te dom
 Pullos,
 Paulat
 Aut eti
 Quid re
 Emptor
 Emptum
 Sub noct
 Sed voc
 Limitib
 Sit prop
 Nunc pr
 Permut
 Sic quia
 Haredem

Si tibi nulla sitim finire et copia lymphæ:

Narrares medicis: quod quanto pura parasti,

Tanto plura cupis, nulline faterier audes?

Si vulnus tibi monstrat aradice vel herba

Non fieret leuius: fugeres radice, vel herba

Proficiente nihil curarier. audieras, cui

Rem dii donarent. illi decedere prauam

Stultitiam: & cum sis nihilo sapientior, ex quo

Plenior es: tamen vteris monitoribus ijsdem.

At si diuitia prudentem reddere possent,

Si cupidum, timidumq; minus te, nempe ruberes,

Viueret in terris te si quis auarior vno.

Si proprium est, quod quis libra* mercatur & are: *Mercatus

Quædam (sic redus consultis) mancipat vsus:

Qui te pascit ager tuus est: & villicus Orbi

Cum* segetes occat, tibi mox frumentum daturus,

Te dominum sentit: das nummos: accipis vnam,

Pullos, oua, cadum temeti: nempe modo isto

Paulatim mercaris agrum, fortasse trecentis,

Aut etiam supra, nummorum millibus emptum,

Quid refert viuas numerato nuper, an olim?

Emptor Aricini quondam, Veientis & arui,

Emptum cenat olus, quamuis aliter putat: emptis

Sub noctem gelidam lignis calefactat ahenum.

Sed vocat vsque suum, qua populus asit a certis

Limitibus vicina refugit iurgia: tamquam

Sit proprium quidquam, puncto quod mobilis hora,

Nunc prece, nunc pretio, nunc vi, nunc sorte supremâ

Permutet dominos, & cedat in altera iura.

Sic quia perpetuus nulli datur vsus: & heres

Hæredem alterius, velut vnda superuenit vndam:

N

Quid

*Glebas occæccas

Quid vici profunt, aut horrea? quidve Calabria
 Saltibus adiecti Lucani: si metit Orcus
 Grandia cum paruis, non exorabilis auro?
 Gemmas, marmor, ebur, Tyrrhena sigilla, tabellas,
 Argentum, vestes Getulo murice tinctas,
 Sunt qui non habeant: est qui non curat habere.

Cur alter fratrum cessare, & ludere, & vngui
 Praferat Herodis palmetis pinguibus: alter
 Diues & importunus ad vmbrae lucis ab ortu,
 Siluestrem flammis, & ferro mitiget agrum:
 Scit Genius, natale comes qui temperat astrum,
 Natura deus humana, mortalis in vnum
 Quodq; caput, vultu mutabilis, albus, & ater.

Viar, & ex modico, quantum res poscet, aceruo
 Tollam, nec metuam, quid de me iudicet heres.
 Quod non plura datis inuenerit, & tamen idem
 Scire volam, quantum simplex, hilarisq; nepoti
 Discrepet, & quantum discor det parcus auaro.
 Distat enim spargas tua prodigius: an neq; sumptum
 Inuitus facias, neq; plura parare labores:
 Ac potius, puer vt festis Quinquatribus olim
 Exiguo, gratoq; fruaris tempore raptim.

Pauperies immunda domus procul absit, ego vtrum
 Naue ferar magna, an parua ferar vnus, & idem
 Non agimur tumidis velis Aquilone secundo:
 Non tamen aduersis at arem ducimus Austris,
 Viribus, ingenio, specie, virtute, loco, re,
 Extremi primorum, extremis vsque priores.
 Non es auarus: abi, quid? cetera iam simul isto
 Cum vitio fugere? caret tibi pectus inani
 Ambitione? caret mortis formidine, & ira?

Somnia, terrores magicos, miracula, sagas,
 Nocturnos lemures, portent aq, Thessala ride sk
 Natales grate, numeras? ignoscis amicis?
 Lenior, & melior sis accedente senecta?
 Quid te exerit a iuuat spinis de pluribus vnâ
 Viuere si recte nescis, decede peritis.
 Lufisti satis, edisti satis, atq, bibisti:
 Tempus abire tibi est: ne potum largius a quo
 Rideat, & pulset lasciuâ decentius atas.

N 2

Q. HORATII FLACCI SER- MONVM

LIBER PRIMVS.

SATYRA PRIMA.

VI sit Macenas, vt nemo, quam sibi
sortem
Seu ratio dederit, seu fors obiecerit,
illa

Contentus viuat: laudet diuersa se-
quentes?

O fortunati mercatores: grauis annis
Miles ait, multo iam fractus membra labore.
Contra mercator, nauim iactantibus Astris,
Militia est potior. quid enim? concurritur: hora
Momento aut cit a mors venit, aut victoria lata.
Agricolam laudat iuris, legumq, peritus
Sub galli cantum consultor ubi ostia pulsat.
Ille datis vadibus, qui rure extractus in urbem est,
Solos felices viuentes clamat in vrbe.

Cetera de genere hoc (a deo sunt multa) loquacem
De lassare valent Fabium. ne te morer: audi,
Quo rem deducam, si quis deus, en ego, dicat,
Iam faciam, quod vultis: eris tu, qui modo miles
Mercator: tu consultus modo rusticus. hinc vos,
Vos hinc mutatis discedite partibus, eia
Quid statis, nolunt. atqui licet esse beatis.

Quid

Quid
Ira
Tam
Prate
Percu
Quid v
Docton
Sed tar
Ille gr
Perfid
Andac
Sese fe
Aiunt:
Paruul
Ore tra
Quem si
Que sin
Non vs
Quas fit
Demou
Nil obste
Quid
Furtim d
Quod sic
At ni id si
Millia fr
Non tuus
Reticulu
Forte veh
Qu nil po
Natur & si

Quid causa est, merito quin illis Iupiter ambas
 Iratus buccas inflat? neq; se fore post hac
 Tam facilem dicat, votis vt praebeat aurem?
 Praeterea, ne sic, vt qui iocularia, ridens
 Percurrat: quamquam ridentem dicere verum
 Quid vetat? vt pueris olim dant crustula blandi
 Doctores elementa velint vt discere prima.
 Sed tamen amoto queramus seria ludo.
 Ille grauem duro terram qui vertit aratro:
 Perfidus hic caupo, miles, nautaeq; per omne
 Audaces mare qui currunt: hac mente laborem
 Sese ferre, senes vt in otia tutare cedant,
 Aiunt: cum sibi sint congesta cibaria: sicut
 Paruula (nam exemplo est) magni formica laboris
 Ore trahit quodcumq; potest, atq; addit aceruo,
 Quem struit, haud ignara, ac non incauta futuri
 Quae simul inuersum contristat Aquarius annum,
 Non vsquam prorepat: & illis utitur ante
 Quasitus patiens: cum te neq; feruidus estus
 Demoue at lucro, neq; hiems, ignis, mare, ferrum,
 Nil obstet tibi, dum ne sit te ditior alter.
 Quid inuat immensum te argenti pondus, & auri
 Furtim de fossa timidum deponere terra?
 Quod si comminuas, vilem redigatur ad assem.
 At ni id sit, quid habet pulchri constructus aceruus?
 Millia frumenti tua triuerit area centum:
 Non tuus hoc capiet venter plus, quam meus: vt si
 Reticulum panis venales inter onusto
 Forte vehas humero: nihilo plus accipias, quam
 Qui nil portarit, vel dic, quid referat intra
 Natura sine viuenti, ingera centum, an

*Vasis ficti-
libus
*Aqua: li-
quoris

Mille ariet? at suaue est ex magno tollere aceruo.
Dum ex paruo nobis tantundem haurire relinquas,
Cur tua plus laudes * cum eris granaria nostrus?
Vt tibi si sit opus * liquidi non amplius vrna,
Vel cyatho. & dicas, magno de flumine malle,
Quam ex hoc fonticulo tantundem sumere: eo sit,
Pleuior vt si quos delectet copia iusto,
Cum ripa simul auulsos ferat Ausidus acer.
At qui tantulo eget, quanto est opus, is neq; limo
Turbat am haurit aquam, neq; vitam amittit in vndis.

At bona pars hominum decepta cupidine falso,
Nil satis est, inquit: quia tanti, quantum habeas sis.
Quid facias illi? iubeas miserum esse libenter
Quatenus id facit, vt quidam memoratur Athenis
Sordidus ac diues, populi contemere voces
Sic solitus populus: me sibilat: at mihi plaudo
Ipse domi simul ac nummos contemplet in arca.
Tantalus à labris sitiens fugientia captat
Flumina. quid rides? mutato nomine de te
Fabula narratur. congestis vndiq; saccis
Indormis inhians: & tanquam parcere sacris
Cogeris, aut pictis tanquam gaudere tabellis.
Nescis quid valeat nummus? quem praebeat vsur?
Panis ematur, olus, vini sextarius: adde,
Queis humana sibi doleat naturae negatis.
An vigilare metu exanimem, noctesq; diesque
Formidare malos fures, incendia, seruos,
Ne te compilent fugientes, hoc iuuat? horum.
Semper ego optarem pauperrimus esse bonorum.
At si condoluit tentatum vigore corpus:
Aut alius casus lectote * affixit: habes qui

*AA. II. af-
fixit

Afide

Afide
Sufici
Non
Vicini
Mirari
Si nem
At
Quos u
Infeli
In car
De
Paupe
Incipi
*Vuid
Vt met
Non v
Supren
Opprin
Diuisit
Qui
Vt Non
Frontib
Cum ve
Est inter
Est mod
Quos vl
Illuc, v
Se probe
Quodq;
Tabesca
Turba co

Asideat, fomenta paret, medicum roget ut te
Suscitet ac reddat natis, carisq; propinquis.

Non vxor saluum te vult, non filius: omnes

Vicini oderunt, noti pueri, atq; puella:

Miraris, cum tu argento post omnia ponas,

Si nemo praestet, quem non merearis, amorem?

At si cognatos, nullo natura labore

Quos tibi dat, retinere velis, seruareq; amicos?

Infelix operam perdas: ut si quis a sellum

In campum doceat parentem currere frenis.

Deniq; sit finis querendi: cumq; habeas plus,

Pauperiem metuas minus, & finire laborem

Incipias, parto quod auebas: nec facias, quod

*Vuidius quidam (non longa est fabula) diues

Ut metiretur nummos, ita sordibus, ut se

Non vmquam seruo melius vestiret: adusq;

Supremum tempus, ne se penuria victus

Opprimeret, metuebat. at hunc liberta securi

Diuisit medium fortissima Tyntaridarum.

Quid mi igitur suades? ut viuam? *Neuius? aut sic? *Mznius

Ut Nomentanus? pergis pugnanti secum

Frontibus aduersis componere? non ego auarum

Cum veto te fieri, vappam iubeo, * ac nebulonem.

Est inter Tanim quiddam socerumq; Viselli.

Est modus in rebus, sunt certi demq; fines,

Quos vltra, citraq; nequit consistere rectum.

Illuc, vnde abij, redeo. nemon' ut auarus.

Se prober: ac potius laudet diuersa sequentes?

Quodq; aliena capella gerat distentius vber,

Tabescat? neq; se maiori pauperiorum

Turba comparet? hunc atq; hunc superare laborer?

*Vuidius

*Aur

*Mznius

Sic festinanti semper locupletior obstat:
 Ut cum carceribus missos rapit vngula currus
 Instat equis auriga, suos vincens, illum
 Præteritum temens extremos inter euntem.
 Inde sit ut raro, qui se vixisse beatum
 Dicat: & ex acto contentus tempore vita
 Cedat, uti comina satur, reperire queamus.
 Iam satis est: ne me Crispini scrimia Lippi
 Compilasse putes, verbum non amplius addam.

SATYRA II.

Ambubaiarum collegia, pharmacopole,
 Mendici, mimæ, balatrones, hoc genus omne
 Mæstum, ac sollicitum est cantoris morte Tigelli:
 Quippe benignus erat. contra hic ne prodigus esse
 Dicatur metuens, inopi dare nolit amico,
 Frigus quo, duramq; famem depellere possit.
 Hunc si perconteris, aui cur, atq; parentis
 Præclarum ingrata stringat malus ingluvie rem,
 Omnia * conductis coemens obsonia nummis:
 Sordidus, atq; animi quod parui nolit haberi,
 Respondet. laudatur ab his: culpatur ab illis:
 Rufidius vappæ famam timet, ac nebulonis,
 Diues agris, diues positus in fenore nummis,
 Quinas hic capiti * mercedes * exigit: atq;
 Quanto perditior quisq; est tanto acrius vget.
 Nomina sectatur modo sumpta veste virili
 Sub patribus duris * tyronum maxime quis non,
 Iupiter, exclamet, simulatq; audiuit? At ipse
 Pro quaestu sumptum facit. Hic vix credere possis
 Quam sibi non sit amicus, ita ut pater ille, Terenti

* Cenoti ac
 ceptis.

* Vsuras ex-
 fecat.

* Filiorum
 familias in
 se.

Fabula

Fabula quem miserum nato vixisse fugato
 Inducit, non se peius crucianerit, atq; hic.
 Si quis nunc querat quō res hac pertinet? illuc.
 Dum vitant stulti vitia, in contraria currunt:
 Mathinus tunicis demissis ambulat: est qui

†
 Pastillos Rafillus olet, Gorgonius hircum.
 Nil medium est.

†
 Audire est operæ pretium procedere recte
 Qui mæchis non vultis, vt omni parte laborent:
 Vtque illis multo corrupta dolore voluptas,
 Atq; hæc rara cadat dura inter sepe pericla,
 Hic se precipitem tecto dedit: ille flagellis
 Ad mortem casus, fugiens hic decidit acrem
 Prædonum in turbam: dedit hic pro corpore nummos

†
 Vt quondam Marsæus amator Originis, ille
 Qui patrium mimæ donat fundumq; laremq;
 Nil fuerit mi, inquit, cum vxoribus vnuquam alienis,
 Verum est cum mimis, est cum meretricibus, vnde
 Fama malum grauius, quam res trahit. an tibi abundo
 Personam satis est, non illud quidquid vbiq;
 Officit, euitare? bonam deperdere famam,
 Rem patris* oblimare, malum est vbi cunq; quid inter-
 Est, in matrona, ancilla, peccesve* togata?
 Vilius in Fausta Syllæ gener, hoc miser vno
 Nomine deceptus, pœnas dedit vsq; superq;
 Quam satis est, pugnis casus ferroq; peritus
 Exclusus foras, cum Longa renus foret intus.

* Atterere,
 consumere.
 * Meretricem

Quid responderet? magno patre nata puella est.
 At quanto melior a monet, pugnantiaq; istis
 Dives opis natur a sua: tu si modo recte
 Dispensare velis, ac non fugienda petendis
 Immiscere? tuo vitio rerumne labores,
 Nil referre putas? quare ne pœniteat te
 Desine maironas sectari: vnde laboris
 Plus haurire mali est, quam ex re decerpere fructus.
 Nec magis huic inter niueos, viridesq; lapillos,
 (Sit licet hoc Charinte tuum)

Regibus hic mos est, vbi equos mercantur, apertos
 Inspiciunt: ne, si facies (vt saepe decora)
 Molli sulta pede est, emptorem inducat bianrem
 Quod pulchr a clunes, breue quod caput, ardua ceruix.

Hiscene versiculis speras tibi posse dolores
 Atq; astus, curasq; graues e pectore pelli?
 Nonne cupidinibus statuit natura modum? quem,
 Quid latura sibi quid sit dolitur a negatum,
 Quærere plus prodest, & inane abscondere soldo.
 Num tibi cum fauces vrit sitis: aurea quaris
 Pocula? num esuriens fastidis omnia, prater
 Pauonem, rhumbumq;?

SATYRA III.

Omnibus hoc vitium est cantoribus, inter amicos
 Vt nunquam inducant animum cantare rogati:
 Inuisi numquam desistat. arduus habebat
 Ille Tigellius hoc. Casar, qui cogere posset,

Sipeteret

Si pet
 Quicq
 Vsq
 Voce,
 Nil aq
 Curre
 Iunon
 Sape d
 Omni
 Concl
 Quam
 Huic
 Nil en
 Mane
 Sic im
 Nulla
 M
 Quid
 Verba
 Stult
 Cum t
 Cur in
 Quam
 com
 Eueni
 Iraco
 Narib
 Rustic
 In ped
 Non a
 gen

Si peteret per amicitiam patris, atq; suam, non
 Quicquam proficeret: si collibisset, ab oia
 Usque ad mala citaret, lo Bacche, modo summa
 Voce, modo hac resonans, qua chordis quattuor ima
 Nil aequale homini fuit illi: saepe velut qui
 Currebat fugiens hostem: per saepe velut qui
 Iunonis sacra ferret: habebat saepe ducentos,
 Sape decem seruos: modo reges atque tetrarchas,
 Omnia magna loquens: modo, sit mihi mensa tripes, &
 Concha salis pueri, & toga qua defendere frigus,
 Quamuis crassa queat: decies centena dedisses
 Huic parco paucis contento: quinque diebus
 Nil erat in loculis noctes vigilabat ad ipsum
 Mane diem totum stertebat. nil fuit vnquam
 Sic impar sibi. nunc aliquis dicat mihi quid tu?

Nullane habes vitia? imo alia, haud fortasse minora.

Manius absentem Neuium cum carperet, heus tu,
 Quidam ait, ignorasne? an, vt ignotum, dare nobis
 Verba putas? egomet mi ignosco, Manius inquit.
 Stultus, & improbus hic amor est, dignusq; notari,
 Cum tua peruideas oculus mala lippus munctis,
 Cur in amicorum vitijs tam cernis acutum,
 Quam aut aquila, aut serpens Epidaurius? at tibi

contra

Euenit, inquirant vitia vt tua rursus & illi.
 Ira condior est paulo minus aptus acutis
 Naribus horum hominum: rideri possit, eo quod
 Rusticius tonsa toga defluit, & male laxus
 In pede calceus haret. at est bonus, vt melior vir
 Non alius quisquam: at tibi amicus: at ingenium in-

gens

Inculto

Inculto latet hoc sub corpore, deniq; teipsum
 Concute, num qua tibi vitiorum inuevit olim
 Natura, aut etiam consuetudo mala. namq;
 Neglectis vr enda filix innascitur agris.

Illuc prauert amur, amatorem quod amica
 Turpia decipiunt cecum vitia, aut etiam ipsa has
 Delectant: veluti Balbinum polypus Agna:
 Vellem in amicitia sic errarem, & isti
 Errori nomen virtus posuisset honestum.

At pater vt gnati, sic nos debemus amici,
 Si quod sit vitium, non festidire strabonem
 Appellat patrem pater; & pullum, male paruus
 Si cui filius est: vt abortiuus fuit olim
 Sisyphus: hunc varum distortis cruribus: illum
 Balbutit scaurum prauis saltum male talis.
 Parcius hic viuuit: frugi dicatur. ineptus
 Et iactantior hic paulo est? concinnus amicis
 Postulat vt videatur. at est truculentior, atq;
 Plus aequo liber: simplex fortisq; habeatur.
 Caldior est: acres internumeretur opinor.
 Hac res, & iungit, iunctos & seruat amicos.

At nos virtutes ipsas inuertimus, atq;
 Sincerum cupimus vas incrustare. probus quis
 Nobiscum viuuit: multum dimissus homo: illi
 Tardo cognomen pingui damus. hic fugito omnes
 Infidias, nulliq; malo latus obdit apertum:
 (Cum genus hoc inter vita versetur, vbi acris
 Inuidia, atq; vigent vbi crimina) pro bene sano,
 Ac non incauto, fictum, astutumq; vocamus.
 Simplicior si quis: (qualem me saepe libenter
 Obrulerim tibi ~~Ad accenas~~) vt sorte logentem,

Aut t
 Com
 Quam
 Nam
 Qui m
 Cum n
 (Simo
 Si vole
 Qui ne
 Postul
 Pecca
 De
 Ceter
 Ponde
 Vt que
 Si q
 Seme
 In cruc
 Sano
 Maius p
 Quod m
 Odisti,
 Qui, nisi
 Mercede
 Porrect
 Com
 Euandri
 Aut posu
 Sufulit
 Sit mibi
 Prodidit

Aut tacitum appellat, quouis sermone molestus:
 Communi sensu plane caret, inquit, eheu
 Quam temere in nosmet legem sancimus iniquam.
 Nam vitij nemo sine nascitur. optimus ille est,
 Qui minimis vrgetur. amicus dulcis, vt equum est:
 Cum mea compenset vitij bona; pluribus hisce,
 (Si modo plura mihi bona sunt) inclinor, amari
 Si volet. hac lege: in trutina ponetur eadem.
 Qui ne tuberibus proprijs offendat amicum
 Postulat, ignoscit verrucis illius: equum est
 Peccatis veniam poscentem, reddere rursus.

Deniq;, quatenus excidi penitus vitia iræ,
 Cetera idem nequeunt stultis herentia: cur, non
 Ponderibus, modeliq;, suis ratio vititur? ac res
 Vt quaque est, ita supplicis delicta coerces?

Si quis eum seruum patinam qui tollere iussus,
 Semefos pisces, tepidumq;, ligurierit ius,
 In cruce suffigat, Labeone insanius inter
 Sanos dicatur, quanto hoc furiosus, atq;
 Maius peccatum est? paulum deliquit amicus,
 Quod nisi concedas, habere insuavis, acerbus
 Odisti, & fugis, vt Drusonem debitor eris:
 Qui, nisi cum tristes misero venere Calenda,
 Mercedem: aut nummos vnde vnde extricat, amaras,
 Porrecto iugulo historias, captiuus vt, audit:

Comminxit lectum potus, mensava catillum
 Euandri manibus tritum deiecit: ob hanc rem
 Aut positum ante mea quia pullum in parte catini
 Sustulit esuriens: minus aut iucundus amicus
 Sit mihi? quid faciam, si furtum fecerit? aut si
 Prodiderit commissa fide. sponsumve negarit?

Queis

Quae parua esse fere placuit peccata, laborant,
 Cum ventum ad verum est, sensus moresq; repugnant.
 Atq; ipsa vtilitas iusti prope mater, & aequi.
 Cum prorepererunt primis animalia terris,
 Mutum & turpe pecus glandem, atque cubilia pro-
 pter

Vnguibus & pugnis, dein sustibus, atq; ita porro
 Pugnabant armis, quae post fabricauerat vsus:
 Donec verba, quibus voces, sensusq; notarent,
 Nominaq; inuenerent. de hinc absterere bello,
 Oppida caeperunt munire, & ponere leges,
 Ne quis fur esset, neu latro, neu quis adulter:
 Nam fuit ante Helenam mulier deterrima belli
 Causa: sed ignotis perierunt mortibus illi:

Quos

* Quid Venerem incertam rapientes more ferarum,
 Virtus editior cadebat, ut in grege taurus.
 Iura inuentam metu iniusti fateare necesse est:
 Tempora si fastosq; velis euoluere mundi.
 Nec natura potest iusto discernere iniquum,
 Diuidit ut bona diuersis fugienda petendis.

Nec vincet ratio hoc, tantumdem ut peccet, idem-
 que

Qui teneros caules alieni fregerit horti:
 Et qui nocturnus diuum sacra legerit, adsit
 Regula peccatis quae poenam irroget aquas:
 Ne scutica dignum horribili sectere flagello.
 Nam ut ferula cadas meritum maiora subire
 Verbera, non vereor: cum dicas esse pares res
 Furta latrocinij, & magnis parua, minoris
 Falce recisurum simili te: si tibi regnum
 Permittant homines. Si diues, qui sapiens est,

Et sutor

Et sutor
 Cur o
 Chrysi
 Nec so
 Ut qua
 Optim
 Abiecto
 Sutor e
 Est * op
 Lasciu
 Vgeri
 Rump
 Ne
 Rex ibi
 Prater
 Ignosce
 Ing, vic
 Pruar

EVpo
 Atq
 Si quis er
 Quod ma
 Famosus
 Hinc om
 Mutatis
 Emuncta
 Nam fui
 Vt magni

Et sutor bonus, & solus formosus, & est rex:
 Cur optas, quod habes: non nosti, quid pater, inquit,
 Chrysiippus dicat: sapiens crepidas sibi numquam,
 Nec soleas fecit sutor tamen est sapiens. quo?
 Vt quamuis tacet Hermogenes, cantor tamen atq;
 Optimus est modulator vt Alfenus vaser omni
 Abiecto instrumento artis, clausaq; taberna,
 Sutor er at: sapiens operis sic optimus omnis
 Est * opifex sic rex solus. vellunt tibi barbam
 Lasciui pueri quos tu nisi fuste coerces,
 Vrgeris turbacircum te stante, miserq;
 Rumperis, & latras magnorum maxime regum.

*Opifex
 lus sic.

Ne longum faciam: dum tu quadrante lauatum
 Rex ibis, neq; te quisquam stipator ineptum
 Prater Crispinum sectabitur: & mihi dulces
 Ignoscent, si quid peccauero stultus, amici:
 Inq; vicem illorum patiar delicta libenter.
 Priuatusq; magis viuam te rege beatus.

SATYRA IIII.

EVpolis, atq; Cratinus Aristophanesq; poeta,
 Atq; alij, quorum comedia prisca virorum est:
 Si quis er at dignus describi, quod malus aut fur
 Quod machus foret, aut sicarius, aut alioquis
 Famossus: multa cum libertate notabunt.
 Hinc omnis pendet Lucilius hosce secutus,
 Mutatis tantum pedibus, numerisq; facetus,
 Emuncte naris, durus componere versus.
 Nam fuit hoc vitiosus: in hora saepe ducentos,
 Vt magnum, versus dictabat si ans pede in vno:

CUM

Cum flueret lutulentus, erat quod tollere velles.
 Garrulus, atq; piger scribendi ferre laborem:
 Scribendi recte, nam vt multum, nil moror. ecce
 Chriftimus minimo me p̄uocat: accipe, ſi vis,
 Accipe iam tabulas, detur nobis locus, hora.
 Cufodes videamus vter plus ſcribere poſit.
 Dū bene fecerunt inopis me quodq; paſilli

¶ Loquentē. Finxerunt animi, raro, & per pauca* loquentis.

At tu concluſas hircinis ſc̄llibus auras
 Vſq; laborantes, dum ferrum molliat ignis,
 Vt mauiſ, imitare. beatus Fannius, vltro
 Delatis Capſis & imagine cum mea nemo
 Scripta legat, vulgo recitare timentis, ob hanc rem
 Quod ſunt, quos genus hoc minime iuuat, vtpote
 plures

Culpari dignos. Quemuis media erue turba:
 Aut ob auaritiā, aut miſera ambitione laborat;

Hunc capit argenti ſplendor ſtupet Albius are:
 Hic mutat merces ſurgente à Sole ad eum, quo
 Veſpertina tepet regio quim per mala præceps
 Fertur, vti puluis collectus turbine, nequid
 Summa deperdat metuens, aut amplius vt rem.
 Omnes hi metunt verſus, odere poetas.

¶ i. Acer eſt. * Fænum habet in cornu, longe fuge, dum modò
 riſum

Excitiat ſibi, non hic cuiquam parcer amico:
 Et quodcūq; ſemel chartis illeuerit, omnes
 Geſtiet à farno redeuntes ſcire lacuq;
 Et pueros, & annuſ. Agedum pauca accipe contra.
 Primum ego me illorum, dederim quibus eſſe poetas,

Excet-

Excerpt
 Dixerit
 Sermon
 Ingeni
 Magna
 Idcir
 Eſſet qu
 Nec ven
 Differt
 Scuit, q
 Filius:
 Ebrius,
 Noctem
 Audire
 Non ſat
 Quem ſi
 Quo per
 Olim q
 Tempor
 bum
 Poſteriu
 Non vt j
 Belli fer
 Inuenia
 Hactem
 Num
 Suſpect
 Ambula
 Magnus
 Et viua
 Vt ſi tu

Excerptam numero: neque enim concludere versum

Dixeris esse satis: neque si quis scribat, uti nos,

Sermoni propiora, putes hunc esse poetam.

Ingenium cui sit, cui mens diuimior, atque os

Magnafonaturum, des nominis huius honorem.

Idcirco quidam, Comædia necne, poema

Esset quæsiuere, quod acer spiritus, ac vis,

Nec verbis, nec rebus inest: nisi quod pede certo

Differt sermoni. sermo merus. at pater ardens

Sauit, quod meretrice nepos insanit amica

Filius: vxorem grandi cum dote recuset:

Ebrius, & magnum quod dedecus, ambulet ante

Noctem cum facibus. nunquid Pomponius istis

Audiret leuior a pater si viueret? ergo

Non satis est puris versum perscribere verbis:

Quem si dissoluas, quiuis stomachetur eodem,

Quo personatus pacto pater his, ego quæ nunc

Olim quæ scripsit Lucilius, eripias si

Tempora certa, modosq; & quod prius ordine ver-
bum est.

Posterius facias, præponens vltima primis:

Non ut si soluas. postquam discordia tetræ

Belli ferratos postes, portasq; refregit:

Inuenias etiam disiecti membra poetæ.

Hactenus hæc: alias iustum sit, necne poema,

Nunc illud tantum quæram, meritone tibi sit

Suspectum genus hoc scribendi. Sulcius acer

Ambulat, & Caprius, rauci male, cumq; libellis

Magnus uterq; timor latronibus, at bene si quis

Et viuat puris manibus contemnat vtrumq;

Vt sis tu similis Cali, Byrrhiq; latronum:

Non ego sum Capri, neq; Sulci: cur metuas me?
 Nulla taberna meos habeat, neq; pila libellos,
 Queis manus insudet vulgi, Hermogenisq; Tigell?

Non recitor cuiquam, nisi amicis, idque coactus
 Non vbiuis, cor amve quibuslibet, in medio qui
 Scripta fore recitent, sunt multi, quique lauantes:

Suaue locus voci resonat conclusus, inanes
 Hoc iuuat, haud illud quarentes, num sine sensu,

Tempore num faciant alieno, ledere gaudes,
 Inquis, & hoc studio prauus facis vnde petitum

Hoc in me iacis? est auctor quis denique eorum,
 Vixi cum quibus? absentem qui rodit amicum

Qui non defendit alio culpante, solutos
 Qui caprat risus hominum, famamq; dicacis:

Fingere qui non visa potest, commissa tacere

Qui nequit hic niger est, hunc tu Romane caueto.

Sape tribus lectis videas cenare quaternos:

E quibus vnus auet, quauis aspergere cunctos,

Præter eum, qui prabet aquam, post, hunc quoque
 potus,

Condita cum verax aperit præcordia Liber.

Hic tibi comis, & vrbani, liberq; videtur

In festo nigris ego si risi, quod ineptus

Pastillos Rusillus olet, Gorgonius hircum:

Luividus, & mordax videor tibi mentio si qua

De Capitolini furtis iniecit a Petilli

Te coram fuerit, defendas, vi tuus est mos,

Me Capitolinus conuictore vsus, amicosq;

A puero est, causaq; me a permulta rogatus

Fecit: & incolumis lator quod viuunt in vrbe.

Sed tamen admiror, quo pacto iudicium illud

Eugerit

Fugerit
 Aerug
 Atq; a
 Possun
 Dixer
 Cum v
 Ut fug
 Cum m
 Viuer
 Non m
 Barus
 Per de
 Cum d
 Ne seq
 Possen
 Aiebat
 Sit mel
 Tradit
 Dum c
 Incolum
 Membr
 sic m
 Formab
 Vi face
 Vnum
 Siue ve
 Nec ne
 Hic atq
 Exanim
 Sic tene
 Absterr

Fugerit: hic nigræ succus loliginis, hæc est
 Aerugo mera: quod vitium procul absore chartis,
 Atq; animo prius, vt si quid promittere de me
 Possum aliud, vere promitto liberius si
 Dixero quid, si forte iocosus: hoc mihi iuris
 Cum venia dabis: * insuenit pater optimus hoc * me, * Inscuit aut
 Vt fugerem, exemplis vitiorum quæq; notando
 Cum me hortaretur parce, frugaliter, atq;
 Viuerem vti contentus eo, quod mi ipse parasser:
 Nonne vides Albi, vt male viuat filius: vtq;
 Barus inops? magnum documentum, ne patriam rem
 Perdere quis velit, à turpi meretricis amore
 Cum deterreret: Sectani dissimilis sis.
 Ne sequerer mœchas, concessa cum Venero vti
 Posses deprensi non bella est fama Treboni,
 Aiebat sapiens, vitatu, quidq; petitu
 Sit melius, causas reddet tibi, mi satis est, si
 Traditum ab antiquis morem seruare, tuamq;
 Dum custodis eges, vitam famamq; tueri
 Incolumem possim: simul ac durauerit atas
 Membra, animamque tuum, * nabis sine cortice, * Non ego
 sic me bis admo-
 Formabat puerum dictis, & siue iubeat nitore aut
 Vt facerem quid, habes auctorem, quo facias hoc, magistro.
 Vnum ex iudicibus selectis obijciebat,
 Siue vetabat; an hoc inhonestum, & inutile factum,
 Necne sit, addubites: flagret rumore malo cum
 Hic atq; ille: auidos vicinum funus vt egros
 Exanimat, mortisq; metu sibi parcere cogit:
 Sic teneros animos aliena opprobria saepe
 Absterrent. vitij ex hoc ego sanus ab illis

Perniciem quacunq; ferunt: mediocribus, & queis
 Ignoscas, vitijs teneor fortassis, & istinc
 Largiter abustulerit longa at as, liber amicus,
 Consilium proprium. neq; enim cum lectulus, aut me
 Porticus excepit, desum mihi rectius, hoc est:
 Hoc faciens viuan melius, sic dulcis amicis
 Occurrant, hoc quidam non belle: nunquid ego illi
 Imprudens olim faciam simile? hac ego mecum
 Compresis agito labris. vbi quid datur oti,
 Illudo chartis hoc est mediocribus illis
 Ex vitijs vnum: cui si concedere nolis:
 Multa poetarum veniat manus auxilio, que
 Sit mihi: nam multo plures sumus: ac veluti te,
 Iudai cogemus in hanc concedere turbam.

SATYRA V.

Egressum magna me excepit Aricia, Roma
 Hospitio modico: rhetor comes Heliodorus,
 Græcorum longe doctissimus. inde forum Appi
 Differtum nautis, cauponibus, atq; malignis,
 Hoc iter ignaui diuisimus. altius; ac nos
 Præcinctis vnum: minus est grauis Appia tardis.
 Hic ego propter aquam quod erat deterrima, ventri
 Indico bellum, cenantes haud animo æquo
 Expectans comites: iam nox inducere terris
 Umbras, & celo diffundere signa parabat.
 Tum pueri nautis, pueris conuicia nautæ
 Ingerere huc appelle, trecentos inseris: ohe
 Iam satis est. dum es exigitur, dum mula ligatur,
 Totā abit hora, mali culices, ranæq; palustres
 Auertunt somnos,

Multa pr
 Certatin
 Incipit:
 Nautap
 Iamy, di
 Sentimus
 Ac mule,
 Fuisse dol
 Ora mar
 Milli
 Impositu
 Huc ven
 Cocceus
 Legati, a
 Hic oculi
 Illinere. i
 Cocceus
 Factus bo
 Fundos
 Linguim
 Prætexta
 In Mamu
 Murena p
 Posteralu
 Plotius, &
 Occurrun
 Terra tul
 O, qui co
 Nil ego c
 Proxima
 Præbuit, &

Multa prolutus vappa nauta, atq; viator
 Certatim tandem fessus dormire viator
 Incipit: ac missa pastum ret maculamula
 Nauta piger saxo religat. stertitq; supinus.
 Iamq; dies aderat, cum nil procedere lintrem
 Sentimus: donec cerebrosus profulit vnus.
 Ac mula, nautaeq; caput, lumbosq; saligno
 Fusse dolat. quarta vix demum exponitur hora.
 Ora manusq; tua lauimus Feronia lympha,
 Milliarum praestria * repimus: atq; subimus
 Impositum saxis late candentibus Ausur.
 Huc venturus erat Maccenas optimus, atque
 Cocceus, nisi magnis de rebus vterque
 Legati auersos soliti componere amicos,
 Hic oculis ego nigris meis collyria lippus
 Illinere. interea Maccenas aduenit, atque
 Cocceus, Capitoq; simul Fonteius ad vnguem
 Factus homo, Antoni, non vt magis alter, amicus.
 Fundos Ausidio Lusco Praetore libenter
 Linguimus, insani ridentes praemia scribe,
 Praetextam & latum clauum, prunaeq; batillum.
 In Mamurrarum laesi deinde vrbe manemus,
 Murenas praebente domum, Capitone culinam.
 Poster alux oritur multo gratissima: namque
 Plotius, & Varius Simiessa, Virgiliusq;
 Occurrunt: animae, quales neque candidiores
 Terra tulit: neque quis me sit deuietior alter.
 O, qui complexus, & gaudia quanta fuerunt?
 Nil ego contulerim iucundo sanus amico.
 Proxima Campano ponti quae villula, tectum
 Praebuit, & parochi, quae debent ligna, salemq;.

*Repim.

Hinc muli Capuæ clitellas tempore ponunt.
 Lusum it Macenas, dormitum ego, Virgilius q̄.
 Namque pila lippis inimicum, & ludere crudis.
 Hinc nos Conceij recipit plenissima villa,
 Quæ super est. Claudii caupona. Nunc mihi paucis
 Sarmenti, scurræ pugnam, Mesi que Cicerris,
 Musa, velim memores & quo patre natus vterque
 Contulerit lites. Mesi clarum genus Osci:
 Sarmenti domina extat. ab his maioribus orti
 Ad pugnam venire prior Sarmentus: equi te
 Esse feri similem dico, ridemus: & ipse
 Mesi, accipio: caput & mouet: ô tua cornu
 Niforei execto frons, inquit, quid faceres? cum
 Sic mutilus imitaris? at illi fœda cicatrix
 Sat ofsam laui si ontem turpauerat oris.
 Campanum in morbum, in faciem permulta iocatus
 Pastorem saltaret vti Cyclopa, rogabat:
 Nil illi larua, aut Tragicis opus esse cothurnis.
 Multa Cicerrus ad hæc: donasset iam ne catenam
 Ex voto Laribus, quærebat: scriba quod esset,
 Deterius nihilo domine ius esse, rogabat
 Denique cur vnquam fugisset, cui satis vna
 Ferris libra foret gracili sic, tamque pusillo.
 Porcus incunde canam produximus illam.
 Tendimus hinc recta Beneuentum: vbi sedulus hospes
 Pene arsit macros, dum turdos versat in igne:
 Nam vga per veterem dilapso flamma culinam
 Vulcano summum properabat lambere tectum,
 Coniuuas auidos canam, seruosq; timentes
 Turpare, atque omnes restringere velle videres.
 Lucipit ex illo montes Appulia notos

Os impu-
sum.

oster

Ostentat
 Numquid
 Villarec
 Vdos cur

Quattuor
 Mansuri
 Signis pe
 Hic aqua
 Callidus
 Nam C
 Qui loc
 Flentib
 Inde Ru
 Carpent
 Pester a
 Bari mo
 Iratis ex
 Dum fla
 Persua
 Non ego
 Nec, si q
 Tristes e
 Brandy

N
 Nec qu
 Olim qu
 Vt pler

Ostentare mihi, quos torret Atabulus, & quos
 Numquam erepsimus, nisi nos vicina Trivicis
 Villa recepisset lacrimoso non sine fumo,
 Vdos cum folijs ramos vrente camino.

*

Quattuor hinc rapimur, viginti & millia rhedis.
 Mansuri oppidulo, quod versu dicere non est:
 Signis per facile est, venit vilissima erum
 Hic aqua, sed panis longe pulcherrimus, vltra
 Callidus vi soleat humeris portare viator.
 Nam Carusi lapidosus, aquae non ditior vrna:
 Qui locus a forti Diomede est conditus olim.
 Flentibus hinc Varius discedit mæstus amicis.
 Inde Rubos fessi peruenimus, utpote longum
 Carpentis iter, & factum corruptius imbri.
 Postera tempestas melior, via peior adusq;
 Bari membra piscosi: de hinc Gnatia Lymphis
 Iratis extracta dedit risusq; iocosq;
 Dum flamma sine thura liquefcere limine sacro
 Persuadere cupit, credat Indæus Apella,
 Non ego, namque deos didici securum agere auum
 Nec, si quid miri faciat natura, deos id
 Tristes ex alto cali demittere tecto.
 Brandusum longa finis chartaq; vieq;.

SATYRA VI.

NON, quia Macenas Lydorum quicquid Etruscos
 Incoluit fines, nemo generosior est te,
 Nec quod auus tibi maternus fuit, atque paternus,
 Olim qui magnis legionibus & imperit arant:
 Vt pleriq; solent, naso suspendis adunco

* Imperita-
runt.

O 4

Ignatos

Ignotos, vt me libertino patre natum:
 Cum referre negas, quali sit quisque parente
 Natus, dum ingenuus, persuadcs hoc tibi vere,
 Ante potestatem Tulli, atque ignobilis regnum,
 Multos saepe viros nullis maioribus ortos,
 Et vixisse probos, amplius & honoribus auctos.

Contra Leuinum Valerigenus, vnde Superbus
 Tarquinus regno pulsus fuit: vnus asis
 Non vnquam pretio pluri licuisse, notante
 Iudice, quem nostri, populo: qui stultus honores
 Sape dat indignis, & fama seruit ineptus:
 Qui stupet in titulis, & imaginibus, quid oportet
 Nos facere à vulgo longe, lateque remoros?
 Namque esto, populus Leuino mallet honorem,
 Quam Decio mandare nouo: Censorq; moueret
 Appius: ingenno si non essem patre natus,
 Vel merito, quoniam in propria non pelle quiessem.
 Sed fulgente trahit constrictos gloria curru
 Non minus ignotos generosis, quo tibi Tulli
 Sumere depositum clauum? fierique tribunum?
 Inuidia accreuit, priuato quae minor esset.
 Nam vt quisque insanus nigris medium impedijt crux
 Pellibus, & latum demisit pectore clauum:
 Audit continuo quis homo hic, * aut quo patre natus?
 Vt si qui aegrotet, quo morbo Barrus, haberi
 Et cupiat formosus: eat quacumque, puellis
 Inijciat curam quarendi singula, quali
 Sit facie, sura quali, pede, dente, capillo.
 Sic qui promittit, ciues, urbem sibi cura,
 Imperium fore, & Italiam, & delubra deorum,
 Quo patre sit natus, num ignota matre in bouestus

*Tunicam
 latis clauis
 ornatam.
 est: quo.

Omnes

Omne
 Tu ne
 *Deij
 At No
 Nam
 Et Me
 Concu
 Cornu
 Na
 Quem
 Num
 Quo
 Disin
 Iure
 Preser
 Ambi
 Me p
 Null
 Virg
 Vt ve
 (Inf
 Non
 Me S
 Sed q
 Pau
 Esse
 Quo
 Non
 A
 Men
 Egre

Omnes mortales curare, & querere cogit.

Tu ne Syri Dama, aut Dionysi filius audeas

*Deijcere è saxo ciues, aut trudere Cadmo?

At Nouius collega gradu post me sedet vno.

Namq; est ille, pater quod erat meus, hoc tibi Paulus

Et Messalla videris. at hic si plaustra ducenta,

Concurrantq; forotria funera, magna sonabit

Cornua, quod vincatq; tubas. saltem tenet hoc nos

Nunc ad me redeo libertino patre natum:

Quem rodunt omnes libertino patre natum:

Nunc, qua Macenas tibi sum conuictor: at olim,

Quod mihi pareret legio Romana Tribuno.

Disimile hoc illi est: quia non, vt fors an honorem

Iure mihi inuideat quiuis, ita te quoque amicum,

Præsertim cautum dignos assumere, praua

Ambitione procul, felicem dicere non hoc

Me possum casu, quod te sortitus amicum.

Nulla etenim mihi te fors obtulit, optimus olim

Virgilius, post hunc Varius dixere, quid essem.

Vt veni coram, singultim pauca locutus:

(Infans namq; pudor prohibebat plura profari.)

Non ego me claro natum patre, non ego circum

Me Saturoiano vectari rura caballo.

Sed quod eram, narro, respondes (vt tuus est mos)

Pauca: abeo: & reuocas nono post mense, iube sq;

Esse in amicorum numero, magnum hoc ego duco,

Quod placui tibi: qui turpi secernis honestum,

Non patre præclaro: sed vitæ & pectore puro.

Atqui si vitis mediocribus: ac me a paucis

Mendosa est natura, alioqui recta: velut si

Egregio in sperfos reprehendas corpore Nautos:

*vt Trib. pl.
faciebant.

Si neque auaritiā, neque sordes, ac mala lustrā
 Obijciat vere quisquam mihi: purus, & insons,
 (Vt me collaudem) si & viuo carus amicis:
 Causa fuit pater his, qui macro pauper agello
 Noluit in Flauii ludum me mittere: magni
 Quo pueri magnis è centurionibus orti
 Lano suspensil oculos, tabulamq; lacerto
 Ibant octōnis referentes idibus etiā.
 Sed puerum est ausus Romam portare, docendum
 Artes: quas doceat quiuis Eques, atque Senator
 Semet prognatos: vestem seruosq; sequentes
 In magno vt populo si quis vidisset, auita
 Ex re praeberi sumptus mihi crederet illos.
 Ipse mihi custos incorruptissimus omnes
 Circum doctores aderat. quid multa? pudicum,
 (Qui primus virtutis honos) seruauit ab omni
 Non solum factio, verum opprobrio quoque turpi:
 Nec timuit, sibi ne vitio quis verteret olim
 Si praeco paruas, aut, vt fuit ipse coactor
 Mercedes sequeretur: neque ego essem quaestus. ob hoc
 nunc

Laus illi debetur, & à me gratia maior.

Nil me pœniteat sanum patris huius: eoque
 Non, vt magna dolo factum negat esse suo pars,
 Quod non ingenuos habeat, clauosque parentes:
 Sic me defendam. longe me a discrepat istis
 Et vox, & ratio. nam si naturā iuberet
 Acertis annis eum remeare per actum.
 Atque alios legere ad fastum quoscumq; parentem
 Optaret sibi quisque meis contentus, * onustus
 Fascibus, & sellis, nolim mihi sumere deimens

¶ *Gracchos*

Iudicio

Iudicio
 Nollen
 Nam
 Atque
 Et com
 Exire
 Pasce
 Ire lic
 Mant
 Ob
 Cum
 Te pu
 Hoc e
 *Mul
 Inced
 Falla
 Sape
 Ad p
 Cera
 Pocu
 Vilis:
 Deim
 Surg
 Vult
 Ad q
 Aut
 Non
 Ast
 Adm
 Pra
 Veni

Iudicio vulgi. sanus fortasse tuo: quod
 Nollem onus haud vnumquam solitus portare molestum.
 Nam mihi continuo maior quaerenda foret res,
 Atque salutandi plures: ducendus & vnus,
 Et comes alter, vt ne solus, rusve peregreve
 Exirem: plures calones, atque caballi
 Pascendi: ducenda petorrita. nunc mihi curto
 Ire licet mulo, vel si libet, vsque Tarentum:
 Mantica cui lumbos onere vlcerat: atq; eques armos.
 Obijciet nemo sordes mihi, quas tibi Tulli:
 Cum Tiburte via Pratorum quinque sequuntur.
 Te pueri lasanum portantes, cenopherumq;
 Hoc ego commodius, quam tu praclare Senator,
 * Multis atq; alijs viuo. quacumq; libido est,
 Incedo solus: percontor, quanti olus ac far:
 Fallacem circum * vespertinusq; per erro
 Sape forum: assisto diuinis: inde domum me
 Ad porri & ciceris refero, * lachaniq; catinum.
 Cana ministratur pueris tribus: & * lapis albus.
 Pocula cum cyato duo sustinet: astat echinus
 Vilis: cum patera guttus, Campana supellex,
 Deinde eo dormitum, non sollicitus mihi quod cras
 Surgendum sit mane, obcundus * Marsia, qui se
 Vultum ferre negat Nouiorum posse minoris.
 Ad quartam iaceo, post hanc vagor, aut ego lecto.
 Aut scripto, quod me tacitum iuuet, vngor oliuo,
 Non quo si audatis immundus * Nata lucernis.
 Ast vbi me fessum Sol acrior ire lauatum
 Admonuit, fugio rabiosi tempora signi.
 Pransus non auide, quantum inter pellet inani
 Ventre diem durare, domesticus ocior, hac est

* Millibus

* Vesperis.

 * Oleris mē
 fa Delphica
 ex albo la-
 pide.

 * Marsy
 status.

 * vaca i. fab.
 lo.

Vita

victurus

Vit a solutorum miser a ambitione, gr auig,
 His me consolor * victurum suauius, ac si
 Quæstor auus, pater, atque meus patruusq, fuissent.

SATYRA VII.

Proscripsi Regis Rupili pus, atque venenum,
 Hybrida quo pacto sit Persius vitus, opinor
 Omnibus & lippis notum, & tonsoribus esse.
 Persius hic permagna negotia diues habebat
 Clazomenis, etiam lites cum Rege molestas:
 Durus homo, atque odio qui possit vincere Regem,
 Confidens, tumidusq, adeo sermonis amari,
 Sifemas, Barros vt equis procurreret albis.
 Ad Regem redeo, postquam nihil inter vtrumq,
 Conuenit (hoc etenim sunt omnes iure molesti,
 Quo fortes quibus aduersum bellum incidit: inter
 Hæctora Priamiden, animosum atque inter Achillen
 Ira fuit capitalis, vt vltima diuideret mors:
 Non aliam ob causam, nisi quod virtus in vtroque
 Summa fuit. duo si discordia vexet inertes,
 Aut si disparibus bellum incidat, vt Diomedi
 Cum Lycio Glaucō: discedat pigrior vtro
 Muneribus missis) Bruto Prætorē tenente
 Ditem Asiam, Rupili, & Persi par pugnat: vti non
 Compositus melius cum Birho Bachius: in ius
 Acres procurrunt, magnum spectaculum vterque.
 Persius exponit causam: ridetur ab omni
 Conuentu: laudat Brutum, laudatq, cohortem.
 Solem Asia Brutum apellat, stellasq, salubres
 Appellat comites excepto Rege, Canem illum
 Inuisum agricolis fidus, venisse ruebat

Flumen

Flamen vt hibernum, fertur quorara securis,

Tum Prænestinus falso, multumq; fluenti

* Expressa arbusto regerit conuitia, durus
Vindeminator, & inuictus, cui saepe viator
Cessisset magna compellans voce cucullum.
At Græcus, postquam est * Italo perfusus aceto,
Persius exclamat, per magnos, Brute, deos te
Oro qui Reges consueris tollere cur non
Hunc Regem iugulas? operum hoc (mibi crede)
tuorum est.

* Itala men-
dacitate

SATYRA VIII.

O Lim truncus eram ficulnus, inutile lignum:
Cum faber incertus scammū faceret ne Priapū
Maluit esse deum: deus inde ego, surum, auiumq;
Maxima formido: nam fures dextra coerces:

*

Ast importunas volucres in vertice arundo
Terret fixa, vetatq; nouis considerare in hortis.
Huc prius Angustis eiecit a cadauer a cellis
Conseruus vili portanda locabat in arca.
Hoc miser a plebi stabat commune sepulcrum,
Pantolabo scurræ, Nomentanoq; nepoti.
Mille pedes in fronte, trecentos cippus in agrum
Hic dabat, heredes monimentum ne sequeretur:
Nunc licet Exquilij habitare salubribus, atq;
Aggere in aprico spatium, quo modo tristes
Albis in formem spectabant ossibus agrum.
Cum mihi non tantum furesq; seraq; sueta.
Hunc vexare locum, curæ sunt, atque labori:
Quantum, carminibus quæ versant, atque venenis

Huma-

Humanos animos: has nullo perdere possum,
Nec prohibere modo, simul ac vaga Luna decorum
Protulit os, quin ossa legant, herbasq; nocentes.

Vidi egomet nigra succinctam vadere palla

Canidiam pedibus nudis, passosq; capillo,

¶ Tanquam
furiam aut
canem.

Cum Sagana maiore * vlulantem, pallor vtrascq;

Fecerat horrendas aspectu scilicet terram

Vnguibus, & pullam diuelleret mordicus agnam

Cœperunt, cruor in fossam confusus, vt inde

Manes elicerent animas responsa daturas

Lanea, & effigies erat altera cerea: maior

Lanea, quæ pœnis comesperet inferiorem

Cerea suppliciter stabat, seruilibus vtq;

Iam peritura modis. Hec atam vocat altera seuam,

Altera Trisiphonem, serpentes, atq; videres

Infernas errare canes: Lunamq; rubentem,

Ne foret his testis, post magna latere sepulcra

*

Singula quid memorem? quo pacto alterna loquentes,

Vmbra cum Sagana resonarent triste, & acutum?

Vtique lupi barbam varia cum dente colubæ

Abdiderint furtim terris? & imagine cerea

Largior arsit ignis? & vt non testis inultus

Horruerim voces Furiarum, & facta duarum?

Nam, dispersa sonat quantum vesica, pepedi

Dissisa nate ficus, at illa currere in urbem,

Canidia dentes, altum Sagana calidrum

Excidere, atq; herbas, atque incantata lacertis

Vnicula, cum magnorifugis, iocosis, videres.

SATYRA IX.

IBam forte via sacra (sicut meus est mos)

Nescio quid meditans nugarum, totus in illis:

*Occurrit quidam notus mihi nomine tantum:

*Accurrit

Arreptaq; manu: quid agis dulcissimi rerum?

Suauiter, vt nunc est, inquam: & cupio omnia qua vis

Cum affectaretur, numquid vis? occupo. at ille,

Noris nos, inquit: docti sumus, hic ego, pluris

Hoc, inquam, mihi eris misere discedere querens,

Ire modo ocius: interdum consistere: in aurem

Dicere nescio quid puero, cum sudor ad imos

Manaret talos: ô te Bollane cerebri

Felicem aiebam tacitus, cum quidlibet ille

Garriret, vicos, vrbem laudaret, vt illi

Nil respondebam: misere cupis, inquit, abire

Iam dudum, video: sed nil agis, vsque tenebo,

Persequar hinc: quo nunc iter est tibi? nil opus est te

Circumagi: quendam volo visere, non tibi notum:

Trans Tiberim longe cubat is prope Casaris hortos.

Nil habeo quod agam, & non sum piger, vsq; sequar te.

Demitto auriculas vt iniqua mentis asellus,

Cum grauius dorso subijt onus, incipit ille:

Si bene me noui, non Viscum pluris amicum,

Non Varium facies, nam quis me scribere plures.

Aut citius possit versus? quis membra mouere

Mollius? inuideat quod & Hermogenes, ego canto.

Interpellandi locus hic er at. Est tibi mater?

Cognati? queis te saluo est opus? haud mihi quisquam:

Omnes composui felices. nunc ego resto:

Confice, namq; instat fatum mihi triste, Sabella

Quod puero cecinit, diuina moi a anus vrna:

Hunc

Hunc neg³ dir a venena, nec hosticus auferet ensis,
 Nec laterum dolor, aut iustus, nec tarda podagra:
 Garrulus hunc quando consumet cumque loquaces
 Si sapiat vitet. simul ac adoleuerit aias.
 Ventum erat ad Vesta, quarta iam parte diei
 Praterita: & casu tunc respondere vadato
 Debebat: quod ni facisset: perdere litem.
 Si me amas, inquit, paulum hic ades. Inteream. *st*
 Aut valeo* stare, aut noui ciuilia iura:
 Et propero, quo scis. Dubius sum quid faciam, inquit,
 Tene relinquam, an rem. Me sodes. Non faciam, ille:
 Et pracedere capit. ego, vt contendere durum est
 Cum victore, sequor. Macenas quomodo tecum?
 Hinc repetit. Paucorum hominū, & mentis bene sanae.
 Nemo dexterius fortuna est vsus. Haberes
 Magnum adiutorem, posset qui ferre secundas:
 Hunc hominem velles si trahere. Dispeream, ni
 Summoesses omnes: non isto viuimus illic,
 Quo tu rere, modo. domus hac nec purior vlla est,
 Nec magis his aliena malis. nil mi officit vnquam,
 Ditiore hic, aut est quia doctior. est locus vni
 Cuiq³ suus. Magnum narras, vix credibile. At qui
 Sic habet. Accendis, quare cupiam magis illi
 Proximus esse. Velis tantummodo: quae tua virtus.
 Expugnabis: & est qui vinci possit: eoque
 Difficiles aditus primos habet. Haud mihi deerit
 Muneribus. seruos corrumpam: non, hodie si
 Exclusus fuero, desistam: tempora queram:
 Occurram in triujs? deducam. Nil sine magno
 Vita labore dedit mortalibus. Hæc dum agit, ecce
 Fuscus Arristius occurrit mihi carus, & illum

*stare in iu-
 se, ante Præ-
 torium

Qui

Qui p
 Quo te
 Et * p
 Distor
 Riden.
 Certe
 Aiebas
 Tempo
 Curtis
 Rellig
 Multa
 Tam n
 Sub cu
 Aduer
 Exclam
 Oppon
 Vndiq

N
 Vt non
 Vrben
 Necta
 Et La
 Ergo
 Audit
 Est br
 Impe
 Et ser
 Defen

Qui pulchre nosset consistimus. vnde venis? &
 Quo tendis? rogat: & respondet, vellere cœpi,
 Et *pressare manu lentissima brachia, nutans,
 Distorquens oculos, vt me eriperet. male falsus
 Ridens dissimulare. meum iecur vrere bilis.
 Certe nescio quid secreto velle loqui te
 Aiebas, mecum. Memini bene: sed melior i
 Tempore dicam, hodie *tricecima sabbata. vin' tu
 Curtis Iudæis oppedere? Nulla mihi inquam,
 Relligio est. At m: sum paulo infirmior, vnus
 Multorum: ignoscas: alias loquar. Hunc cine solem
 Tam nigrum surrexe mihi? fugit improbus, ac me
 Sub cultro inquit. Casu venit obuius illi
 Aduersarius: & quo tu turpissime? magna
 Exclamat voce: & licet antestari? ego vero
 Oppono auriculam. rapit in ius. clamor vtrinq;
 Vndiq; concursus. sic me seruauit Apollo.

*Prensare.

*neomenia

*Te fumens
testem au-
ricula pre-
hensa.

SATYRA X.

NEmpe in composito dixi pede currere versus
 Lucilli quis tam Lucilli fautor inepte est,
 Vt non hoc fateatur? at idem, quod sale multo
 Urbem defricuit, charta laudatur eadem.
 Nec tamen hoc tribuens, dederim quoq; cetera. nã sic
 Et Laberi mimos, vt pulchra poemata, mirer.
 Ergo non satis est risu diducere: et tum
 Auditoris: & est quadam tamen hic quoque virtus.
 Est breuitate opus, vt currat sententia: neu se
 Impediat verbis lassas onerantibus aures
 Et sermone opus est modo tristi, sape iocoso,
 Defendente vicem modo retheris, atque poetæ.

P

Interdum

Interdum urbani percentis viribus, atq;
 Extenuantis eas consulto, ridiculum acris
 Fortius, & melius magnas plerunq; secat res.
 Illi scripta quibus comœdia prisca viris est,
 Hoc stabant, hoc sunt imitandi: quos neque pulcher
 Hermogenes vnumquam legit, neque simius iste
 Nil præter Calium, & doctus cantare Catullum.
 At magnum fecit, quod verbis Græca Latinis
 Miscuit: o seri studiorum, quine putatis
 Difficile, & mirum, Rhodio quod Pitholeonti
 Contigit, as sermo lingua concinnus viraq;
 Suauior: vt Chio nota si commissa Falerni est.
 Cum versus facias, te ipsum percontor: an & cum
 Durat tibi peragenda rei sit causa Petilli?
 Scilicet oblitus patriaq;, patriq;, Latine
 Cum Peditus causas exudet Publicola, atq;
 Coruinus patrijs, intermiscere petit a
 Verba foris malis, Canusini more bilinguis?
 Atque ego cum Græcos facerem natus mare citra
 Versiculo: vetuit me tali voce Quirinus
 Post mediam noctem visus, cum somnia vera:
 In siluam non ligna feras insanias, ac si
 Magnas Græcorum malis implere cæteruas.

*AA. II. Dif
 fingit Me-
 sio Tarpa
 critico.

*Trimetris
 carmen he-
 roicum.

Turgidus Alpinus iugulat dum Memmona, dumq;
 *Defingit Rheni luteum caput: hæc ego ludo.
 Quæ nec in æde sonent certantia, iudice * Tarpa,
 Nec redeant iterum, atq;, iterum spectat a theatri,
 Arguta meretrice potes, Dauoq;, Chremeta
 Eludente senem, comis garrive libellos
 Vnus viuorum Fundani Pollio Regum
 Facta canit * pede ter percusso * forte epos acer,

Vt neiro

Vt ne
 Virgil
 Hoc e
 Atque
 Inuen
 Herem
 At dix
 Plura
 Tu nih
 Nil co
 Non r
 Cum a
 Quid v
 Quere
 Versicu
 Mollius
 Hoc ta
 Ante ci
 Quale f
 Ingeni
 Ambust
 Comis e
 Quam
 Quamq
 Si for et
 Deteret
 Perfect
 Sape ca
 Sape
 Scriptur
 Content

Ut nemo Varius ducit molle atque facetum
 Virgilio annuerunt gaudentes rure Camœna.
 Hoc erat, experto frustra Varrone Atacino,
 Atque quibusdam alijs melius quod scribere possent.
 Inuentore minor: neq; ego illi detrabere ausim
 Herentem capiti multa cum laude coronam.
 At dixi, fluere hunc lutulentum, saepe serentem
 Plura quidem tollenda relinquendis. age quaso,
 Tu nihil in magno doctus reprehendis Homero?
 Nil comis Tragici mutat Lucilius Acci?
 Non ridet versus Enni grauitate minores,
 Cum de se loquitur, non ut maiore reprehens?
 Quid vetat, & nosmet Lucili scripta legentes,
 Querere, num illius, num rerum dura negaris
 Versiculos natura magis factos, & euntes
 Mollius? at si quis pedibus quid claudere senis,
 Hoc tantum contentus, amet scripsisse ducentos
 Ante cibum versus, totidem cœnatus: Etrusci
 Quale fuit Casir apido feruentius anni
 Ingenium: capsis quem fama est esse, librîsq;
 Ambustum proprijs: fuerit Lucilius, inquam,
 Comis & urbanus: fuerit limitatior idem,
 Quam rudis, & Græcis intacti carminis auctor,
 Quamque poetarum seniorum turba: sed ille
 Si foret hoc nostrum fato dilatus in æuam,
 Detereret sibi multa: recideret omne, quod ultra
 Perfectum traheretur: & in versu faciendo
 Sæpe caput scaberet, viuos & roderet vngues.
 Sæpe *stylum vertas, iterum qua digna legi sunt,
 Scripturus: neque te ut miretur turba labores
 Contentus paucis lectoribus, an tua demens,

*Mutes quo
scriptoris.

Vilibus in ludis dictari carmina malis?

Non ego: nam satis est equitem mihi plaudere, vt
audax,

*Mima.

Contemptis alijs, explosa * Arbuscula dixit.

Men' moueat cimex Pantilius? aut cruciet, quod

Vellit et absentem Demetrius? aut quod ineptus

Fannius Hermogenis ledat conuiuia Tigelli?

Plotius, & Varius, Macenas, Virgiliusq;

Velgius, & probet haec Octavius optimus, atq;

Fuscus: & haec vtinam Viscorum laudet vierq;

Ambitione relegata te dicere possum

Pollio, te Messalla tuo cum fratre, simulq;

Vos Bibuli & Serui, simul his te candide Furni:

Complures alios, doctos ego quos, & amicos

Prudens prater eo: quibus haec sint qualiacunq;

Arridere velim, dolitura: si placeant spe

Deterius nostra: Demetri, teq;, Tigelli

*Discipu-
larum.

*Discipulorum inter iubeo plorare cathedras,

I puer, atq; meo citus haec subscribe libello.

Q

Comp

Mille

Quid

q

Omn

Opti

Tra

Irrig

Aut,

Cesa

Pren

Defi

Agn

Aut

Att

Scip

Cun

Ver

Cui

Q. HORATII
FLACCI SER-
MONVM

LIBER SECNDVS.

SATYRA PRIMA.

Vnt quibus in Satyra videar nimis acer
& *vltra

Legem tendere opus: sine neruis altera,
quicquid

Composui, pars esse putat. similesq; meorum

Mille die versus deduci posse. Trebati,

Quid faciam, praescribe. Quiescas. Ne faciam, in-
quis,

Omnino versus? Aio. Pere am male, si non

Optimum er at: verum nequeo dormire. Ter vncti

Transranto Tiberim somno quibus est opus alto.

Irriguumq; mero sub noctem corpus habento.

Aut, si tantus amor scribendi te rapit, aude

Casaris inuicti res dicere, multa laborum

Premia laturus. Cupidum pater optime vires

Deficiunt neg; enim quiuis horrentia pilis

Agmina, nec si acta pereunteis cuspide Gallos,

Aut labentis equo * describat vulnera Parthi.

Attamen & iustum poteras, & scribere fortem

Scipiadam, vt sapiens Lucilius. Haud mihi deero,

Cum res ipsa feret: nisi dextro tempore Flacci

Verba per attentam non ibunt Casaris aurem,

Cui male si palpere, recalcitr at vndiq; tutus.

*Nimium
intendere
satyras, i. ef-
ficere illas
nimis acer

*Describet.

Quanto rectius hoc, quam tristi ledere versu
 Panto labum scurrant, nomen anung, nepotem:
 Cum sibi quisq; timer: quamquã est intactus, & odit
 Quid faciam? saltat Milonius, vt semel ictu
 Accessit feruor capiti, numerusq; lucernis.
 Castor gaudet equis, ouo prognatus eodem,
 Pugnâ. quot capitum viuunt, totidem studiorum
 Millia, me pedibus delectat claudere verba
 Lucilli ritu, nostrum melioris vtroq;
 Ille velut fidis arcana sodalibus olim
 Credebat libris: neque, si male *cesserit, vniquam
 Decurrens alio, neque si bene, quo fit, vt omnis
 Voraria pateat veluti descripta tabella
 Vita senis, sequor hunc, Lucanus, an Apulus anceps:
 Nam Venusinus arat finem sub vtrumq; colonus,
 Missus ad hoc, pulsus (vetus est vt fama) Sabellis:
 *Qua ne per vacuum Romano incurreret hostis:
 Sive quod Appula gens, su quod Lucania bellum
 Incuteret violenta: sed hic stylus haud petet vltro
 Quinquam animantem: & me veluti custodiet ensis
 Vagina tectus, quem cur distringere coner
 Tutus ab infestis latronibus? ô pater, & Rex
 Iupiter, vt pereat positum rubigine telum:
 Nec quisquam noceat cupido mihi pacis, at ille,
 Qui me commoritur (melius non tangere clamo)
 Flebit, & insignis tota cantabitur Vrbe.
 Seruus iratus leges mimitatur, & vnam:
 Canidia Albuci, quibus est inimica: venenum
 Grande malum Turius, sic quis se iudice certet.
 Vt qua quisque valet, suspectos terreat, vique
 Imperet hoc natura potens, sic collige mecum.

*Gessat

*Quo.

Dentis

Dente lupus, cornu taurus petit: vnde, nisi intus
 Monstratum? Sceua viuacem crede nepoti
 Matrem, nil faciet sceleris pia dextera, mirum:
 Ut neque calce lupus quemquam neq; dente petit bos.
 Sed mala tollet anum vitiato melle cicuta
 Ne longum faciam: seu me tranquilla senectus
 Expectat seu mors atris circumuolat alis:
 Diues, inops, Roma seu fors ita iusserit, exul
 Quisquis erit vita scribam, color. O puer, vt sis
 Vitalis, metuo: & maiorum ne quis amicus
 Frigore te feriat. Quid, cum est Lucillus ausus
 Primus in hunc operis componere carmina morem,
 Detrahere & pellem, nitidus qua quisq; per ora
 Cederet introrsum turpis? num Lelius, aut qui
 Duxit ab oppressa meritum Carthagine nomen
 Ingenio offensi? aut laeso doluere Metello?
 Famosiq; Lupo cooperto versibus? atqui
 Primores Populi arripuit, populumq; * tributum,
 Scilicet vni a quis virtuti, atque eius amicis.
 Quin vbi se à vulgo & scena, in secreta remorant,
 Virtus Scipiadae & mitis sapientia Leli
 Nugari cum illo, & discincti ludere, donec
 Decoqueretur olus solisi, quicquid sum ego, quamuis
 Infra Lucilli censum, ingeniumq; tamen me
 Cum magnis vixisse inuita fatebitur vsque
 Inuidia: & si agili querens illidere dentem,
 Offendet solido: nisi quod tu docte Trebati,
 Dissentis. Equidem nihil * huic * diffindere possum.
 Sed tamen vt monitus caueas ne forte negoti
 Incuriat tibi quid sanctarum inscitia legum.
 Si mala condiderit, in quem quis carmina, ius est,

*Tributum

* Hic
Diffingere

Iudiciumq; esto, si quis mala: sed bona si quis
Iudice condiderit laudatur Casare. Si quis
Opprobrijs dignum latruerit, integer ipse:
Soluentur risu tabula, tu missus abibis.

SATYRA II.

Qua virtus, & quantaboni sit, viuere paruo:
(Nec metus hic sermo est, sed quem praecepit

Osellus

*Extra alio
rum nor-
ma, vel sine
no. ma.

Rufficus, * abnormis, sapiens crassaq; Minerva)

Discite non inter lances, mensasq; nitentes,

Cum stupet insanis acies fulgoribus, & cum

Acclinis falsis animus, meliora recusat:

Verum hic impransimcum disquirite. cur hoc?

Dicam si potero. male verum examinat omnis

Corruptus iudex. leporem se et atus, equo ve

Lassus ab indomito, vel si Romana fatigat

*Graecos lu-
dos ludere

Militia assuecum * graecari, seu pila velox,

Molliter austerum studio fallente laborem:

Seu te discus agit: pete cedentem aera disco.

Cum labor extuderit fastidia, siccus, inanis

Sperne cibum vilem, nisi Hymettia malla Falerno

Ne biberis diluta foris est promus, & atrum

Defendens pisces biemat mære. cum sale panis

Latrantem stomachum bene leniet. vnde putas, aut

Qui partum? non in caro nidore voluptas

Summa, sed in teipso est. tu pulmentaria quere

*Pigritum
tardum.

Sudando pinguem vitij, * albumq; nec osirea,

Nec scarus, aut poterit peregrina iuuare lagois.

Vix tamen eripiam posito pauone. velis quin

Hoc potius quam gallina, tergere palatum,

Corruptus

Corruptus vanis rerum, quia veneat auro
 Rara avis, & picta pandat spectacula cauda:
 Tanquam ad rem attineat quicquam. num vesceris
 ista,

Quam laudas pluma? * Coctouenum adest honor idem * Coctou m
 Carne tamen quamuis distat nihil, hac magis illa
 Imparibus formis deceptum te patet esto
 Vnde datum sentis lupus hic Tiberinus, an alto
 Captus hiet: pondusne inter iactatus, an amnis
 Ostia sub Tusci? laudas insane trilibrem
 Mullum: in singula quem minuas pulmenta necesse
 est.

Ducit te species, video, quod pertinet ergo
 Proceros odisse lupos? quia scilicet illis
 Maiorem natura modum dedit: his breue pondus
 Ieiunus * stomachus raro vulgaria tenuit. * raro rom.

Porrectum in magno magnum spectare catino
 Vellem, ait harpyis gula digna rapacibus. at vos
 Praesentes Austri coquite horum obsonia: * quam- * Quamqu
 uis

Putet aper, rhombusq; recens, mala copia quando
 Aegrum sollicitat stomachum: cum rapula plenus,
 Atque acidus mauult inulas. nec dum omnis aba-
 cta

Pauperies epulis Regum: nam vilibus ouis,
 Nigrisq; est oleis hodie locus, haud ita pridem
 Galloni praconis erat acipensere mensa
 Infamis. quid? tum rhombos minus * aquora ale- * Aquora
 bant? lebat: em-
 pronius. & s-
 fus.

Tutus erat rhombus, tutoq; ciconia nido:
 Donec vos * auctor docuit Pratorius. ergo

*Si quis nunc mergos suaves edixerit affos,
 Parebit prauis docilis Romana iuuentus.
 Sordidus à tenui victu distabit. Ofello
 Iudice. nam si frustra vitium vitaueris illud,
 Si te alio prauum detorseris. Auidienus,
 Cui canis ex vero ductum cognomen adheret,
 Quinquennes oleas est & siluestria corna:
 Ac, nisi mutatum, parcat diffundere vinum: &
 Cuius odorem olei nequeas perferre (licebit
 Ille repotia, natales, aliosve dierum
 Festos albutus celebret) cornu ipse bilibri
 Caulibus instillat veteris non parcus aceti:
 Quali igitur victu sapiens vretur? & horum
 Vtrum imitabitur? hac vrget lupo: hac canis argit.
 Mundus erit, qui non offendat sordibus, atque
 In neutram partem cultus miser. hic neque seruis;
 Albuti senis exemplo, dum munia dedit,
 Scauus erit: nec sic, vt simplex Natiuus, vinctam
 Conuiuii praebebit aquam: vitium hoc quoque mag-
 num.
 Accipe nunc victus tenuis qua, quantaque se-
 cum
 Afferat. in primis valeas bene: nam variores
 Vt noceant homini credas: memor illius esse,
 Qua simplex olim tibi sederit. at simul assis
 Miscueris elixa, simul conchyliis turdis:
 Dulcia se in bilem vertent: stomachoque tumultum
 Lenta feret pituita. vides, vt pallidus omnis
 Coena desurgat dubia? quim corpus onustum
 Hesternis vitij's animum quoque prae grauat vna,
 Atque affligit humo diuinae particulae aurae.*

Alter, vbi dicto citius curata sopori
 Membra dedit, vegetus praescripta ad munia surgit,
 Hic tamen ad melius poterit transcuere quondam,
 Siue diem festum rediens * adduxerit annus:
 Seu recreare volet tenuatum corpus. vbiq;
 Accedent anni, & tractari mollius etas
 Imbecilla volet. tibi quidnam accedet ad istam,
 Quam puer & validus praesumis mollitiem, seu
 Dura valetudo inciderit, seu tarda senectus?

Rancidum aprum antiqui laudabant. non quia
 nasus

Illis nullus erat: sed credo hac mente quod hospes
 Tardius adueniens vitiatum commodius, quam
 Integrum edax Dominus consumeret. hos vtinam
 inter

Heroas natum tellus me prima tulisset.
 Das aliquid fame? quae carmine gratior aurem
 Occupat humanam? grandes rhombi patinaq;
 Grande ferunt vna cum damno dedecus. adde
 Iratum patrum, vicinos, te tibi iniquum,
 Et frustra mortis cupidum, cum de erit egentis
 Aes, laquei pretium iure inquis, Thrasius istis
 Iurgatur verbis: ego vectigalia magna,
 Diuitiasq; habeo tribus amplas regibus: ergo
 Quod superat, non est melius quod insumere possis?
 Cur eget indignus quisquam te diuite? quare
 Templarum antiqua deum? cur improbe carae
 Non aliquid patriae tanto emetiris aceruo?
 Vni nimirum tibi recte semper erunt res?
 O magnus post hac inimicis risus * vterne
 Ad casus dubios fides sibi certius? hic qui

* Alij libri
 habent ad
 duxeris

* Vterne

Pluribus

Pluribus assuerit mentem, corpusq; superbum:
An qui contentus paruo, metuensq; futuri,
In pace, vt sapiens, aptarit idonea bello?
Quo magis his credas: puer huc ego paruum Ofellum

Integris opibus noui non latius Vsum,
Quam nunc accisis, videas metato in agello
Cum pecore, & natis sortem mercede colonum,
Non ego narrantem, temere edi luce profesta

Quicquam prater olus fumosa cum pede perna:

*ae maiori,
gemma &
aspla.

* At mihi cum longum post tempus venerat hospes,
Sive operum vacuo gratis conuiuia per imbrem
Vicinus: bene erant, non piscibus vrbe petitis,
Sed pullo, atq; hado tum pensilis vna secundas,
Et nux ornabat mensas, cum * cum duplice sicu.
Post hoc ludus erat cupa potare magistra
Ac venerata Ceres, vi culmo surgeret alto,
Explicuit vino contra acta seria frontis.

Leuiat, atq; nouos moueat fortuna tumultus:

Quantum hinc imminuet? Quanto aut ego parcius at
vos

Opueri nituistis, vt huc nouus incola venit?
Nam propria telluris herum naturam neg, illum,
Nec me, nec quemquam statuit, nos expulit ille:
Illum, aut nequities, aut vasti inscitia iuris,
Postremum expellet certe viuacior hares.
Nunc ager Vmbrem sub nomine, nuper Ofelli
Dictus, erit nulli proprius: sed cedit in vsum.
Nunc mihi: nunc alij, quos circa viuite fortes,
Fortiaq; aduersis opponite pectora rebus.

SATYRA III.

Sic raro scribis, ut toto non quater anno
 Membranam possas, scriptorum quaeq; retexens,
 Iratus tibi, quod vini somniq; benignus
 Nil dignum sermone canas. quid fiet? ab ipsis
 Saturnalibus huc fugisti. sobrius ergo
 Dic aliquid dignum promissis: incipe: nil est.
 Culpantur frustra calamis: immeritusq; labor at
 Iratis natus paries d'ys, atq; poetis
 Atqui vultus erat multa & praeclara minantis,
 Si vacuum tepido cepisset villula tecto.
 Quorsum pertinuit stipare Platona Menandro?
 Eupolin, Archilogum comites educere tantos?
 Inuidiam placare paras virtute relicta?
 Contemnerere miser. vitanda est improba Sireo
 Desidia: aut quicquid vitam meliorem parasti,
 Ponendum a quo animo. dii te Damasippe, deaq;
 Verum ob consilium donent tonsore. sed vnde
 Tam bene me nosti? Postquam omnis res mea Ia-
 num
 Ad medium fracta est, aliena negotia curo.
 Excussus proprijs. olim nam querere amabam,
 Quo vaser ille pedes latuisset Sisyphus are:
 Quid sculptum infabre, quid fustum durius esset.
 Callidus huic signo ponebam millia centum,
 Hortos egregiasq; domos mercarier vnus
 Cum lucro noram, vnde frequentia Mercuriale
 Imposuere mihi cognomen compitana: noui,
 Et morbi miror purgatum te illius. at qui
 Emouit veterem mire nouus, ut solet in cor
 Traiecto lateris miseri, capitisq; dolore:

Vt lethargicus hic cum sit pugil, & medicum vrget.
 Dum ne quid simile huic, esto vt libet. ó bone, ne te
 Frustrere. insanis & tu stultiq̃, prope omne.
 Si quid Stertinius veri crepat: vnde ego mira
 Descripsi docilis praecepta hac, tempore quo me
 Solatus iussit sapientem pascere barbam,
 Atque à Fabricio non tristem poste reuerti.

Nam male regeſt a cum vellem mittere operto
 Me capite in Flumen, dexter stetit, & caue faxis
 Te quicquam indignum. pudor, inquit, te malus
 vrget,

Insanos qui inter vere are insanus haberi.
 Primum nam inquiram quid sit furere. hoc si eris
 in te

Solo, nil verbi, pereas quin fortiter, addam.
 Quem mala stultitia, & quemcunq̃, inscitia veri
 Cecum agit, insanum Crhyſippi porticus, & grex
 Autumat. hac populos, hac magnos formula Reges
 Excepto sapiente, tenet. nunc, accipe, quare
 Despiciant omnes, aequo actu, qui tibi nomen
 Insano posuere. velut filius, vbi passim
 Palantes error certo de tranite pellit:
 Ille sinistrorsum, hic dextrorsum abit: vnus vtriq̃,
 Error, sed varijs illudit partibus. hoc te
 Credo modo insanum, nihilo vt sapientior ille,
 Qui te deridet, caudam trahat. est genus vnum
 Stultitiae nihilum metuenda timentis, vt ignes,
 Vt rupes fluuiosq̃, in campo obstare queratur.
 Alterum & huic varium, & nihilo sapientius ignis
 Per medios fluuiosq̃, ruentis. clamet amica,
 Mater boneſta ſoror, cum cognatis, pater, vxor,

Hic fossa est ingens, hic rupes maxima: serua:
 Non magis audierit, quam Fufius ebrius olim,
 Cum Ilionam edormit, Catienis mille ducentis
 Mater te appello, clamantibus huic ego vulgum
 Errori similem cunctum insanire docebo.
 Insani veteres statuas Damasippus emendo.
 Integer est mentis Damasippi creditor? esto:
 Accipe, quod nunquam reddas mihi, si tibi dicam
 Tu ne insanus eris si acceperis? an magis excors
 Reiecta prada, quam praesens Mercurius fert?
 Scribe decem à Nerio non est satis. adde Cicuta
 Nodo si tabulas: centum mille adde catenas:
 Effugiet tamen haec sceleratus vincula Proteus.
 Cum rapies in intra malis ridentem alienis.
 Fiet aper, modo auis, modo saxum, & cum voles
 arbor,
 Si male rem gerere insani est: contra, bene sani:
 Putidius multo cerebrum est (mibi crede) Perilli
 Dictantis, quod tu nunquam rescribere possis.
 Audire atque togam iubeo componere quisquis
 Ambitione mala, aut argenti pallet amore:
 Quisquis luxuria, tristive superstitione,
 Aut alio mentis morbo calet: huc propius me,
 Dum doceo insanire omnes, vos ordine adire.
 Danda est ellebori multo pars maxima auaris.
 Nescio an Anticyram ratio illis distinet omnem.
 Haeredes Staberii summam incidere sepulcro:
 Ni sic fecissent, gladiatorum dare centum
 Damnati populo paria: atq; epulum arbitrio Arri
 Frumenti quantum meritis Africa. siue ego praeue,

*In alijs
legitur
vidisse.

*Alij libri
habent pe.
siret.

Seu recte hoc volui, ne sis patruus mihi. credo
Hoc Staberī prudentem animum* iussisse quid ergo
Sensit, cum summam patrimoni insculpere saxo
Heredes voluit? quoad vixit, reddidit ingens
Pauperiem vitium: & cauit nihil acrius, vt si
Forte minus locuples vno quadrante* perisset,
Ipse videretur sibi nequior, omnis enim res,
Virtus, fama, decus, diuina, humanaq; pulchris
Diuitijs parent. quas qui construxerit, ille
Clarus erit, fortis iustus, sapiens etiam & Rex,
Et quicquid volet, hoc veluti virtute paratum,
Sperauit magna laudi fore, quid simile isti
Gracius Aristippus? qui seruos proycere aurum
In media iussit Libya, qui at ardius irent
Propter onus segnes vter est insanius horum?
Nil agit exemplum litem quod lite resoluit.

Si quis emat citharas, emptas comportet in vnum,
Nec studio cithara, nec Musa deditus vlli:
Si scalptra, & formas non sutor: nautica vela
Auersus mercaturis, delirus, & amens,
Vndiq; dicatur merito, quid discrepat istis,
Qui nummos, aurumq; recondit, nescius vti
Compositis metuensq; velut contingere sacrum?
Si quis ad ingentem frumenti semper aceruum
Porrectus vigelet cum longo suste: neq; illinc
Audeat esuriens dominus contingere granum,
Ac potius folijs parcus vescatur amaris:
Si positis intus Chij, veterisq; Falerni
Mille cadis nihil est, ter centum millibus, acre
Potet acetum: age, si & stramentis incubet, vndo
Cetoginta annos natus, cui stragula vestis,

Blat: 4

Blat: 4
Nimir
Maxim
Filius,
Dij in
Quanta
Vngere
Coepit
Si quid
Vndiq;
Incipit
Insan
Cum la
Incolu
Nec fer
Antur
Ac non
In mat
Quin e
Nil san
Non Py
Electra
Hanc F
Pau
Qui Ver
*Camp
Quond
Iam cin
Curren
Excita
Effund

Blattarum, ac tinearum epule, putrescat in arca:
 Nimirum insanus paucis videatur. eo quod
 Maxima pars hominum morbo iactatur eodem.
 Filius, aut etiam * libertus ut ebibat heres,
 Dijs inimice senex custodis, ne tibi desit?
 Quantulum enim summa curtabit quisque dierum,
 Vngere si caules oleo meliore, caputq;
 Cœperis impexa fœdum porrigine? quare,
 Si quiduis satis est. periura? surripis? auferis
 Vndiq; tu n' sanus? populum si cadere saxis
 Incipias, seruosve tuos quos are pararis:
 Insanum te omnes pueri, clamentq; puella,
 Cum laqueo vxorem interimis, matremq; veneno,
 Incolumi capite es? quid enim? neq; tu hoc facis Argis,
 Nec ferro, ut demens genitricem occidit Orestes.
 An tu reris eum occisa insanisse parente?
 Ac non ante malis dementem actum Furij, quam
 In matris iugulo ferrum tepefecit acutum?
 Quin ex quo est habitus male tuta mentis Orestes,
 Nil sane fecit, quod tu reprehendere possis.
 Non Pyladen ferro violare: aususve sororem
 Electram: tantum maledicit vtrig; vocando
 Hanc Furiam, hunc aliud, iussit quod splendida bilis.

Pauper Opimius argenti positi intus, & auri,
 Qui Veientanum festis potare diebus
 * Campana solitus trulla. vappamq; profectis,
 Quondam lethargo grandi est oppressus: ut heres
 Iam circum loculos, & clauis letus, ouansq;
 Curreret: hunc medicus multum celer, atq; fidelis
 Excitat hoc pacto. mensam poni iubet: atq;
 Effundi saccos nummorum: accedere plures

* Poculo
 æneo ex
 are Capano
 alij fictili.

Ad numerandum hominem sic erigit, addit & illud:
 Ni tua custodis, auidus iam hoc auferet heres.
 Men' uiuo? ut uiuas igitur vigila, hoc age. quid vis?
 Deficient inopem uenae te: ni cibus, atq;
 Ingens accedat stomacho fultur a uenti.

*AA. II. ha-
 bêt, Tu ces-
 fas.

Octo asibus

*Quid tu cessas? aedum sume hoc pisanariū oryzae.

Quanti emptas? Paruo. Quanti ergo? *Octusibus. Eho
 Quid refert, morbo, an furtis pereamq; rapinis?
 Quisnam igitur sanus? Qui non stultus. Quid au-
 rus?

Stultus, & insanus. Quid si quis non sit auarus:
 Continuo sanus? Minime. Cur Stoice? Dicam.

*Medicum.

Non est cardiacus, *Craterum dixisse putato,
 Hic eger recte est igitur, surgetq; negabit:

*Tentatur

Quod latus aut uenes morbo *tententur acuto.
 Non est periturus, neque sordidus, immolet aqnis
 Hic porcum Laribus uerum ambitiosus, & audax.
 Nauiget Anticyram, quid enim differt, Barathrone
 Donec quicquid habes, an numquam ut are paratū

Seruius Oppidius Canusi duo praedia diues
 Antiquo censu, natis diuise duobus

*Hoc.

Fertur, & *hac moriens pueris dixisse uocatis
 Ad lectum. Postquam te talos Aule, nucisq;
 Ferre simul laxo, donare, & ludere uidi:
 Te, Tiberi, numerare, cauis abscondere tristem:
 Extimui, ne uos ageret uesania discors:
 Tu Nomentanum, tu ne sequerere Cicutam.
 Quare per diuos oratus uterque penates,
 Tu caue ne minuas: tu ne manus facias id,
 Quod satis esse putat pater, & natura coerces.
 Prætere, ne uos intillet gloria, iure

Iurando obstringam ambo: vter AEAEUS, ^{summi, mal}
 Vestrum Prator: is inestabilis, & sacer esto,
 Incicere, atq; faba, bona tu perdasq; lupinis,
 *Latus vt in circo spatiere, aut aeneus vt stes,
 Nudus agris, nudus nummis insane paternis?
 Scilicet vt plausus, quos fert Agrippa, fer as tu
 Astuta ingenium vulpes imitata leonem?
 Ne quis humasse velit AiaceM Atrida vetas cur?
 Rex sum, nil vltra quaero plebeius, & aquam
 Rem imperito: ac si cui videor non iustus inulto
 Dicere qua sentit permitto Maxime Regum
 Dÿ tibi dent capta classem deducere Troia:
 Ergo consulere, & mox respondere licebit?
 Consule. Cur Ajax heros ab Achille secundus
 Putrescit, toties seruatis clarus Achiuus:
 Gaudeat vt populus Priami, Priamusq; inhumato,
 Per quem tot iuuenes patrio caruere sepulcro?
 Mille ouium insanus morti dedit, inclytum Vlysses,
 Et Menelaum vna mecum se occidere clamans.
 Tu cum pro vitula statuis dulcem Aulide natam
 Ante Aras, spargisq; mola caput improbe, salsa,
 Rectum animi seruas? Quorsum? insanus quid enim
 Fecit, cum strauit ferro pecus? abstinuit vim (Ajax
 Vxore, & nato: mala multa precatus Atridis:
 Non ille aut Teucrum, aut ipsum violauit Vlysses,
 Verum ego, vt harentes aduerso litore naues
 Eriperem, prudens placui sanguine diuos.
 Nempe tuo furiose Meo, sed non furiosus
 Qui * species alias veris, scelerisq; tumultu
 Permistas capiet, commotus habebitur: atq;
 Stultitia ne erret, nihilum distabit an ira.

Multis ante
 euntibus

* i. alias à
 veris, diffi-
 ciles à veris

*...meritos dum occidit, desipit, agnos?
Cum prudens scelus ob titulos admittis manes,
Stas animo? & purū est vitio tibi, cum tumidū est vitio?*

*Rufam, aut
Rufillam

*Si quis lectica nitidam gestare amet agnam,
Huic vestem, vt gnata, paret ancillas, paret aurum,
*Pupam, aut pupillam appellet: fortiq; marito
Destinet vxorem: interdico huic omne adimat ins
Prator: & ad sanos abeat tutela propinquos:
Quid si quis gnatam pro muta deuouet agna,
Integer est animi? ne dixeris, ergo, vbi praua
Stultitia hic est summa insania, qui sceleratus,
Et furiosus erit: quem cepit * vitrea fama,
Hunc circuntouit gaudens Bellona cruentis.*

*Fragilis
& fluxa.

*Nunc age luxuriam, & nomen animum arripe metū.
Vincit enim stultos ratio insanire nepotes.
Hic simul accepit patrimoni mille talenta:
Edicit, piscator vti, pomarius, auceps,
Vnguentarius, ac Tusci turba impia vici,
Cum scurris factor, cum velabro omne macellum.
Mane domum veniant: quid tum? veneres frequentes.
Verba facit leno. Quicquid mihi, quicquid & horum
Cuiq; domi est, id crede tuum: vel nunc pete, vel cum
Accipe, quid contra inuenis responderit a quis.*

*Vallis

*In vine Lucana dormis ocreatus, vt aprum
Canem ego: tu pisces hiberno ex aquore * verris:
Segnis ego, indignus qui tantum possideam: aufer,
Sume tibi decies: tibi tantundem, tibi triplex,
Vnde Vxor media currat de nocte vocata.*

*Filius AEsopi detractam ex aure Metella,
Scilicet vt decies solidum exorberet, aceto
Diluit insignem baccam: qui sanior, ac si*

*Illud idem
Quinti p
Nequitia
Luscinas
Quorsum
AEdifi
Ludere pa
Si quem a
Si puerila
Nec quic
Quale pu
Solicitus
Mutatus
Fasciola
Dicitur
Postquam
Porrigis
Sume C
Exclusu
Quo red
Inuisis f
Accedan
Exclusi
Seruus
Nec mo
Tracta
Pax ru
Mobili
Redder
Insan
Quid? c*

Illud idem in rapidum flumen, iaceret ve cloacam?

Quincti progenies Arri, par nobile fratrum,

Nequitia, & nugis prauorum & amore gemellum?

Luscinijs soliti impenso prandere coemptas.

Quorsum abeant sani? creta, an carbone notandi?

Aedificare casas, plostellum adiungere mures,

Ludere par impar, equitare in arundine longa,

Si quem delectat barbatum, amentia verset

Si puerilibus his ratio esse euincet amore:

Nec quicquam differre, vtrumme in puluere trimus,

Quale prius, ludas opus, an meretricis amore

Solicitus plures, quero, faciasne quod olim

Mutatus Polemon? ponas insignia morbi,

Fasciolas, * cubital. focalia: potus ut ille

Dicitur ex collo furtim carpsisse coronas,

Postquam est impransi correptus voce * magistri?

Porrigit irato puero cum poma, recusat,

Sume Catelle: negat: si non des, optat. amator

Exclusus qui distat: * ait ubi secum eat, an non

Quo rediturus erat non accersitus: & haeret

Inuisis foribus? nec nunc cum me vocet ultro,

Accedam? an potius mediter finire dolores?

Excludit: reuocat. redeam? non, si obsecret. ecce

Seruus non paulo sapientior: O here, quares

Nec modum habet, neque consilium ratione, modoque.

Tractari non vult. in amore haec sunt mala: bellum,

Pax rursum. haec si quis tempestatis prope ritus

Mobilia & caca fluitantia sorte, labore

Reddere certa: sibi nihilo plus explicet, ac si

Insanire paret certa ratione, modoque.

Quid? cum Picenis excerpens semina pomis

* cui innitatur qui cenabat.

* i. Xenocratis.

* Agia

*Insanus à
Cere re per-
cussus.

Gaudes, si cameram percussisti forte: penes te es?
 Quid? cum balba feris annesso verba palato,
 AEdificante casas qui sanior? adde cruorem
 Stultitia, atq; ignem gladio serutare: modo, inquam,
 Hellade percussa Marius cum precipitat se,
 *Cerritus fuit: an commotus crimine mentis
 Absolue hominem, & sceleris damnabis eundem,
 Ex more imponens cognata vocabula rebus?
 Libertinus ex ar, qui circum compita siccus
 Lautis mane senex manibus currebat: & vnum
 Quidam magnum addens, vnum me surpite morti,
 Dys etenim facile est, orabat: sanus vir isq;
 Auribus, atque oculis: mentem, nisi litigiosus
 Exciperet dominus, cum venderet. hoc quoque vulgus
 Chrysippus ponit secunda in gente Menem.
 Iupiter, ingentes qui das, adimisq; dolores,
 Mater ait pueri menses iam quinque cubantis,
 Frigida si puerum quartana reliquerit: illo
 Mane die, quo tu iudicis ieiunia, nudus
 In Tiberi stabit, casus, medicus ve leuarit
 AEgrum ex precipiti: mater delirans necabit
 In gelida fixum ripa febrimq; reducet.
 Quo ne malo mentem concussa? timore deorum.
 Hec mihi Stertinus sapientum octauus amico
 Arma dedit: post hac ne compellaver inultus,
 Dixerit insanum qui me: totidem audiet, atq;
 Respicere ignoto discet pendentia tergo.
 Stoice post damnatum sic vendis omnia pluris:
 Qua me stultitia (quoniam non est genus vnum)
 Insanire putas? ego nam videor mihi sanus.
 Quid? caput abscissum demens cum portat Agave

Gnati

Gnati in
 Stultum
 Atq; etia
 AEgrot
 AEdifica
 Ad sum
 Corpore
 Spiritum
 An quod
 Tanto d
 Absen
 Vnus vb
 Bellua c
 Quantan
 Maior d
 Se magi
 Pareris
 Adde po
 Quae si q
 Non die
 Maiore
 Mille pu
 O maior

V
 *Pone
 Pythag
 Peccat
 Interp

Gnati infelicis, sibi tum furiosa videtur?
 Stultum me fateor (liceat concedere veris)
 Atq; etiam insanum: tantum hoc ediscere: quo me
 Aegrotare putas animi vitio. accipe primum
 Aedificas: hoc est longos imitaris, ab imo
 Ad summum totus moduli bipedalis: & idem
 Corpore maiorem rides Turbonis in armis
 Spiritum, & incessum. qui ridiculus minus illo?
 An quodcumq; facit Mæcenas, te quoq; * verum est:
 Tanto dissimilem, & tanto tentare minorem?

*Par est, quum est

Absentis rane pullis vituli pede pressis,
 Vnus ubi effugit, matri * denarrat, ut ingens
 Bellua cognatos eliserit. illa rogare.
 Quantane? num tandem, se inflans, sic magna fuisset.
 Maior dimidio, num tanto? cum magis, atq;
 Se magis inflaret non si te ruperis, inquit,
 Pareris hac à te non multum abludit imago.
 Adde poemata nunc: hoc est, oleum adde camino:
 Quæ si quis sanus fecit, sanus facis & tu.
 Non dico horrendam rabiem, iam desine cultum
 Maiorem censu, teneas Damasippe tuis te.
 Mille puellarum, puerorum mille furor es:
 O maior tandem parceas insane minori.

*Amplius
 verbis
 narras

SATYRA IIII.

Vnde, & quo Catius? Non est mihi tempus
 auenti?

*Ponere signa nouis preceptis: qualia vincunt
 Pythagoram, Anytig; reum, doctumq; Platona.
 Peccatum fateor, cum te sic tempore lauo
 Interpellarim: sed des veniam bonus, oro.

*Nomina
 preceptis
 imponere

Q 4

Quod

Quod si interciderit tibi nunc aliquid: repetes mor:
Sive est natura hoc, sive artis, mirus utroque.
Quin id erat curæ, quo pacto cuncta tenerem,
Vipote res tenues, tenui sermone peractas.

*Et.

Ede hominis nomen: simul an Romanus, * an hospes
Ipsa memor præcepta: canam celabitur auctor.

Longa quibus facies ouis erit: illa memento
Vt succi melioris, & ut magis alba rotundis

*Rotunda.
alij, longa

Ponere: namque marem cobibent * callosa vitellum.

Caule suburbano, qui siccis creuit in agris

Dulcior: irriguo nihil est elutius horto.

Si vespertinus subito te oppresserit hospes:

Negallina malum responderet dura palato,

Doctus eris viuam nisi inmersare Falerno.

Hoc teneram faciet. Pratenribus optima fungis

Natura est: alijs male creditur, ille salubres

AEstates peraget, qui nigris prandia moris

Fimiet, ante grauem quæ legerit arbore solem.

Aufidius forti miscerat mella Falerno

Mendosè: quoniam vacuis committere venis

Nil nisi lenè, decet. leni præcordia mulso

Prolucris melius, si dura morabitur aluus:

Mutulus, & viles pellent obstantia concha,

Et lapathi breuis herba, sed albo non sine Coo.

Lubrica nascentes implent conchyliæ Luna.

Sed non omne mare est generosa fertile testæ.

Murice Baiano melior Lucrina Peloris:

Ostreæ Circeis, miseno oriuntur echini:

Pectinibus patulis iactat se molle Tarentum.

Nec sibi canarum * quisquam temere arrogat artem,

* Non prius exacta tenui ratione saporum:

*Quisuis.
*Nl.

Nec

Nec s

Ignar

Langu

Vn

*Cur

Nam

Vinea

Fœcu

Pi

Ante

Sunt

Nequ

Vt si

Qual

Mas

Noct

Et d

Integ

S

Vina

Qual

T

Poto

Post

Flag

Qu

I

Na

Qu

No

Hoc

Nec satis est car a pisces auertere mensa,
Ignarum quibus est ius aptius, & quibus assis
Languidus in cubitum iam s: conuina reponet:

Vmber, & iligna nutritus glande, rotundas
*Curuat aper lances carnem vitantis inertem.

Nam Laurens malus est, vluis, & arundine pinguis.
Vinea submittit capreas non semper edules.
Fœcundi leporis sapiens sectabitur armos.

Piscibus, atq; auibus quæ natura, & foret etas,
Ante meum nulli patuit quesita palatum.

Sunt quorum ingenium noua tantum crustula promit.

Nequaquam satis in re vna consumere curam:

Vt si quis solum hoc, mala ne sint vina, laboret,
Quali perfundat pisces securus oliuo.

Mastic a si celo supponas vina sereno:

Nocturna si quid crassi est, tenuabitur auræ

Et decedet odor neruis inimicus: at illa

Integrum perdunt lino vitata saporem.

Surrentina vaser qui miscet face Falerna

Vina, columbino limum bene colligit ouo:

Quatenus ima petit voluens aliena vitellus.

Toftis marcentem squillis recreabis, & Afræ

Potorem cochlea. nam lactuca immatat acri

Post vinum stomacho: perna magis, ac magis illis,

Flagitat in morsus resciri: quin omnia malit,

Quæcumque immundis feruent allata popinis.

Est opera pretium duplicis pernoscere iuris

Naturam. simplex, è dulci costat oliuo:

Quod pingui miscere mero, muriag, decebit.

Non alia, quam qua Byzantia putruit orca.

Hoc vbi confusum sectis inferbuit herbis,

Corycio

Corycioq; Croco sparsum stetit: insuper addes,
 Pressa Venafriana quod baccaremisit oliua.

Picenis cedunt pomis Tiburtia succo:

Nam facie praestant. Venucula conuenit ollis:

Rectius Albanam fumo duraueris vnam.

Hanc ego cum malis, ego facem primus, & alic,

Primus & inueni piper album, cum sale nigro

Incretum, puris circumposuisse catilibus.

Immane est vitium, dare millia terna macello:

Angustiq; vagos pisces vrgere catino.

Magna mouent stomacho fastidia: seu puer vinctis

Tractauit calicem manibus, dum furta ligurrit:

Siue grauis veteri crateri limus adhaesit.

Vilibus in scopis, in mappis, in scobe quantus

Constitit sumptus? neglectis, flagitium ingens:

Te u' lapidas varios * lutulentar adere palma:

Et Tyrias dare circum illotatoralia vestes:

Oblito, quanto curam, sumptumq; minorem

Hac habeant, tanto reprimi iustus illis,

Quae nisi diuitibus nequeunt contingere mensis?

Docte Cati, per amicitiam, diuosq; rogatus

Ducere me auditum, perges quocunque memento.

Nam quamuis referas memori mihi pectore cuncta:

Non tamen interpres tantundem iuueris, adde

Vultum, habitumq; hominis: quem tu vidisse beatus

Non magni pendis, quia contigit: ac mihi cura

Non mediocris inest, fontes vt adire remotos,

Atq; haurire queam vita praecepta beata.

SATYRA V.

Hoc quoque Teiresia praeter narrata petenti
 Responde: quibus amissas reparare queam res

Artibus

Seopa è pal-
 ma lutulèra

Artib

Non

Aspic

Nud

Aut

Et ge

Qu

Accip

Sue

Res v

Et, q

Ante

Qui

Sang

Tu co

*Vt

Me g

Paup

Et q

Diu

Dixi

Test

Infia

Aut

Mag

Viu

Qui

Def

Spe

Qui

Aur

Artibus, atq; modis. quid rides? Iam ne doloſo
 Non ſatis eſt Ithacam reuehi, patrioſq; penates
 Aſpicere? O nulli quidquam mentite: vides, vt
 Nudus inopſq; domum redeam te vate: neq; illie
 Aut Apotheca prociſ intacta eſt, aut pecus: at qui
 Et genus & virtus, niſi cum re vilior alga eſt.

Quando pauperiem, miſiſ ambagibus horres:

Accipe, quæ ratione queas ditescere. turdus,
 Siue aliud * primum dabitur tibi: deuolet illuc,
 Res vbi magna nitet domino ſene: dulcia poma,
 Et, quoſcunq; feret cultus tibi fundus honores,
 Ante Larem guſtet venerabilior Lare diues.

Qui quamuis per iurus erit, ſine gente: cruentus
 Sanguine fraterno, fugitiuus; ne tamen illi
 Tu comes exterior, ſi poſtulet, ire recuſes.

* Vt ne tegam ſpurco Damaſatus: haud ita Troia
 Me geſſi, certans ſemper melioribus. Ergo
 Pauper eris. Fortem hoc animum tolerare iubebo.

Et quondam maior a tuli. tu protinus, vnde
 Diuitias, erisq; ruam, dic augur acernos
 Dixi equidem, & dico: captes aſtutus vbiq;
 Teſtamenta ſenum: neu ſi vaſer vnus & alter
 Inſidiator em præroſo fugerit hamo,
 Aut ſpem deponas, aut artem illuſus omittas.

Magna minor veſtoſi ſi res certabitur olim,
 Viuet vter locuples ſine natis. improbus vltro
 Qui meliorem audax vocet in ius: illius eſto
 Deſenſor. fama ciuem, cauſaq; priorem
 Sperne, domi ſignatus erit, ſecundave coniux.
 Quinte puta, aut Publi (gaudent prænomine molles
 Auricula) tibi me virtus tua fecit amicum.

* Alias pri-
 uum, i. pri-
 uatum, ſeu
 proprium.

* Viſus.

* controuer
sum seu an
biguum.
* Inaai.

Ius * anceps noui: causas defendere possum.
Eripiet quibus oculos citius mihi, quam te
Contemptum * cassa nuce pauperet. hac mea cura est
Ne quid tu perdas, neu sis iocus: ire domum, atq;
Pelliculam curare iube: sis cognitor ipse.
Persa atq; obdura: seu rubra Canicula findet
Infantes staturas: seu pingui tentus omaso
Furius hibernas cana niue conspuet Alpes.
Nonne vides aliquis cubito stantem prope tangens,
Inquiet: vt patiens, vt amicus aptus, vt acer?
Plures annabunt thynni, & cetariacrescent:
Si cui praeterea validus male filius in re
Praeclara sublatus aletur: ne manifestum
Calibus obsequium nudet te. leniter in spem
Arrepe officiosus, vt & scribare secundus
Heres: & si quis casus puerum egerit Orco,
In vacuum venias: per raro hac alea fallit.
Qui testamentum tradet tibi cumq; legendum:
Abnuere, & tabulas a te remouere memento:
Sic tamen, vt limis rapias. quid prima secundo
Cera velit versu: solus, multis ne coheres
Veloci percurrere oculo. plerumq; * recoctus
Scriba ex quinque uirorum deludet hiantem:
Captatorq; dabit risus Nascia Corano.
Num furus? an prudens ludis me, obscuracandor
O Laertiade, quicquid dicam, aut erit, aut non.
Diuinare etenim magnus mihi donat Apollo.
Quid tamen ista velit sibi salula, sicut, ede.
Tempore quo iuuenis Parthis horrendus, ab alto
Demissum genus Aenea, tellure, mariq;
Magnus erit: forti nubet proceracorano

* Va' er vel
astutus.

*Non libent
ter reddētis

Filia Nafica * metuentis reddere soldum.
 Tum gener hoc faciet, tabulas sacro dabit: atq;
 Vt legat, orabit. multum Nafica negat as
 Accipiet tandem, & tacitus leget: inuenietq;
 Nil sibi legatum, prater plorare, suisq;
 Illud ad hæc iubeo: mulier si forte dolosa,
 Libertusve senem delirum * temperet: illis
 Accedas socius: laudes lauderis vt absens.
 Adiunat hoc quoque: sed vincit longe prius, ipsum
 Expugnare capui scribet mala carmina vecor?

*Regas

*

Vt canis, à corio numquam absterrebitur vncto.
 Me sene, quod dicam factum est. anus improba Thebis,
 Ex testamento sic est elata: cadaver
 Vnctum oleo largo nudis humeris tulit hæres:
 Scilicet elabi si posset mortua: credo.
 Quod nimium institerat viuenti. cautus adito:
 Ne desis operæ: neve immoderatus abundes.
 Difficilem, & morosum offendet garulus. vltro
 Non etiam fileas. Dauus sis comicus: atq;
 Stes capite * obstipo, multum similis metuenti.
 Obsequio grassare: mone, si increbruit aura,
 Cautus vti velet tarum caput: extraheturba
 Oppositis humeris: aurem * substringe loquaci.
 Importunus amat laudari? donec obe, iam
 Ad calum manibus sublatis, dixerit, vrge: &
 Crescentem tumidis infla sermonibus vtrem.
 Cum te seruitio longo, curaq;, leuauit,
 Et certum vigilans, quarta sit patris Vlyses,
 Audieris, hæres: ergo nunc Dama sodalis
 Nusquam est? vnde mihi tam fortem, tamq; fidelem?

*Inflexo

*vclle, aut
prems

Sparge

Sperge subinde: & si paulum potes illacrymare. est
Gaudia prodentem vultum celare. sepulcrum
Commissum arbitrio sine sordibus extrue. funus
Egregie factum laudet vicinia. si quis
Forte cohæredum senior male rufiet huic tu
Dic, ex parte tua, seu fundi, siue domus sit
Emptor, gaudentem nummo te addicere, sed me
Imperiosa trahit Proserpina: viue, valeque.

SATYRA VI.

HOcerat in votis: modus agri non ita magnus,
Hortus vbi. & tecto vicinus iugis aquæ fons

Et paulum siluæ super his foret. auctius, atq;

*Dij melius fecere. bene est. nihil amplius oro

Maia nate, nisi vt propria hac mihi numer a faxi.

Si neq; maiorem fecit ratione mala rem:

Nec sum facturus vitio, culpave minorem:

Si * veneror stultus nihil horum: ô si angulus ille

Proximus accedat, qui nunc denormat agellum:

O si vram argenti fors qua mihi monstrè: vt illi,

Thesaurò inuento, qui mercenarius agrum

Illum ipsum mercatus ex auit, diues amico

Hercule: si quod adest, gratum iuuat: hac prece te oro,

Pingue pecus domino facias, & cetera, præter

Ingenium: vtq; soles custos mihi maximus adsis

Ergo vbi me in montes, & in arcem ex vrbe re-
monui.

Quid prius illustrem Satyris, Musaq; pedestri?

Nec mala me ambitio perdit, nec * plumbeus Auster,

Autumnusq; grauis, Libitine quaestus acerba.

Matutine pater, seu Iane libentius audis:

*Perpetua
stabilia

*Recor

*Qui grauis
corpore
reddis

Vnde homines operum primos, vitæq; labores
 Inſtituunt (ſic dñs placitum) tu carminis eſto
 Principium. Roma ſponſorem me rapis: eia,
 Nec prior officio quiſquam reſpondeat, vrge.
 Siue Aquilo radit terras: ſeu bruma niualem
 Interiore diem gyro trahit: ire neceſſe eſt.
 Poſt modo, quod mi obſit clare, certumq; locuto,
 Luctandum in turba: faciendâ iniuria tardis.
 Quid vis, insane? & quas res agis? improbus vrget
 Iratis precibus: tu pulſes omne, quod obſtat,
 Ad Macenatem memori ſi mente recurras.
 Hoc iuuat, & melli eſt: non mentiar. at ſimul atras
 Ventum eſt Eſquilias: aliena negotia centum
 Per caput, & circa ſaliunt latus. ante ſecundam
 Roſſius orabat ſibi ad eſſes ad Puteal cras,
 De re communi ſcribe magna, atq; nouate
 Orabant, hodie meminifſes Quincte, reuerti.
 Imprimat his, cura, Macenas ſignat abellis,
 Dixreis experiar: ſi vis, potes, addit, & inſtat,
 Septimus octauo propior iam * fugerit annus,
 Ex quo Macenas me cœpit habere ſuorum
 In numero: duntaxat ad hoc, quem tollere rheda
 Vellet iter faciens, & cui concedere nugas,
 Hoc genus. hora quota eſt? Thrax eſt Gallina Syropar:
 Matutina parum cautos iam frigora mordent:
 Et qua rimofa bene deponuntur in aure.
 Per totum hoc tempus ſubieſtor in diem. & horam
 Inuidia noſter ludos ſpectauerat: vna
 Luſerat in campo Fortune filius, omnes.
 Frigidus à roſtris manat per compita rumor?
 Quicumq; obuius eſt: me conſulit. O bone (nam te

*Suggerit

Scire

Scire, deos quoniam propius contingis, oportet)
 Numquid de Dacis audisti? Nil equidem. Vt tu
 Semper eris derisor? At omnes Dij exagitent mo,
 Si quidquam. Quid? militibus promissa, Triquetra,
 Prædia Casar, an est Itala tellure daturus?
 Iur autem me scire nihil, mirantur, vt vnum
 Scilicet egregij mortalem, altiꝝ silenti.

Perditur hæc inter misero lux, non sine votis.

Orus, quando ego te aspiciam? quandoq; licebit
 Nunc veterum libris, nunc somno, & inertibus horis
 Ducere sollicita iucunda obliuia vita?

O quando faba Pythagora cognata, simulq;
 Vincta satis pingui ponentur oluscula Lardo?

O noctes, cœnæq; Deum: quibus ipse meiq;
 Ante larem proprium vescor: vernasq; procaces

Pasco libatis dapibus, prout cuiq; libido est,
 Siccat inæquales calices conuiuia, solutus

¶ Vnescit.

Legibus insanis: seu quis capit acria fortis
 Pocula: seu modicis * humescit letius, ergo

Sermo oritur, non de villis, domibusve alienis

Nec male necne Lepos saltet: sed quod magis ad nos

Pertinet & nescire malum est, agitur: virumne

Diuitijs homines, an sint virtute beati:

Quidve ad amicitias, vsus, rectumve trahat nos

Et quæ si natura boni, summumq; quid eius.

Seruius hæc inter vicinus garrit amiles

Ex re fabellas, nam si quis laudat Arellis

Sollicitas ignarus opes, sic incipit. Olim

Rusticus urbanum murem mus paupere fertur

Accepisse cauo, veterem vetus hospes amicum,

Asper, & attentus quaestis, vt tamen arctum

Solueret

Solue

Sepe

Arid

Frust

Vince

Cum

Esset

Tand

Præ

* Vis

Carp

Mort

Aut

Dum

Vine

Agres

Ambo

Mœn

Nox

In loc

Tinct

Mult

Quæ p

Ergo

Agres

Conti

Fung

ill

Rebu

Valu

Curr

Solueret hospitij animum: quid multa? neque * ille * III.
 Depositi ciceris, nec longe inuidit auenae:
 Aridum & ore ferens acinum, semesaq; lardis
 Frustra dedit, cupiens varia fastidia cana
 Vincere tangentis male singula dente superbo:
 Cum pater ipse domus palea porrectus in horna
 Effet ador, loliumq; dapis meliora relinquens.
 Tandem vrbanus, ad hunc: quid te iuuat, inquit, amice,
 Prærupti nemoris patientem viuere dorso?
 * Vis tu homines, vrbemq; feris præponere siluis? * VI.
 Carpe viam (mibi crede) comes, terrestria quando
 Mortales animas viuunt sortita: neq; vlla est,
 Aut magno, aut paruo lethi fuga. quo, bone, circa,
 Dum licet, in rebus iucundis viuere beatus:
 Viue memor quam sis eui breuis: hæc vbi dicta
 Agrestem pepulere: domo leuis exilit, inde
 Ambo propositum peragunt iter, vrbis auentes
 Mœnia nocturni subreperere. iamque tenebat
 Nox medium cali spatium, cum ponit vterq;
 In locuplete domo vestigia: rubro vbi cocco
 Tincta super lectos canderet vestis eburnos:
 Multaq; de magna superessent fercula cana:
 Que procul extractis inerat hesternæ canistris.
 Ergo vbi purpurea porrectum in veste locauit
 Agrestem: veluti succinctus cursitat hospes,
 Continuâtq; Dapes: nec non vernaliter ipsi
 Fungitur, officijs, præalambens, omne quod affert.
 Ille cubans gaudet mutata sorte: bonisq;
 Rebus agit letum conuiuiam: cum subito ingens
 Valuarum strepitus lectis excusit virumq;
 Currere per totum pauidi conclaue, magisq;

*Valeat

Exanimis: trepidare simul domus alta molossis
 Personuit canibus. cum rusticus: haud mihi vita
 Est opus hac, ait: & * valeas, me silua cauiusq;
 Tutus ab insidijs tenui solabitur equo.

SATYRA VII.

I Amdudum ausculto, & cupiens tibi dicere seruus
 Pauca, reformido. Dauusne? Ita. Dauus, amicum
 Mancipium domino, & fugi quod sit satis: hoc est,
 Vt vitale putes. age, libertate Decembri,
 (Quando ita maiores voluerunt) vt ere: narra.

*Tunicam
laticlauiſca
auguſti.

Pars hominum vitijs gaudet constanter, & vrget
 Propositum: pars multanatat, modo recta capeſſens,
 Interdum prauis obnoxia. ſape notatus
 Cum tribus auellis, modo leua Priscus inani
 Vixit inaequalis; * clauum vt mutaret in horam:
 A Edibus ex magnis subito se conderet, vnde
 Mundior exiret vix libertinus honeste.
 Iam mæchus Roma, iam mallet doctus Athenis
 Viuere, Vertumnis, quotquot sunt, natus inquis,
 Scurra Volanerijs, postquam illi iusta chiragra
 Contudit articulos, qui pro se tolleret, atq;
 Mitteret in pyrgum talos, mercede diurna
 Conductum pauit. quanto constantior idem
 In vitijs, tanto leuius miser. ac prior ille,
 Qui iam contento, iam laxo fune laborat.

Non dices hodie, quorsum hæc tam putida tendant,
 Furcifer? Ad te, inquam. Quo pacto passime? Laudas
 Fortunam, & mores antiqua plebis: & idem
 Si quis ad illa deus subito te agat, vsque recuses:
 Aut quia non sentis, quod clamas, rectius esse:

AUG

Aut quia non firmus rectum defendis, & haeres
 Ne quicquam caeno cupiens euellere plantam.
 Roma rus optas: absentem Rusticus urbem
 Tollis ad astra leuis si nusquam es forte vocatus
 Ad canam, laudas securum olus: ac, velut vsquam
 Vincit eas, ita te felicem dicis, amasq;
 Quod nusquam tibi sit potandum. iusserit ad se
 Maecenas serum sub lumina prima venire
 Conuiuam? nemon' oleum ferret ocuis? ec quis
 Audit? cum magno blateras clamore, fugisq;
 Miluius, & scurra tibi non referenda precati
 Discedunt. etenim fateor, me dixerit ille
 Duci ventre leuem: nasum midore supino,
 Imbecillus, iners, sim quiduis, adde popino.
 Tu cum sis, quod ego, & fortassis ne quior: vltro
 Insectere velut melior? verbiq; decoris
 Obuoluas vitium? quid, si me stultior ipso
 Quingentis empto drachmis deprnderis? aufer
 Me vultu terrere, manum stomachumq; tenetor
 Dum, quae Crispini docuit me ianitor, edo.

*

Tum cum proiectis insignibus, annulo equestri,
 Romanoq; habitu prodis ex iudice Dama
 Turpis, odoratum caput obscurante lucerna:
 Non es, quod simulas? metuens induceris, atq;
 Altercante libidinibus tremis ossa pauore.
 Quid refert vri virgis, ferroq; necari?
 Auctoratus eas, an turpi clausus in arca,
 Quo te demisit peccati conscia herilis
 Contractum, genibus tangas caput? Estne marito
 Matrone peccantis in ambos iusta potestas?

In corruptorem vel iustior? illa tamen se
 Non habitu. mutatve loco. peccatve superne,
 Cum te formidet mulier. neque credat amanti.
 Ibis sub furcam prudens. dominoq; furenti
 Cōmittes rem omnem. & vitā. & cum corpore famā.
 Euasti? credo incites. doctusq; cauebis.

Queres. quando iterum paueas. iterumq; perire
 Possis o toties seruus quæ belluaruptis
 Cum semel effugit. reddet se praua catenis?
 Non sum mæchus. ais. neq; ego hercule fur. vbi vasa
 Prætereos sapiens. argentea tolle periculum.
 Iam vaga pressiet frenis natura remotis.

Tune mihi dominus rerum imperij hominumq;
 Tot tantisq; minor? quem ter vindicta. quaterq;
 Imposita haud vniquam misera formidine priuet?
 Adde supra dictis. quod non leuius valeat. nam

Siue vicarius est. qui seruo paret. vti mos
 Vester ait. seu conseruus: tibi quid sum ego? nempe
 Tu mihi qui imperitas alijs seruis miser. atq;
 Duceris. vt neruis alienis mobile lignum.

sibi que.

Quisnam igitur liber? sapiens. * sibi qui imperiosus:
 Quem neq; pauperies. neq; mors. neq; vincula terrent:
 Respon sare cupidinibus. contemnere honores
 Fortis. & in seipso totus teres. atque rotundus:
 Externi ne quid valeat per laue morari:
 In quem manca ruit semper fortuna. potesne
 Ex his. vt proprium quid noscere? quinque talenta
 Poscit te mulier. vexat: foribusq; repulsum
 Perfundit gelida. rursus vocat: eripe turpi
 Colla iugo. liber. liber sum. dic age. non quis.
 Urget enim dominus mentem non lenis: & acres

subiecta

Sub
 Vel
 Qu
 Aut
 Præ
 Reu
 Arm
 Sub
 Vir
 Obs
 Ter
 Qu
 Nen
 Illu
 Cor
 Fur
 Nil
 No
 Pon
 Iam
 Fru
 Vn
 Aut
 Ni
 SA
 V
 De
 In
 Qu

Subiectat lasso stimulos, versatq; negantem.
 Vel cum * Pausiaca torpes, insane, tabella,
 Qui peccas minus, atq; ego? cum Fului, Rutubaq;
 Aut Placideiani, contento poplite, miror
 Prælia, Rubrica picta, aut carbone: velut si
 Reuera pugnent: seriant, vitentq; mouentes
 Arma viri? nequam, & cessator Dauus: at ipse
 Subtilis veterum iudex. & callidus audis.
 Nil ego, si ducor libo fumante: tibi ingens
 Virtus, atque animus canis responsat opimis.
 Obsequium ventris mihi perniciosus est. cur?
 Tergo plector enim. qui tu impunitior, illa
 Que paruo sumi nequeunt, cum obsonia captas?
 Nempe in amare sunt epula sine sine petita:
 Illusiq; pedes vitiosum ferre recusant
 Corpus. an hic peccat, sub noctem qui puer vnam
 Furtiua mutat strigili? qui prædia vendit:
 Nil seruire gula parens habet? adde quod idem
 Non horam tecum esse potes: non otia recte
 Pondere te que ipsum vitas fugitiuus * vt erro,
 Iam vino quærens, iam somno fallere curam,
 Frustra nam comas atra premit, sequiturq; fugacem.
 Vnde mihi lapidem? quorsum est opus? Vnde sagittas?
 Aut insanit homo, aut versus facit Ocius hinc te
 Nirapis, accedes opera agro nona Salina.

SATYRA VIII. AD FVNDANIVM.

VT Nasidieni inuit te cana beati?
 Nam mihi quærenti conuiuam, dictus here illis
 De medio potare die. Sic, vt mihi nunquam
 In vita fuerit melius. Da. si graue non est,
 Que primam iratum ventrem placauerit esca.

*Cana Do-
minus con-
uinator.
*Genus pa-
liuaca.

Inprimis Lucanus aper, len fuit Anstro
 Captus, vt aiebat *cana pater: acria circum
 Rapula, lactuca, radices: qualia lassum
 Peruellum stomachum: *sicer, alic, facula Coa.
 His vbi sublati, puer alte cinctus, acernam
 Gausape purpureo mensam pertersit: & alter
 Sublegit quodcunq; iaceret inutile, quodq;
 Posset canantes offendere, vt Attica virgo
 Cum sacris Cereris, procedit fuscus Hydaspes
 Cacuba vina ferens, Alcon Chium maris expertus.
 Hic herus, Albanum Macenas, siue Falernum
 Te magis appositus delectat: habemus vtrumq;
 Diuitias miseris. Sed queis canantibus vna
 Fundani, pulchre fuerit tibi, nosse laboro:
 summus ego, & prope me Viscus Thurinus & in-
 fia,
 Si memini, Varius cum Seruilio Balatrone
 Vibidius: quos Macenas adduxerat umbras.
 Nomentanus erat super ipsum, Porcius infra,
 Ridiculus totas simus absorbere placentis.
 Nomentanus ad hoc, qui si quid forte lateret,
 Indice monstraret digito, nam cetera turba,
 Nos, inquam canamus aues, conchyliis, pisces,
 Longe dissimilem uoto celantia succum.
 Vt vel continuo patuit: cum passeris, atq;
 Ingustata mihi, porrexerat illi, rhombi.
 Post *hoc me docuit, me limela rubere minorem
 Ad Lunam delecta, quid hoc interst, ab ipso
 Audieris melius, tum Vibidius Balatroni:
 Nos, nisi damnose bibimus, mor emur inulti,
 Et calices posuit maiores, vertere pallor

hiac.

Tum parochi faciem, nil sic metuentis, ut acres
 Potores: vel quod male dicunt liberius: vel
 Feruida quod subtile exsurdant vina palatum,
 Inuertunt Aliphans vinaria tota
 Vibidius, Balatrog, secutis * omnibus imis.
 Conuiuia lecti nihilum nocuerelagenis.
 Affertur squillas inter murana natantes
 In patina porrecta. Sub hoc herus: hac grauida,
 inquit,

*Imi lecti
 conuiuia

Capta est, deterior post partum carne futura.
 His mistum ius est oleo, quod prima Venasri
 Prestit cella: garo de succis piscis Iberi:
 Vino quinquenni, verum citra mare nato,
 Dum coquitur: cocto Chium sic conuenit, ut non
 Hoc magis vllum aliud: pipere albo, non sine aceto,
 Quod Methymnaeam vitio mutauerat vniam.
 Erucas virides, * inulis ego primus. * amaris
 Monstravi incoquere, illutos * Curtillus echinos,
 Ut melius muria, quam testa marina * remittit.
 Interea suspensa graues aulea ruinas
 In patinam fecere trahentia pulueris attri,
 Quantum non Aquilo Campanis excitat agris.
 Nos manus veriti, postquam nihil esse periculi
 Sensimus erigimur. Rufus posito capite, ut si
 Filius iminaturus obisset, flere, quis esset
 Finis: ni sapiens sic Nomentanus amicum
 *Tolleret? Heu fortuna, quis est crudelior in nos
 Te deus? ut semper gaudes illudere rebus
 Humanis? Varius mappa comescere risum
 Vix poterat Balathro suspendens omnia naso,
 Hac est conditio viuendi, aiebat: cog₂

*Inulas.
 *Amaras.
 *Cotillus
 *Remittat

*Erigeret
 excitaret.

Responsur a tuo nunquam est par fama labori.
 Tene, ut ego accipiar laute, torquerier omni
 Solitudine districtum? ne panis adustus,
 Ne male conditum ius apponatur? ut omnes
 Pracincti recte pueri, comptiq; ministrent?
 Adde hos praterca casus: aula aruant si,
 Ut modo si patinam pede lapsus si angat agaso.
 Sed conuiuatoris, uti ducis, ingenium res
 Aduersa nudare solent celare secunda.
 Nasidienus ad hac: Tibi dñj, quacumq; preceris,
 Commoda dent: ita vir bonus es, conuiuag; comis
 Et soleas poscit, tum in lecto quoque videres
 Stridere secreta diuisos aure susurros.
 Nullos his malle ludos spectasse sed illa
 Redde age, qua demiceps risist. Vibi dius dum
 Querit de pueris, num sit quoque fracta lagena,
 Quod sibi poscenti non dentur pocula: dumq;
 Ridetur fictis rerum Balatbrone * secundo:
 Nasid: ene redis muratae fontis, ut arte
 Emendaturus fortunam, deinde sequunt
 * Mazonomo pueri magno descripta ferentes
 Membra grauis sparsi sale multo, non sine farræ:
 Pinguibus & sicis pastum iecur anseris albi,
 Et leporum auulsos, ut multo suauius, armos.
 Quam si cum lumbis quis * edit, tum pectore adusto
 Vidimus & merulas poni, & sine clune palumbes.
 Suauis res si non causas narraret carum, &
 Naturas domus quem nos sic fugimus vlti,
 Ut nihil omnino gustarem: velut illis
 Candia afflasset peior serpentibus Afis.

*Adiuuante

*Lancis ge-
sus est

*Edat

Q. HORATII

FLACCIDAE AR-

TE POETICA

LIBER

AD PISONES.

Humano capiti ceruicem pictor equinam
 Iungere si velit, & varias inducere plumas,
 Vndiq; collatis membris: vt turpiter atrum
 Desinat in piscem mulier formosa superne:
 Spectatum admissi risum teneatis amici?
 Credite, Pisones, isti tabula fore librum
 Persimilem: cuius, velut agri somnia, vana
 Fingentur species, vt nec pes, nec caput vni
 Reddatur forma. Pictoribus, atque Poetis
 Quidlibet audendi semper fuit aqua potestas.
 Scimus, & hanc veniam petimusq;, damusq; vicissim:
 Sed non vt placidis coeant immitia, non vt
 Serpentes auibus gementur, tigribus agni.
 Inceptis grauius plerumq;, & magna professis
 Purpureus, late qui splendeat, vnus & alter
 Assutur pannus cum lucus, & ara Diana,
 Et properantis aqua per amœnos ambitus agros,
 Aut flumen Rhenum, aut fluiuius describitur arcu.
 Sed nunc non erat his locus & fortasse cupressum
 Scis simulare, quid hoc, si fractus enat at expes
 Nauibus, aere dato qui pingitur? amphora cœpit
 Institui: currente rota cur vrceus exit?
 Deniq; sit quod vis, simplex duntaxat, & vnum.
 Maxima pars vatum, pater, & iuuenes patre digni,

Decipimur specie recti, breuius esse laboro,
Obscurus fio, sectantem leuia, nerui
Deficiunt, animiq; professus grandia, turgere
Serpit humi, tutus nimium timidusq; procella.

Qui variare cupit rem prodigialiter ynam:
Delphinum siluis appingit fluctibus aprum.
In vitium ducit culpa fuga, si caret arte.

AEmilium circa ludum faber imus, & vngues
Exprimet & molles imitabitur are capillos,
* cōponere, perficere
Infelix operis summa, * quia ponere totum
Nesciet, hunc ego me, si quid componere cur em,
Non magis esse velim, quam prauo viuere naso,
Spectandum nigris oculis, nigrisq; capillo.

Sumite materiam vestri, qui scribitis, a quam
Viribus, & versate diu, quid ferre recusent,
Quid valeant humeri cui lecta potenter erit res:
Nec facundia deseret hunc, nec lucidus ordo.
Ordinis hac virtus erit, & Venus, aut ego fallor
Vt iam nunc dicat: iam nunc debentia dici
Pleraq; differat, & praesens in tempus omittat.
Hoc amet, hoc spernat promissi carminis auctor.

In verbis etiam tenuis cantusq; ferendus,
Dixeris egregie, notum si callida verbum
Reddiderit iunctura nouum, si forte necesse est
Indicij monstrare recentibus abditarum:
Fingere * cinctus non exaudit a Cethegis
Continget, dabiturq; licentia sumpta pudenter.

*Antiquis
quia veteres
cinctu
viebantur

Et noua, fictaq; nuper habebunt verba fidem: si
Graco fonte cadent parce detorta quid autem
Caecilio Plautoq; * dabit Romanus, adeptum
Virgilio, Varroq;? ego, cur acquirere pauca

¶Dedit

Si possum

Si possum, inuideor? cum lingua Catonis, & Enni
 Sermone patrium ditauerit, & noua rerum
 Nomina protulerit? licuit, semperq; licebit,

* Signatum praesente nota producere nomen.

* Nomen
 proferre
 in incem

Vt si uae foliis pronos mutantur in annos,
 Prima cadunt ita verborum vetus interit etas:

Et iuuenum ritu florent modo nata, vigentq;

Debemur morti nos, nostraq; siue receptus

Terra Nepi uis, classes Aquilambus arcet,

Regis opus: sterilis uo diu palus, aptaq; remis

Vicinas vrbes alit, & graue sentit aratrum:

Seu cursum mutauit iniquum fugibus annis,

Doctus iter melius: mortalia facta peribunt:

Nedum sermonum stet honos, & gratia viuax.

Multa renascentur, quae iam cecidere, cadentq;

Quae nunc sunt in honore vocabula, si uolet usus:

Quem penes arbitriū est, & * ius, & normaloquendi. * Vis

Res gesta, Regūmq;, Ducūmq;, & tristi bella

Quos scribi * possent numero, monstrabit Homerus,

* Possunt

Uersibus impariter iunctis querimonia primum,

Post etiam inclusa est voti sententia compos.

Quis tamen exiguos Elegos emisit auctor,

Grammatici certant: & adhuc sub iudice lis est.

Archilochum proprio rabies armauit iambq;

Hunc socci cepere pedem, grande q; cothurni,

Aliernus aptum sermonibus, & populares

Vincentem strepitus: & natum rebus aegndis.

Musa dedit fidibus diuos, puerosq; deorum,

Et pugilem victorem & equis certamine primum,

Et iuuenum curas, & libera uina referre.

Descriptas seruare uices, operūmq; colores,

Cur ego, si nequeo, ignorōq; poeta salutor?
 Cur nescire pudens praeue, quam discere malo?
 Versibus exponi Tragicis res Comica non vult,
 Indignatur item priuatis, ac prope socco
 Dignis carminibus narrari cana Thyeste.
 Singula quaque locum teneant sortita decenter.
 Interdum tamen, & vocem Comœdia tollit:
 Iratusq; Chremes tumido delitigat ore:
 Et tragicus plerumq; dolet sermone pedestri.
 Telephus, & Peleus, cur pauper, & exul uterq;
 Proicit * ampullas & * se squipedalia verba,
 Si curat cor spectantis tetigisse querela?
 Non satis est pulchra esse poemata, dulcia sunt,
 Et, quocunq; volent, animum auditoris agunt.
 Ut ridentibus arrident, ita flentibus adsunt
 Humani vultus, si vis me flere, dolendum est
 Primum ipse tibi, tunc tua me infortunia ludent,
 Telephe, vel Peleû, male si mandata loqueris,
 Aut dormitabo, aut ridebo tristitia mœstum
 Vultum verba decent: iratum, plena minarum:
 Ludentem, lasciuia: seuerum, seria dictu.
 Format enim natura prius, nos intus ad omnem
 Fortunarum habitum: iuuat, aut impellit ad iram:
 Aut ad humum merore graui deducit, & angit:
 Post effert animi motus interprete lingua.
 Si dicentis erunt fortunis absona dicta:
 Romani tollent equites, peditesq; cacabimum.
 Inter erit multum Dauusne loquatur, an heros
 Maturusne senex, an adhuc florente iuuenta
 Feruidus: an matrona potens, an sedula nutrix
 Mercatorne vagus, cultorne virentis agelli:

*Verba ni-
 mis ornata,
 ampla & in-
 flata.
 *Nimis pro-
 ducta.

Colchus, an Assyrius: Thebis nutritus an Argis.
 Aut famam sequere, aut sibi conuenientia singe
 Scriptor. honoratum si forte reponis Achillem
 Impiger, iracundus, inexorabilis acer:
 Iura neget sibi nata: nihil non arroget armis.
 Sic, Medea ferox, inuicta q̄, flebilis imo.
 Perfidus Ixion. Io vaga, tristis Orestes.

Si quid inexpertum scena committis, & audes
 Personam formare nouam: seruetur ad imum
 Qualis ab incepto processerit, & sibi conslet.
 Difficile est proprie communia dicere: tuq̄
 Rectius Iliacum carmen deducis in actus,
 Quam, si proferres ignota indicta q̄, primus.

Publica materies priuati iuris erit: si
 Nec circa vilem, patulumq̄, moraberis orbem:
 Nec verbum verbo curabis reddere fidus
 Interpres: nec desilies imitator in arctum,
 Vnde pedem proferre pudor vetet, aut operis lex:
 Nec sic incipies, vt scriptor Cyclicus olim,
 Fortunam Priami cantabo, & nobile bellum.
 Quid dignum tanto feret hic promissor hiatu?
 Parturient montes: nascetur ridiculus mus.
 Quanto rectius hic, qui nil molitur ineptus
 Dic mihi musa virum, capta post tempora Troia:
 Qui mores hominum multorum vidit, & vrbes.
 Non fumum ex fulgore, sed ex fumo dare lucem
 Cogitat: vt speciosa dehinc miracula promat,
 Antiphatem, Scyllamq̄, & cum Cyclope Charybdim:
 Nec reditum Diomedis ab interitu Meleagri,
 Nec gemino bellum Troianum orditur ab ovo.
 Semper ad euentum festinat: & in medias res,

Non secus, ac notas, auditor em rapit: & qua
Desperat tractata nitescere posse, relinquit.
Atq; ita mentitur: sic veris falsa remiscet.
Primo ne mediū, medio ne discrepet inum.

Tu quid ego, & populus mecum desideret, audi

*Actor, seu
persona ali-
qua de cho-
ro

Si plausoris eges aule amantis, & vsque
Sessuris, donec cantor, vos fraudite, dicat:
Aetatis cuiusq; notandi sunt tibi mores:

Mobilibusq; decor naturis dandus, & annis.

Reddere qui voces iam scit puer, & pede certo
Signat humum: gestit paribus colludere: & iram
Colligit, ac ponit temere, & mutatur in horas.

Imberbis iuuenis, tandem custode remoto,
Gaudet equis, cambusq;, & aprici gramine campi,
Cereus in vitium flecti, montoricus asper,
Vtilium tardus prouisor, prodigus aris,
Sublimis cupidusq;, & amara relinquere permix.
Conuersis studijs atq; animusq; virilis
Querit opes, & amicitias: inseruit honori:
Commisse cauet, quod mox mutare laboret.

Multa senem circumueniunt incommoda, vel
quod

Querit, & inuentis miser abstinet, ac timet uti:
Vel quod res omnes timide, gelidæq;, ministrat.
Dilator. sic longus, iners auidusq; fururi,
Difficilis, querulus, laudator temporis acti
Se puero, censor, castigatorq; minorum.

Multa ferunt anni venientes commoda secum
Multa recedentes adimunt, ne forte seniles
Mandentur iuueni partes, puerog, viriles:
Semper in adiunctis, quoque morabitur aptis.

Aut

Aut
Segn
Qua
Ipse
Dign
Ex o
Nec
Aut h
Aut i
Quo
N
Fabu
Nec
Incia
A
Defe
Quo
Ille b
Et re
Ille d
Iustit
Ille te
Vt re
Tibia
AEm
Aspir
Non
Quo
Et fru

Aut igitur res in scenis aut acta refertur.
 Segnius irritant animos demissa per aurem,
 Quam quæ sunt oculis subiecta fidelibus: & qua
 Ipse sibi tradit spectator. non tamen intus
 Digna geri, promes in scenam: multa q̄, tolles
 Ex oculis: quæ mox narret facundia præsens.
 Nec pueros coram pop. 'o Medea trucidet:
 Aut humana palam coquat extra nefarius Atreus:
 Aut in auem Progne vertatur, Cadmus in anguem.
 Quodcumq̄, ostendis mihi sic, incredulus odi.

Neve minor * neu sit quinto productior actu
 Fabula: qua posci vult, & spectata reponi.
 Nec deus inter sit: nisi dignus vindice nodus
 Inciderit: nec quarta loqui persona laboret.

*Quinta
 neu sit

Actoris partes chorus: officiumq̄, virile
 Defendat neu quid medios intercinat actus,
 Quod non proposito conducatur, & hereat apte.
 Ille bonus faueatq̄, & concilietur amicis:
 Et regat iratos, & amet peccare timentes:
 Ille dapes laudet mensa breuis: ille salubrem
 Iustitiam, legesq̄, & apertis otia portis:
 Ille tegat commissa, deosq̄, precetur, & oret,
 Vt redeat miseris: abeat fortuna superbis.
 Tibia non, vt nunc, orichalco * iuncta, tubaq̄,
 AEmula, sed tenuis, simplexq̄, foramine paucò
 Aspirare, & adesse choris erat vtilis, atq̄,
 Nondum spissa nimis complerè sedilia statum.
 Quo sane populus numerabilis, vt pote paruus,
 Et si fugi castusq̄, verecundusq̄, coibat.

*Vincta

Postquam cepit agros extendere victor, &
 urbem

Latio

Latior amplecti murus, vinoq; diurno
 Placari genius festis impune diebus:
 Accessit numerisq; modisq; licentia maior.
 Indoctus quid enim sciret, liberq; laborum
 Rusticus urbano confusus, turpis honesto?
 Sic prisca motumq; & luxuriam addidit arti
 Tibicen, traxitq; vagus per pulpita vestem.
 Sic etiam fidibus voces creuere seueris:
 Et tulit eloquium insolitum facundia preceps:
 Vtiliumq; sagax rerum, & diuina futuri
 Sortilegis non discrepuit sententia Delphis.
 Carmine qui Tragico vilem certauit ob hircum,
 Mox etiam agrestes Satyros nudauit, & asper
 Incolumigrante iocum tentauit, eo quod
 Illecebris erat, & gratia nouitate morandus
 Spectator, functusq; sacris, & potus, & exlex.
 Verum ita risores, ita commendare dicaces
 Conueniet Satyros, ita vertere seria ludo:
 Ne, quicumq; deus, quicumq; adhibebitur heros,
 Regali conspectus in auro nuper & ostro,
 Migret in obscuras humili sermone tabernas:
 Aut dum vitat humum, nubes, & mania captet.
 Effutire leues indigna Tragedia verus,
 Vt festis matrona moueri iussa diebus:
 Intereat Satyris paulum pudibunda proteruis.
 Non ego inornata, & dominantia nomina solum
 Verbaq; Pisones, Satyrorum scriptor amabo:
 Nec sic enitar Tragico differre colori,
 Vt nihil intersit Dauusne loquatur, & audax
 Pythias, emuncto lucrata Simone talentum:
 An custos, famulusq; dei Silenus alumni.

Ex noto fictum carmen sequar: vt sibi quiuis
Speret idem, sudet multum, frustra q₃ laboret
Ausus idem: tantum series, iunctur aq₃ pollet:
Tantum de medio sumptis accedit honoris.

Siluis deducti caueant, me iudice, Fauni,
Ne, velut innati triuuis, ac pene forenses,
Aut nimium teneris iuuenentur versibus v^mquam:
Aut immunda crepent, ignominiosaq₃ dicta:
Offenduntur enim, quibus est equus, & pater, & res:
Nec, si quid *fricti ciceris probat, & nucis emptor,
AEquis accipiunt animis, donantve corona.

*Fua

Syllaba longa breui subiecta, vocatur Iambus,
Pes citus: vnde etiam trimetris accressere iussit
Nomen Iambeis, cum senos redderet ictus:
Primus ad extremum similis sibi, non ita pridem,
Tardior vt paulo, grauiorq₃ veniret ad aures,
Spondeo stabiles in iura paterna recepit
Commodus, & patiens: non vt de sede secunda
Cederet, aut quarta socialiter. hic & in Acci
Nobilibus trimetris apparet rarus & Enni.

In scenam missos magno cum pondere versus,
Aut opera celeris nimium cur aq₃ carentis,
Aut ignorata premit artis crimine turpi.
Non quiuis videt immodulata poemota iudex:
Et data Romanis venia est indigna poetis.
Idcircone vager, scribamq₃ licenter: an omnes
Visuros peccata putem mea, tutus, & *extra
Spem venia cautus? vit aui deniq₃ culpam:
Non laudem merui. Vos exemplaria Graca
Nocturna versate manu, versate diurna.
At *nostri pro aui Plautinos & numeros &

*Intra

*Vestri

Laudauere sales: nimium patienter vtrumq;
 Ne dicam stulte, mirati: si modo ego, & vos
 Scimus inurbanum lepido seponere dicto,
 Legitimumq; sonum digitis callemus, & aure.

Ignotum Tragica genus inuenisse Camena
 Dicitur, & plaustris vexisse poemata Thepis:
 Quae canerent, agerentq; peruncti fecibus ora.
 Post hunc per sone, pallaq; repertor honesta
 AEschylus: & modicis instrauit pulpita tignis:
 Et docuit magnumq; loqui, nitiq; cothurno.
 Successit vetus huius Comedia: non sine multa
 Laude: sed in vitium libertas excidit, & vim
 Dignam lege regi, lex est accepta, chorusq;
 Turpiter obtulit, sublato iure nocendi.

Nil intentatum nostri liquere poeta:
 Nec minimum meruere decus, vestigia Graeca
 Ausi deserere, & celebrare domestica facta:
 Vel qui praetextas, vel qui docuere togatas.
 Nec virtute foret, clarisve potentius armis,
 Quam lingua, Latium: si non offenderet vnum-
 Quemq; poetarum lima labor, & mora. Vos o
 Pompilius sanguis, carmen reprehendite, quod non
 Multa dies, & multa litura coeruit, atq;

*Perfectum

*Præfectum decies non castigauit ad vnguem.

Ingenium misera quia fortunatus arte
 Credit, & excludit sanos Helicone poetas
 Democritus: bona pars non vngues ponere curat,
 Non barbam: secreta petit loca, balnea vitat.
 Nanciscetur enim pretium, nomenq; poeta:
 Si tribus Anticyris caput insanabile numquam
 Tonsor Licino commiserit, o ego lauus,

Qui purgo bilem sub verni temporis horam,
 Non alius faceret melior a poemata: verum
 Nil tanti est, ergo fungar vice cotis: acutum
 Reddere quae ferrum valet, exors ipsa secandis
 Munus, & officium nil scribens ipse docebo.
 Vnde parentur opes: quid aliat formetq; poetam:
 Quid deceat, quid non: quo virtus, quo ferat error.

Scribendi recte, sapere est, & principium & fons.
 Rem tibi Socratica poterunt ostendere chartae:
 Verbaq; * prouisam rem non inuita sequentur,
 Qui didicit, patriae quid debeat, & quid amicis:
 Quo sit amore parens, quo frater amandus, & hospes:
 Quod sit conscripti, quod iudicis officium: qua
 Partes in bellum missi ducis: ille profecto
 Reddere persona scit conuenientia cuique
 Respicere exemplar vitae, morumq; iubebo
 Doctum imitatore, & veras hinc ducere voces.
 Interdum speciosa * locis, morataq; recte
 Fabula, nullius Veneris sine pondere, & arte,
 Valdius oblectat populum, meliusq; moratur,
 Quam versus inopes rerum, nugaeq; canora.

*Prouisam.

*Locis.

Grævis ingenium, Grævis dedit ore rotundo
 Musa loqui, præter laudem, nullius auaris.
 Romani pueri longis rationibus affem
 Discunt in partes centum diducere, dicat
 Filius Albini, si de quincunce remota est
 Vncia, quid superat? poteris dixisse, triens: henus
 Rem poteris seruare tuam. redit vncia, quid sit?
 Semis. at hac animos erugo & cura peculi,
 Cum semel imbuerit: speramus carmina fingi
 Posse linenda cedio & leui seruanda cupressō?

Aut prodesse volunt, aut delectare poeta:
 Aut simul & incunda, & idonea dicere vita.
 Quicquid precipies, esto brevis: ut cito dicta
 Percipiant animi dociles, teneantq; fideles,
 Omne superuacuum pleno de pectore manat.

Ficta voluptatis causa, sint proxima veris.
 Nec quodcumq; volet, poscat sibi fabula credi:
 Neu pransæ Lamia viuum puerum extrahat aluo:
 Centuria seniorum agit ant expertia frugis:
 *Celsi prater eunt auster a poemata Rhames.

*Equites
 Romani.

Omne tulit punctum qui miscuit vile à tanci,
 Lectorem delectando, pariterq; monendo.
 Hic meret ar a liber Sosijs: hic & mare transit:
 Et longum noto scriptori prorogat eum.

Sunt delicta tamen, quibus ignouisse velimus:
 Nam neq; chorda sonū reddit, quē vult manus, & mēs
 Poscentiq; grauem persepe remittit acutum:
 Nec semper feriet, quodcumq; minabitur, arcus.
 Verum, vbi pluramitent in carmine, non ego paucis
 Offendar maculis, quas aut incuria fudit,
 Aut humana parum cavit natura, quid ergo?
 Vt scriptor si peccat idem librarius vsq;
 Quamuis est monitus, venia caret: & citbarædus
 Ridetur, chorda qui semper oberat eadem:
 Sic mihi qui multum cessat, sit Cherilus ille,
 Quem bis, terq; bonum cum risu miror: & idem
 Indignor, quandoq; bonus dormitat Homerus:
 Verum opere in longofas est obrepere somnum.
 Vt pictura poësis erit: quæ si proprius stes,
 Te capiet magis, & quadam si longius abstes,
 Hac amat obscurum: volet hac sub luce videri,

Iudicis

Iudic
 Hac
 C
 Fing
 Tolle
 Rect
 Cau
 Mess
 Sed
 *Ne
 V
 Et cr
 Offer
 Sic a
 Si pa
 L
 Indo
 Ne s
 Qui
 Liber
 Sum
 Tu n
 Id r
 Scrip
 Et pa
 Mem
 Quo
 Si
 Cadi
 Dict
 Dict

*Iudicis argutum qua non formidat acumen.
Hac placuit semel: hac decies repetita placebit.*

*O maior iuuenum, quamuis & voce paterna
Fingeris ad rectum, & per te sapis: hoc tibi dictum
Tolle memor: certis medium: & tolerabile rebus
Recte concedi, consultus iuris, & actor
Causarum mediocris, abest virtute disertis
Messalla: nec scit, quantum Cassellius Aulus:
Sed tamen in pretio est, mediocribus esse poetis
* Non dij, non homines non concessere columna.*

* Non ho-
mies, non
dij.

*Vt gratia inter mensas symphonia discors,
Et crassum vnguentum, & Sardo cum melle papauer
Offendunt: poterat duci quia cana sine istis:
Sic animis natum, inuentumq; poema iuandis,
Si paulum à summo discescit, vergit ad imum.*

*Ludere qui nescit, campestribus abstinet armis
Indoctusq; pila, discive, trochive quiescit:
Ne spissè risum tollant impune corona.*

*Qui nescit, versus tamen audet fingere, quid nisi
Liber, & ingenuus praesertim census equestrem
Summam nummorum vitioq; remotus ab omni.
Tu nihil inuita dices, faciesq; Minerua.
Id tibi iudicium est, ea mens, si quid tamen olim
Scripseris, in Medij descendat iudicis aures,
Et patris, & nostras: nonnumq; prematur in annum.
Membranis intus positis delere licebit,
Quod non edideris: nescit vox missa reuerti.*

*Siluestres homines sacer, interpretesq; deorum
Cadibus, & victu foedo deterruit Orpheus:
Dictus ob hoc lenire Tigres, rapidoq; leones.
Dictus & Amphion Thebana conditor arcis*

Saxa mouere sono testudinis, & prece blanda
 Ducere quo vellet. fuit hac sapientia quondam
 Publica priuatis secernere, sacra profanis:
 Concubitu prohibere vago: dare iura maritis
 Oppida moliri: leges incidere ligno.

Sic honor, & nomen diuinis vatibus, atq;
 Carminibus venit. post hos insignis Homerus,
 Tyrtæusq; mares animos in Martia bella
 Versibus exacuit. dicta per carmina sortes:
 Et vita monstrata via est: & gratia regum
 Pierijs tentata modis, ludusq; repertus,
 Et longorum operum finis: ne forte pudori
 Sit tibi Musa lyra solers, & cantor Apollo.
 Naturæ fieret laudabile carmen, an arte,
 Quæ situm est. ego nec studium sine diuite vena,
 Nec rude quid profui video ingenium: alterius sit
 Altera poscit opem res, & coniurat amice.

Qui studet optat am cursu contingere metam,
 Multa tulit, fecitq; puer: sudauit & alsit:
 Abstiniuit Venere, & vino, qui Pythia cantat
 Tibicen, didicit prius, extimuitq; magistrum.
 Nunc satis est dixisse, ego mira poemata pango.
 Occupet extremum scabies. mihi turpe relinqui est:
 Et quod non didici sane nescire fateri.

Vt præco ad merces turbam qui cogit emendas,
 Assentatores iubet ad lucrum ire poeta
 Diues agris, diues positus in scenore nummis.

Si verò est, vinctum qui recte ponere possit,
 Et sponderè leui pro paupere, & eripere atris
 Luribus implicitum: mirabor, si sciet inter-
 Noscere mendacem, verumq; beatus amicum,

Tu se
 Nolit
 Latit
 Palle
 Ex oc
 Vt, qu
 Et fa
 Deris
 Re
 Et tor
 An sit
 Nunq
 Qu
 Hoc a
 Bis, ter
 Et ma
 Si def
 Nullu
 Quin
 Vir bo
 Culp
 Tranu
 Ornam
 Arguet
 Fiet ar
 Offend
 In mal
 Vt mal
 Aut ph
 Vesanu
 Qui sap

Tu seu donaris, seu quid donare vales cui,
 Nolito ad versus tibi factos ducere plenum
 Latitia: clamabit enim, pulchre, bene, recte:
 Pallefcet super his: etiam st. illabit amicis
 Ex oculis rorem: saliet, tundet pede terram.
 Vt, qui conducti plorant in funere, dicunt
 Et faciunt prope plura dolentibus ex animo: sic
 Derisor vero plus laudatore mouetur.

Reges dicuntur multis vrgerc culullis,
 Et torquere mero, quem perspexisse * laborent,
 An sit amicitia dignus, si carmina condes,
 Nunquam te fallant animi sub valpe latentes.

*Laborans

Quinctilio, si quid recitares, corrige, sodes,
 Hoc aiebat, & hoc melius te posse negares
 Bis, terq; expertum frustra: & delere iubebat,
 Et male tornatos incudi reddere versus.
 Si defendere delictum, quam vertere, malles:
 Nullum vltra verbum, aut operum sumebat inanem,
 Quin sine riuale teq; & tua solus amares.
 Vir bonus, & prudens versus reprehendet inertes:
 Culpabit duos: incomptis allinet atrum
 Tranuerso calamo signum, ambitiosa recides
 Ornamenta, parum claris lucem dare coget,
 Arguet ambiguè dictum; mutanda notabit:
 Fiet Aristarchus: nec dicet, Cur ego amicum
 Offendam in argis? hæ nuge seria ducent
 In mala derisum semel exceptumq; sinistrè.
 Vt mala quem scabies, aut morbus regius vrget
 Aut phanaticus error, & iracunda Diana:
 Vesanum tetigisse timent, fugiuntq; poetam,
 Qui sapiunt: agitant pueri incantiq; sequuntur.

Hic

Hic dum sublimēs versus ructatur, & errat:
 Si veluti merulis intentus decidit auceps
 In puteum, foueamve, licet, succurrite longum,
 Clamet Io cines: non sit, qui tollere curet.
 Si quis curet opem ferre, & demittere funem:
 Qui scīs, an prudens huc se deiecerit, atq;
 Seruari noli? dicam, Siculiq; poeta
 Narrabo interitum. Deus immortalis haberi
 Dum cupit Empedocles, ardentem frigidus Aetnam
 Insiluit. sit ius, liceatq; perire poetis.
 Inuitum qui seruat, idem facit occidenti.
 Nec semel hoc fecit: nec si retractus erit, iam
 Fiet homo, & ponet famosa mortis amorem.

*Locū ful-
 mine, seu
 fulgure ictū

Nec satis apparet, cur versus factitet: vtrum
 Minxerit in patrios cineres, an *triste bident al
 Mouerit incestus. certe furit: ac velut vsus
 Obiectos cauea valuit, si angere clathros,
 Indoctum, doctumq; fugat recitator acerbus:
 Quem vero arripuit, tenet: occiditq; legendo,
 Non missura cutem, nisi plena cruore, hirsudo.

FINIS.

893591 300—

Dom. 16. 77
22 VIII. 74 888 8 5.88

Matthias Bernigaufl

Dec 1974
Nat

Jacobus Regis
ma. ma. ma. che. ma.

che. che.

Matthias

An

